

Fredag den 5. april 2013 (D)

1

76. møde

Fredag den 5. april 2013 kl. 10.00

Dagsorden

1) 1. behandling af lovforslag nr. L 188:

Forslag til lov om ændring af lov om frikommuner. (Yderligere forsøgsmuligheder for frikommunerne).

Af økonomi- og indenrigsministeren (Margrethe Vestager).
(Fremsættelse 20.03.2013).

2) 1. behandling af lovforslag nr. L 191:

Forslag til lov om ændring af lov om andelsboligforeninger og andre boligfællesskaber. (Udvidelse af sælgerens oplysningsforpligtelse ved salg af andelsboliger og indførelse af karenperiode for anvendelse af valuarvurdering og offentlig vurdering ved værdiansættelse af foreningens ejendom m.v.).

Af ministeren for by, bolig og landdistrikter (Carsten Hansen).
(Fremsættelse 20.03.2013).

3) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 75:

Forslag til folketingsbeslutning vedrørende Folketingets Ombudsmands beretning for året 2011.

Af Retsudvalget.
(Fremsat i betænkning fra Retsudvalget 21.02.2013).

4) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 53:

Forslag til folketingsbeslutning om en samlet indsats mod udlændinge, der opholder sig ulovligt i Danmark.

Af Martin Henriksen (DF) m.fl.
(Fremsættelse 22.01.2013).

5) Forespørgsel nr. F 33:

Forespørgsel til justitsministeren om ytringsfrihed og den personlige frihed i Danmark.

Af Simon Emil Ammitzbøll (LA) m.fl.
(Anmeldelse 19.02.2013. Fremme 21.02.2013).

Christian Juhl (EL) m.fl.:

Beslutningsforslag nr. B 103 (Forslag til folketingsbeslutning om ret til uddannelse for ledige på dagpenge),

Beslutningsforslag nr. B 104 (Forslag til folketingsbeslutning om ret til uddannelsesorlov),

Beslutningsforslag nr. B 105 (Forslag til folketingsbeslutning om ret til forældreorlov) og

Beslutningsforslag nr. B 106 (Forslag til folketingsbeslutning om ret til supplerende dagpenge i 52 uger).

Nikolaj Villumsen (EL) m.fl.:

Beslutningsforslag nr. B 107 (Forslag til folketingsbeslutning om forbud mod investeringer i virksomheder, der producerer eller handler med militære droner).

Henning Hyllested (EL) m.fl.:

Beslutningsforslag nr. B 108 (Forslag til folketingsbeslutning om at tage artikel 10 i EU-forordning 1072/2009 om cabotagekørsel i brug, således at der træffes de nødvendige beskyttelsesforanstaltninger for de i Danmark berørte transportvirksomheder).

Tom Behnke (KF) m.fl.:

Beslutningsforslag nr. B 109 (Forslag til folketingsbeslutning om lempeligere regler for turneringspoker i foreningsregi).

Per Clausen (EL) og Frank Aaen (EL):

Forespørgsel nr. F 40 (Hvilke initiativer har ministeren taget og vil ministeren tage for at sikre, at der indledes reelle forhandlinger med Lærernes Centralorganisation for at finde en forhandlingsløsning på både kommunernes og statens lockout af lærerne?).

Titlerne på de anmeldte sager vil fremgå af www.folketingstidende.dk (jf. ovenfor).

Kl. 10:00

Meddelelser fra formanden

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Mødet er åbnet her fredag den 5. april.

I dag er der følgende anmeldelser:

Det første punkt på dagsordenen er:

1) 1. behandling af lovforslag nr. L 188:

Forslag til lov om ændring af lov om frikommuner. (Yderligere forsøgsmuligheder for frikommunerne).

Af økonomi- og indenrigsministeren (Margrethe Vestager).
(Fremsættelse 20.03.2013).

Kl. 10:01

Forhandling

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Forhandlingen er åbnet, og den første ordfører er hr. Jan E. Jørgensen, Venstre.

Kl. 10:01

(Ordfører)

Jan E. Jørgensen (V):

Det lovforslag, som vi skal behandle i dag, bygger jo på Venstres oprindelige forslag om frikommuner. Hele ideen med frikommuneforsøg er vores, og derfor er vi naturligvis som udgangspunkt meget positive over for lovforslaget. Det er glædeligt, at regeringen følger et af den tidligere regerings projekter til dørs.

Meningen med lovforslaget er at give ni udvalgte frikommuner mulighed for 27 nye forsøg, og det er forsøg, der kommer vidt omkring. Jeg vil godt lige hurtigt rende dem igennem:

Der er et forsøg med friere rammer for frivilligt og ulønnet arbejde ved offentlige kommunale virksomheder for dagpenge- og efterlønsmottagere uden fradrag i offentlig ydelse.

Så er der et forsøg med graduering af løntilskud ved ansættelse i private virksomheder.

Forsøg med etablering af seniorjob i private virksomheder.

Forsøg med flere engelsksprogede fag i folkeskolen.

Forsøg med udvidelse af åbningstiderne i daginstitutioner ved merkøb.

Forsøg med etablering af gratis trådløs internetadgang på udvalgte lokaliteter.

Forsøg med at stille ledige kommunale lokaler til rådighed for iværksættere.

Forsøg med afskaffelse af kontantkasser i borgerservice.

Forsøg med fremrykning af obligatorisk digital selvbetjening.

Forsøg med fritagelse for myndighedsbehandling i dispensationsager om tilstandsændringer i områder omfattet af § 3 i naturbeskyttelsesloven.

Forsøg med dispensation fra kravet om adskillelse mellem botilbud og boligafdeling.

Forsøg med mulighed for flytning af enker og enkemænd i ægteparlejemøbler til plejemøbler for enlige.

Forsøg med obligatorisk digital selvbetjening efter lov om bygnings- og boligregistrering.

Forsøg med fritagelse for udarbejdelse og indsendelse af ligestillingsredegørelse hvert andet år.

Forsøg med fritagelse for informeret samtykke til forebyggende sundhedsundersøgelser til børn og unge.

Forsøg med kommunal inddragelse ved lægelig henvisning til vederlagsfri fysioterapi.

Forsøg med etablering af partnerskabsprojekt i sundhedssektoren.

Forsøg med ændret administration af borgerstyret personlig assistance.

Forsøg med digital sagsbehandling.

Forsøg med beskrivelse af udviklingsmål i stedet for konkret beskrivelse af bevilligede ydelser.

Forsøg med mulighed for flytning af borgere i botilbud.

Forsøg med fast tilskudsbeløb til brystproteser i stedet for konkret vurdering.

Forsøg med fast tilskudsbeløb til parykker i stedet for en konkret vurdering.

Forsøg med service via fælleskommunale callcentre.

Forsøg med forlængende forsørgelsesydelse efter ophør af sygedagpenge.

Forsøg med kommunalt finansieret lønudgift for visse unge i praktik som led i en uddannelsesaftale.

Endelig forsøg med individuelt iværksætterforløb af op til 12 ugers varighed for nye iværksættere, der har oprettet egen virksomhed.

Som man kan høre, er det jo nærmest 27 selvstændige lovforslag, vi skal behandle, og jeg vil sige, at jeg glæder mig til at se frikommunerne vise, hvad kommunalt selvstyre kan udrette. Det er vigtigt, at frikommuneforsøget bliver så ambitiøst og ubureaukratisk som overhovedet muligt. Kommunerne får lov til at gå nye og andre veje, men skal samtidig også vise, at de kan skabe nye løsninger, der kommer hele den kommunale sektor til gavn, og det har vi brug for.

Det er vigtigt, at kommunerne får mulighed for at finde ud af, om der er en alternativ måde at gøre tingene på, så den offentlige sektor kan køre lidt længere på literen. Når vi har verdens dyreste offentlige sektor, skal vi også have verdens bedste. Centrale krav kan nogle gange vise sig som en hindring for lokale ideer og løsninger, og i stedet for at vi sidder her centralt på Christiansborg med den store kagebødder, så lad os da give kommunerne frihed i opgaveløsningen, den frihed, som mange af dem ønsker sig. Kommunerne får frie tøjler på en række områder og får afprøvet, hvad der virker, og hvad der ikke virker, og derefter kan man så udbrede de mest succesfulde projekter til resten af landets kommuner.

Der vil være enkelte af de her projekter, som vi fra Venstres side kan være noget skeptiske over for, men det nytter jo ikke kun at give frihed til de forsøg, vi synes er en god idé. Vi må være så liberale, at vi også giver frihed til de forsøg, vi måske på forhånd er lidt skeptiske over for, og så kan vi jo bagefter se, hvordan det er gået.

Til sidst vil jeg bede regeringen om at komme ud af starthullerne og se på de forsøg, der bevisligt har en positiv effekt, og derefter give de øvrige kommuner i landet lov til at gå i gang på disse områder. Vi bør således allerede nu plukke de lavthængende frugter og indføre de tiltag, der kan blive til gavn for borgerne i alle landets kommuner. Venstre vil derfor presse på for at udbrede de bedste erfaringer så hurtigt som muligt.

Venstre stemmer for lovforslaget. Som sagt tidligere er frikommunerne en blomst, der er groet i vores have, og som vi nu med glæde ser vokse sig stor og flot.

Kl. 10:06

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak til ordføreren. Der er ingen spørgsmål. Næste ordfører er hr. Simon Kollerup, Socialdemokratiet.

Kl. 10:06

(Ordfører)

Simon Kollerup (S):

Da jeg for godt et år siden stod her på talerstolen i forbindelse med lovforslaget om at etablere det her frikommuneforsøg, forsøgte jeg at understrege, at regeringen gerne ville bruge det her til at udvikle den offentlige service og den offentlige velfærd til gavn for borgerne. Jeg fremhævede også, at vi jo ønsker at gøre det i samarbejde med kommunerne frem for ved regulering af processer og tvang dikteret her fra Christiansborg. For selv om Danmark er et lille land, er det ude i kommunerne, man er helt tæt på borgernes hverdag, og det er der, man har den bedste føling med danskernes ønsker og behov. Det er så også derfor, regeringen nu gennemfører den fjerde runde af forsøget med frikommuner, for forsøget er ikke til for blot at give frihed på udvalgte områder til de kommuner, som er med i forsøget – der er ni kommuner med – men frikommuneforsøget er i virkelighe-

den først rigtig spændende for hele Danmark, når resultaterne fra de forskellige forsøg, vi har sat i gang, hjælper os til at vise nye veje for udviklingen af den offentlige service og velfærd.

Det lovforslag, vi så står med i hånden nu, giver de ni frikommuner mulighed for at afprøve en række nye forsøg. Det er forsøgsforslag, som kommunerne selv er kommet med, fordi jeg som sagt tror på, at det er kommunerne, der selvfølgelig bedst selv ved, hvor der er behov for forbedringer.

Jeg havde egentlig tænkt mig, at jeg ville nævne nogle af de her forslag, men jeg kan godt se, vi er ved at have udtømt listen. Jeg vil alligevel prøve bare at nævne et par stykker, for jeg synes også, det er med til at vise noget om den vilje og det engagement, der er til at forsøge at skabe en bedre offentlig sektor. Man får bl.a. mulighed for nu at lave seniorjob med tilskud i private virksomheder, og vores håb er jo selvfølgelig, at man vil se, at det forsøg vil kunne hjælpe endnu flere ledige seniorer til at komme i arbejde. Derudover giver vi mulighed for, at man i frikommunerne kan yde økonomisk støtte til venner og familie, der hjælper med at passe en plejekrævende borger. Det vil give nogle bedre muligheder for, at nogle borgere kan få en mere personlig hjælp, ligesom der ikke er nogen tvivl om, at det selvfølgelig også vil aflaste kommunen. Det er selvfølgelig ikke uden bekymring, man gør sådan noget, men vi tør gøre forsøget, fordi det er inden for rammerne af frikommuneforsøgene, og fordi det er noget, vi skal blive klogere på.

Til sidst vil jeg nævne de mange forsøg, som er med til at give en hjælpende hånd til vores iværksættere. Det tror jeg kan blive rigtig spændende at følge, for hvis der er noget, vi har behov for i Danmark i de her år, så er det, at det nye erhvervsliv blomstrer frem, at iværksætterne lykkes med deres ideer, med deres ambitioner om at skabe nye virksomheder, og der kan vi i hvert fald se, at i de forsøg, der ligger her, bl.a. med lokaleudleje fra kommunens side – man kan få stillet lokaler til rådighed osv. – er der nogle tanker om, hvordan vi kan give en hjælpende hånd til de iværksættere, som skal danne fremtidens erhvervsledere og senere også skabe fremtidens arbejdspladser i Danmark. Det synes jeg er positivt.

De i alt 53 nye forsøg skal være med til at vise, hvordan vi fører Danmark ind i fremtiden, og hvordan vi former den velfærd, vi alle sammen har gavn af, og derfor synes jeg, at frikommuneordningen og de mange nye forsøg, der er med i den her runde, er den helt rigtige måde at afprøve nye metoder på, der forhåbentlig kan være med til at vise os nogle nye veje. Og jo, man kan godt være skeptisk over for noget af det, det er vi også, det tror jeg alle partier er. Jeg går ikke ud fra, at der er nogen, der kan se sig fri for, at der er en enkelt ting hist og her, hvor man tænker: Hm, var det lige nu, det skulle gøres? Men det er jo hele konceptet i det her. Konceptet er, at nu prøver vi tingene af, nu ser vi, hvilken effekt der kommer ud af det, og så må vi her i Folketinget forpligte hinanden på, at vi får det evalueret rigtig godt og grundigt, sådan at de isolerede forsøg, der er, kan blive brugt til noget fornuftigt, og at de gode af dem kan blive lavet til lovgivning til gavn for hele landet. Så derfor kan Socialdemokratiet også støtte lovforslaget.

Kl. 10:10

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak til ordføreren. Den næste ordfører er hr. Morten Marinus, Dansk Folkeparti.

Kl. 10:10

(Ordfører)

Morten Marinus (DF):

Tak for det. Forslaget, som vi behandler i dag, indeholder som sagt en hjemmel til alle de nye forsøg under frikommuneordningen.

Nu hørte jeg godt, at Venstres ordfører ville tage hele æren for at være idémager til frikommuneforsøget, men det vil vi nu også godt i Dansk Folkeparti tage æren for. Vi har i hvert fald mange gange på-

beråbt os, at det er i vores have, at den blomst er groet. Jeg var lige ved at slå det op, da Venstres ordfører holdt sin ordførertale. I de første artikler, jeg kan finde om det, står Dansk Folkeparti og Kristendemokraterne nævnt som idémagere. Men det er jo sådan, at en succes har flere fædre – vi deler den selvfølgelig gerne med andre partier – hvorimod en fiasko højst har en.

Men vi er i hvert fald glade for, at man nu kan sætte fjerde runde i gang af de her frikommuneforsøg. I Dansk Folkeparti er vi stolte af, at man kan udvide ordningen med endnu flere forslag, som vi kan prøve af ude i kommunerne. Så må vi derefter konstatere, om de kan bryde eller bære, om der efterfølgende skal komme konkrete lovforslag. Det nævnte den socialdemokratiske ordfører jo også.

Jeg vil heller ikke komme ind på de her mange forsøg. Vi har jo været det meste af listen igennem. Men når man kigger listen igen, vidner den jo om, at der er iderigdom og gåpåmod i de deltagende kommuner og blandt dem, der har valgt at gå ind i projektet. Det er naturligvis godt, og det er vi i Dansk Folkeparti rigtig glade for og positive over for.

Der er selvfølgelig også nogle ting, hvor man kan spørge, om det nu er en god idé. Det er lidt bekymrende, når vi læser de mange hørings svar, der er om flytning af folk i sociale boligbyggerier uden deres samtykke. Derfor vil vi i Dansk Folkeparti nok her i det videre arbejde i udvalget mellem anden og tredje behandling stille nogle opklarende spørgsmål om netop det forslag.

Men alt i alt støtter Dansk Folkeparti grundlæggende det samlede lovforslag, så vi kan afprøve endnu flere forslag ude i frikommunerne og se, hvordan de virker i praksis.

Kl. 10:13

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak til ordføreren. Den næste ordfører er fru Marlene Borst Hansen, De Radikale.

Kl. 10:13

(Ordfører)

Marlene Borst Hansen (RV):

Det her lovforslag er jo, som det også er blevet sagt af de tidligere ordførere, en videreførelse af hele frikommuneordningen, hvor ni frikommuner for lov til og hjemmel til en række konkrete forsøg på en række konkrete områder.

Med det her lovforslag giver vi lov til 27 nye forsøg. Vi vil bl.a. give lov til forsøg med friere rammer for frivilligt og ulønnet arbejde ved offentlige kommunale virksomheder, og vi giver lov til forsøg med etablering af gratis trådløst internet på udvalgte lokaliteter. Det er 27 nye forsøg med stor spændvidde.

Det er ikke alle forsøg, der lige er groet i De Radikales baghave, og det kunne jeg høre heller ikke er tilfældet for Socialdemokraterne. Det er det nok heller ikke for Dansk Folkeparti eller for nogen af de andre partier. Det er faktisk det, der lige præcis er det særlige ved frikommuneforsøg. Vi hylder faktisk det kommunale selvstyre, også når de gør noget, som vi måske ikke sådan partimæssigt er helt enige i, for hvis vi kun skulle lave forsøg med tiltag, der først skulle findes flertal for her i Folketinget, var det i hvert fald ikke 27 forsøg, vi kom op på. Så var det måske kun et par stykker, og så giver det hele jo ikke nogen mening.

Derfor: Fordi vi hylder det kommunale selvstyre, og fordi vi ønsker at give rum for forsøg, der alle har til hensigt at afprøve, om de nuværende regler og love kan udfordres, siger vi i Radikale Venstre i dag ja til lovforslaget og de 27 nye forsøg.

Kl. 10:14

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak til ordføreren. Næste ordfører er fru Sanne Rubinke, Socialistisk Folkeparti.

(Ordfører)

Sanne Rubinke (SF):

Tak. Jeg taler i dag på vegne af fru Lisbeth Bech Poulsen i den her sag.

Regeringen sætter nu den her stribe af frikommuneforsøg i søen, og i den forbindelse er der ligesom tidligere nogle forsøg, som er mere omstridte end andre. Det fremgår jo også som nævnt af de mange høringssvar. Og ja, der er også nogle af de her forsøg, som efter SF's mening er mere oplagte end andre. Men i stedet for at gå ind og finkæmme alle forslagene og fokusere på worst case scenarier mener vi, at man skal se fordomsfrit på de foreliggende forslag.

For frikommuneforsøgene skal jo, ligesom det også fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, først og fremmest ses i lyset af regeringens ønske om at samarbejde med kommuner og regioner om at iværksætte en reform af den offentlige sektor med fokus på netop tilid, ledelse, faglighed og afbureaukratisering. Og hvis man vil det, skal man også være parat til at springe ud i noget nyt og slippe kommunerne mere fri.

Det er vi i SF parate til, hvorfor vi ligesom tidligere siger ja til den foreliggende samling af forslag til frikommuneforsøg.

Kl. 10:16

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak til ordføreren. Så er det hr. Finn Sørensen fra Enhedslisten som ordfører.

Kl. 10:16

(Ordfører)

Finn Sørensen (EL):

Mange tak, formand. Det er fint at lave forsøg, også i kommunerne, og Enhedslisten støttede også det lovforslag, vi behandlede sidste år om det her spørgsmål.

Men vi forbeholder os retten til – og det synes vi at alle medlemmer af Folketinget både har ret og pligt til – at foretage en konkret analyse af det lovforslag, der skal behandles. Der må vi bare sige, at som det her ser ud som den samlede pakke, det er, kan vi ikke støtte det. Vi vil derfor bede om, at lovforslaget bliver delt op, sådan at vi i hvert fald har mulighed for – selv om vi godt kan høre, hvor flertallet ligger – gennem stemmeafgivning at forsøge at forhindre de af forsøgene, som vi mener er principielt helt forkerte.

Som sagt er det jo fint med frihed til kommunerne og fint med kommunalt selvstyre. Det går vi ind for alle sammen, men er der grænser for frihed? Ja, det er der for en hvilken som helst frihed på et hvilket som helst område. Der findes ikke noget, der hedder absolut frihed. Det gør der heller ikke, når vi taler om det kommunale selvstyre. Det er jo Folketinget, der fastlægger de lovmæssige rammer for kommunernes aktiviteter. Sådan skal det også være, fordi vi gerne vil hylde nogle fælles principper om borgernes retssikkerhed, om velfærd og om forsyningsikkerhed – bare for at nævne nogle helt centrale elementer – og sørge for, at de bliver efterlevet.

Der må vi bare sige, at når vi kigger ned over den her lange stribe af forslag, så hæfter vi os især ved nogle lovforslag, der faktisk giver kommunerne frihed til at tage nogle rettigheder fra borgerne, som de har i dag. Der mener Enhedslisten faktisk, at vi som Folketing har en pligt til at sige, at vi ikke ønsker den slags forsøg, sådan at man ligesom kan få en politisk afklaring af det. Der kan det ikke nytte noget, at man bare gemmer sig bag – hvad skal vi sige? – flotte ord om fornøjelse og frihed og selvstyre osv. Der er politik i tingene.

Der er helt sikkert gode forslag og gode forsøg, som sikkert også kan berige vores lovgivning herinde, når de er blevet gennemført, ingen tvivl om det. Men i de forslag, vi hæfter os ved – og her må vi slå bak – er den gennemgående trend, at det handler om at lette livet for myndighederne. Det handler ikke om at lette livet for borgerne.

Det er en diskussion, som vi måske har mere og mere brug for at tage i det her Folketing, nemlig at systemet forstået som myndighederne på alle niveauer altså er til for borgernes skyld og ikke omvendt.

Så vil jeg gerne lige kommentere nogle af de forslag, som får nakkehårene til at stritte i en grad, så vi må sige, at vi ikke kan købe en pakke, hvori de indgår. Det ene er spørgsmålet om – og det er allerede det første, vi ramler ind i – at dagpenge- og efterlønsmodtagere kan udføre frivillige ulønnede aktiviteter for offentlige virksomheder i kommunalt regi, hvor der udføres sociale tjenesteydelser. Det er fint at lempe på reglerne, og det har vi diskuteret tidligere her i salen, sådan at dagpenge- og efterlønsmodtagere har mulighed for at udføre frivilligt arbejde, uden at der sker fradrag i deres ydelse.

Men her taler vi jo altså om, at der sådan set ikke er nogen principper forbundet med det, andet end at kommunerne kan begynde at spekulere i at anvende frivillige som erstatning for ordinær arbejdskraft med alle de problemer, der er i det – ikke kun i forhold til fortrængning af ordinært ansatte, hvilket er en meget, skal vi sige usømmelig og speget affære for kommunerne, men også i forhold til forsyningsikkerhed, borgernes sikkerhed, de ansattes og de – i gåseøjne – frivilliges sikkerhed, med hensyn til hvilke forsikringer de er omfattet af osv. Alle de ting er der peget på i høringssvarene, især i svaret fra BUPL og også fra en lang række andre fagforbund, og der mener vi simpelt hen bare, man politisk skal sige klart og tydeligt, at sådan en udvikling og sådan en anvendelse af de frivillige ønsker vi ikke. Så det er bedre at stryge det og så tage en principiel diskussion her i salen af, hvordan vi mener at frivillige skal anvendes ude i kommunerne. Det har vi også nogle synspunkter på. Det kan vi vende tilbage til.

Kl. 10:21

Det næste sted, hvor vi stejler, er jo det, der hedder tilkøb af pasning ud over normal åbningstid i dagtilbud. Der vil jeg igen, for at det ikke skal blive for langt, henviser til flere høringssvar, ikke mindst fra BUPL, der jo er meget skarpe og konkrete. For at sige det kort: Det forslag handler om mere brugerbetaling, øget ulighed. Og så dér må vi sige fra af principielle grunde.

Så er der, og det er i småtingsafdelingen, men tiden løber, så jeg skal måske lige springe frem til to punkter, det må jeg så tage meget summarisk. Det er den indre administration er BPA-ordningen, hvor vi mener, at man laver et dybt indgreb i de handicappedes rettigheder i forhold til personlig assistance.

Den næste klump er tvangsdigitalisering, som vi siger det for at gøre det nemt for Enhedslisten, og for at det ikke skal blive for langt af hensyn til formanden. Jeg tror, at alle i salen ved, hvad det er, vi mener med det. Der er en stor gruppe borgere, ældre og andre borgere, man simpelt hen skiber af. Sådan nogle forsøg har vi ikke brug for.

Så er der hele spørgsmålet om, at man for borgere i botilbud og deres enker eller enkemænd, samlevere, laver et dybt indgreb i deres ret til den bolig, de nu engang har.

Der er flere, men jeg kan godt se på formandens truende adfærd, at jeg skal se at komme ned. Så det må vi jo vende tilbage til i den videre behandling. Undskyld, det blev lidt langt, formand.

Kl. 10:22

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Men ordføreren kan lige blive stående, for det har medført et par spørgsmål. Hr. Simon Kollerup.

Kl. 10:22

Simon Kollerup (S):

Tak for det. Ordføreren siger, at der ikke er noget, der hedder grænseløs frihed, og det er der selvfølgelig ikke. Det er der heller ikke inden for rammerne af et frikommuneforsøg. Det er også derfor, at det har været lagt fast helt fra starten, at der er nogle rammer, der hand-

ler om borgernes retssikkerhed, der er nogle rammer, der handler om EU-regler, der er nogle rammer, der handler om grundloven osv. Så der er jo allerede nogle rammer omkring det her projekt.

Det, jeg har behov for at høre ordføreren sige noget om, er, hvad der gør, at man tidligere har kunnet stemme for de her pakker, hvor der jo også har været ting, man har været mindre tilfredse med, usikre på osv., men at man så nu føler sig kaldet til at stemme imod det. Fordi vi har da også ting, som vi synes er problematiske. Men vi har det sådan, at det her er hegnet ind. Det er ni kommuner, det handler om. Det er jo et forsøg. Håbet kan jo være, at noget af det, man synes er dårligt, faktisk falder ud med nogle dårlige evalueringer, og så er vi jo ikke forpligtet til mere, end at de har prøvet det. Så det er derfor, at jeg ikke helt forstår det, og jeg har brug for en kommentar til, hvorfor man tidligere kunne stemme for en pakke med forskellige ting, men nu ikke kan gøre det.

Kl. 10:23

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Ordføreren.

Kl. 10:23

Finn Sørensen (EL):

Tak for spørgsmålet, for det giver jo anledning til ligesom at få den principielle diskussion om, hvordan vi forholder os til de her forsøg. Og hvis der kan komme det ud af debatten, at der kommer en lidt skarpere diskussion om det, så er det jo fint.

Jamen jeg synes, jeg prøvede at begrunde det i mit oplæg. Det handler om, at vi, det gjorde vi også tidligere, lavede en konkret analyse – det er i hvert fald det, jeg har deltaget i siden valget i september 2011 – hvor vi bad vores ordfører på de forskellige områder nøje gennemgå de forslag, der lå til forsøg på det enkelte område. Vi fik en tilbagemelding fra ordførerne, og vi foretog en samlet vurdering og sagde ved den tidligere pakke: Jamen der er ikke noget i den, der er principielt uspiseligt, hvor man går ind og så at sige begrænser borgernes rettigheder.

Det, jeg forsøgte at sige i mit indlæg, var også: Jamen hvad skal kriteriet så være? For jeg er enig i, at selvfølgelig kan man også sætte forsøg i gang, som ikke – med det der forslidte udtryk – er groet i ens egen baghave, for det kunne da godt være, at andre havde fået en god idé, og at noget kunne afprøves.

Kl. 10:25

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Tak. Hr. Simon Kollerup.

Kl. 10:25

Simon Kollerup (S):

Jeg vil ikke spørge om det samme. Så ville jeg været gået lidt videre i spørgsmålene. Men jeg synes bare, at konceptet i frikommuneforsøgene jo netop er, at der er noget godt hist og her, som man håber falder ud med en rigtig god evaluering, for det vil man gerne gøre til lovgivning på et tidspunkt, og så er der noget, hvor man sidder og håber lidt på, at det nok viser sig, at det er lige så dårligt, som man selv tror det er. Det er jo fair nok at have det sådan. Sådan har jeg det, og sådan har ordføreren det også, kan jeg høre.

Men jeg synes bare, at konceptet jo må være, at vi prøver de ting af, som kommunerne derude har sagt at de gerne vil prøve. Jeg mener: Det her er jo hegnet ind, det er jo forsøg. Og der er det, at jeg ikke helt kan forstå, at man godt kan være med i konceptet omkring frikommuneforsøgenes lidt tidligere forsøgsrunder, men nu kan man så ikke, fordi der er noget, der er principielt forkert. Det kunne jo godt være, at ens principielle holdning kunne udfordres, og måske kunne man blive klogere. Eller måske var det slet ikke så principielt forkert, som man troede, det var. Jeg nævner det bare.

Kl. 10:26

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Ordføreren.

Kl. 10:26

Finn Sørensen (EL):

Den mulighed er der selvfølgelig. Men det kræver jo så, at der ligesom kommer nogle argumenter, som kan overbevise en om, at man har taget fejl, og dem har jeg så ikke hørt endnu om de emner, som jeg har fremført. Det er jo et helt principielt spørgsmål, om man skal give kommunerne adgang til at begrænse borgernes rettigheder. Skal de have frihed til det? Nej, det skal de ikke. Og der er det, jeg ligesom har forsøgt at trække en linje i forhold til, hvordan vi skal forholde os til de her forsøg.

Kl. 10:26

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Så er det hr. Jan E. Jørgensen.

Kl. 10:26

Jan E. Jørgensen (V):

Det lyder nu mere, som om Enhedslistens bekymringer går på pædagogernes rettigheder og ikke så meget på borgernes rettigheder.

Jeg vil godt spørge lidt ind til Enhedslistens demokratiforståelse, for de her forsøg er jo nogle, der er blevet ansøgt om af nogle kommuner. Der sidder en kommunalbestyrelse, hvor den lokale befolkning har valgt nogle til at repræsentere sig, og i mange kommuner sidder der jo også repræsentanter for Enhedslisten. Og et flertal i de kommuner har så spurgt Folketinget, om de kan få lov til at lave nogle forsøg.

Er det sådan, at man i Enhedslisten mener, at det kun er de demokratiske beslutninger, der træffes herinde, som har gyldighed, og som er relevante? Og er det sådan, at Enhedslisten har deponeret sin beslutningskompetence i lommerne på BUPL?

Kl. 10:27

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Ordføreren.

Kl. 10:27

Finn Sørensen (EL):

I de konkrete eksempler, som BUPL peger på, peger de jo – hvilket jeg synes er helt rigtigt – slet ikke kun på spørgsmål om at fortrænge ordinær arbejdskraft, selv om jeg ikke synes, at det kun er et anliggende for BUPL at forholde sig til. For vi har altså en lovgivning om, hvilken kvalitet der skal være på daginstitutionerne rundt omkring, og den mener jeg faktisk at man antaster med det forsøg, der lægges op til her. Ellers var det jo heller ikke nødvendigt at lave en lovændring, hvis det ikke var, fordi man havde behov for at bløde op på nogle ting.

Jeg kunne jo lige så godt stille spørgsmålet tilbage til ordføreren – det bliver så retorisk, men det er egentlig af samme kvalitet, om man så må sige: Er det sådan, at ordføreren har deponeret sin egen selvstændige tænkning ude hos kommunerne, sådan at et hvilket som helst ønske fra en kommune skal vi bare sige ja til? Nej, selvfølgelig er det ikke det.

Kl. 10:28

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Hr. Jan E. Jørgensen.

Kl. 10:28

Jan E. Jørgensen (V):

Men jeg spurgte sådan set til Enhedslistens demokratiforståelse. Altså, der bliver jo truffet demokratiske beslutninger hver dag mange

andre steder end i det her lokale. Der bliver truffet demokratiske beslutninger i borgergrupper, i forældrebestyrelser, på arbejdspladser, i kommunalbestyrelser. Er det sådan, at det kun er de beslutninger, der træffes herinde, som hr. Finn Sørensen tillægger vægt? Eller hvordan ser man på de beslutninger, der træffes ude i kommunalbestyrelserne? Helt konkret har der jo siddet valgte politikere – måske endda nogle af hr. Finn Sørensens kammerater fra Enhedslisten – rundtomkring i de her kommunalbestyrelser og debatteret de her ting.

Hvorfor er der ikke en lidt større respekt omkring det lokale demokrati fra Enhedslistens side end den, jeg synes at vi er vidner til her i dag?

Kl. 10:29

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Ordføreren.

Kl. 10:29

Finn Sørensen (EL):

Vi har masser af respekt for det kommunale demokrati. Og den respekt udøver vi ved, at vi meget nøje har gennemgået de her 27 forslag. Vi har haft dem ude hos vores ordførere, der grundigt har gransket dem. Vi har haft dem ude i vores bagland på det kommunale område. Så vi har meget stor respekt for det.

Men respekt for det lokale demokrati betyder jo ikke, at vi her i Folketinget – og det tror jeg ordføreren må bekræfte – bare siger ja til hvad som helst, ja til et hvilket som helst ønske der kommer. Og hvorfor gør vi ikke det? Fordi vi som lovgivere herinde har ansvaret for, at de principper, der ligger i lovgivningen, f.eks. om borgernes retssikkerhed, bliver overholdt, det er det, jeg har prøvet at forklare. Sådan må man forholde sig konkret til ønsker, der kommer fra kommunerne: Stemmer de med principperne i den lovgivning, vi har, på sådan nogle vitale områder som velfærd, forsyningsikkerhed og borgernes retssikkerhed?

Der er vi bare kommet til den konklusion, at der altså er en række af de forslag, der er fremsat her, som bryder med de principper, som vi står for, og som vi egentlig også mener ligger i lovgivningen på de her områder. Og der kan vi lige så godt tage den politiske diskussion med det samme og få afklaret, om man synes, det er i orden at bryde med de principper. Det synes vi ikke det er, og det er derfor, vi tager stilling til det her lovforslag, som vi gør, og at vi beder om, at det bliver delt op, sådan at vi har en mulighed for – selv om den kan synes teoretisk – i hvert fald at påvirke de enkelte dele af forløbene.

Kl. 10:31

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak til ordføreren. Den næste ordfører er hr. Leif Mikkelsen, Liberal Alliance.

Kl. 10:31

(Ordfører)

Leif Mikkelsen (LA):

Tak for det. Jeg går ud fra, at ministeren sidder og glæder sig over, at ministeren ikke udelukkende er afhængig af sit parlamentariske grundlag i den her sag, for vi kan konstatere, at det jo så ville blive et stivbenet og på alle måder centralistisk system med mangel på demokrati, hvor man ikke har tillid til lokalt valgte deltagere i det demokratiske system overhovedet, og hvor det alene er det, der bestemmes i denne sal, der skal gælde helt ud til det yderste mandat. Det kunne der være nogle af dem, der i øjeblikket – med de meningsmålinger, vi har – skulle tænke over. Når man taler om Enhedslisten, synes jeg det er bevist med al tydelighed fra denne talerstol netop nu, at det ville blive et helt andet samfund. Så jeg går ud fra, at ministeren glæder sig over, at vi er andre, der gerne vil bære på demokratiske spilleregler her og har tillid.

For det er faktisk meget godt at have præcis sådan en debat i det her år, hvor der skal være kommunalvalg. Det er et signal herfra om, at den styreform, der eventuelt skal være i kommunerne, som jo omfatter en stor del af den offentlige økonomi, er rammestyring, og at det faktisk har betydning, hvem man vælger til byrådene, også når vi når til november måned i år. For de skal have frihedsgrader derude til at tilrettelægge tingene for borgerne, så borgerne kan se, at det faktisk ikke er ligeegyldigt, hvem vi vælger til byrådene.

Det er faktisk nogle, der vil borgernes vel og har frihed til det, og som ikke i alle spørgsmål skal læne sig op ad en argumentation, som man så tit har hørt: Det har de jo bestemt inde på Christiansborg, så det kan vi ikke gøre noget ved. Det er sådan set ærgerligt i et lokalt demokrati.

Derfor vil jeg gerne understrege, at jeg synes, det er godt, at ministeren kommer med det her lovforslag, som er en forlængelse af det frikommuneforsøg, vi har startet. Vi har sådan set et slogan hos os, der hedder »Slip kommunerne fri«, så vi får beslutningskompetencen så langt ud som muligt. Derfor er det da vort håb, at det, der nu er et forsøg, bliver til dagligdag en dag, bliver til virkelighed. Det må være formålet med forsøget, og derfor er det også specielt, at man overhovedet kan være imod forsøget, som er afgrænset og indhegnet, og som man kan stoppe igen, hvis det falder forkert ud. Så det er specielt at være imod et forsøg; det er jo dræbende for al udvikling i det her samfund.

Så jeg vil bare understrege, at det her er et godt skridt. Vi går gerne videre, så det en dag ikke hedder forsøg og ikke er begrænset til et antal kommuner. Vi kan jo også se af nogle af svarene, at det giver bureaukrati i form af ansøgninger og dokumentation osv. Vi vil gerne komme længere, så alle de her ting, som bliver afprøvet nu, en dag bliver dagligdag og bliver noget, der forvaltes i kommunerne, sådan at borgerne bliver meget mere opmærksomme end i dag på, hvem de vælger til at bestemme, og så det ikke er nogle, der kun er centralister og ikke tør friheden. For hvis ikke vi flytter friheden ud i kommunerne, kommer den ikke i nærheden af borgerne. Der kan man så tage stilling til, hvilke folk man vil have til at sidde og administrere.

Så vi går meget ind for det her, og vi er sådan set klar til gå videre, hvis ministeren skulle få den gode idé, at komme med mere af samme skuffe. Og jeg vil gerne betrygge ministeren i, at hun heller ikke, hvis der kommer mere af samme slags, skal være afhængig af sit parlamentariske grundlag. Vi er andre, der gerne vil hjælpe til. Tak.

Kl. 10:34

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Der er et enkelt spørgsmål fra hr. Finn Sørensen.

Kl. 10:34

Finn Sørensen (EL):

Tak. Jeg vil bare spørge ordføreren, om det slet ikke gør indtryk på ordføreren, når f.eks. danske handicaporganisationer meget kraftigt kritiserer nogle af de forslag, der ligger her, for at være dybt indgribende i borgernes ret til deres egen bolig. Jeg tænker jo på muligheden for, at kommunerne simpelt hen kan flytte mennesker med handicap væk fra et botilbud, og at de også kan flytte den afdødes ægtefælle, samlever osv. – det er bare et enkelt eksempel. Det betragter danske handicaporganisationer som dybt indgribende i nogle rettigheder, som borgerne har i dag. Gør det slet ikke indtryk på ordføreren?

Kl. 10:35

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Kl. 10:35

Leif Mikkelsen (LA):

Det er jo helt afgørende, at sager på den slags borgernære områder afgøres så tæt på borgeren som muligt og ikke så langt væk fra borgeren som muligt, og derfor må man jo regne med, at der er tillid, dialog og samtale om det, og at det får indflydelse på, hvem der bliver valgt til byrådet, om man behandler de mennesker ordentligt. Tror hr. Finn Sørensen, at det kun er os i Folketinget, der har lyst til at behandle de her mennesker, der har behov, ordentligt? Jeg har faktisk stor tillid til, at der sidder en lang stribe af valgte mennesker i byrådene, der har mere hjerte for det, end der måske er i den daglige debat herinde.

Så jeg har fuld tillid til, at man fortsat bliver behandlet ordentligt. Derfor er det jo vigtigt at få afprøvet nogle frihedsgrader, så det ikke er stivbenede rettigheder, der gør, at det både bliver alt for bureaukratisk og alt for dyrt og alt for stivbenet. Jeg har fuld tillid til, at mennesker fortsat bliver behandlet godt, selv om kommunerne får større frihedsgrader – også på de her meget følsomme områder, som hr. Finn Sørensen nævner.

Kl. 10:36

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Hr. Finn Sørensen.

Kl. 10:36

Finn Sørensen (EL):

Tak. Jamen så vil jeg bare konkludere, at ordføreren er parat til at ofre borgernes retssikkerhed på det her område til fordel for nogle ret tågede forestillinger om mere frihed og selvstyre og den slags. Så den afklaring har vi da fået – tak for det.

Kl. 10:36

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Kl. 10:36

Leif Mikkelsen (LA):

Det må stå for hr. Finn Sørensens helt egen regning. Jeg konstaterer, at hr. Finn Sørensen her fra talerstolen har tilkendegivet, at Enhedslisten er et parti, der ikke har tillid til de mennesker, der sidder i byrådsalen. Man vil have et centralistisk system i det her samfund, hvilket vi til enhver tid bør advare borgerne imod. Det er blevet understreget med al tydelighed i dag, og det siger jeg så til gengæld tak for.

Kl. 10:36

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak til ordføreren. Så er det hr. Mike Legarth som ordfører for Konservative.

Kl. 10:37

(Ordfører)

Mike Legarth (KF):

Tak, hr. formand.

Der er jo rigtig mange gode ting i det her lovforslag, og overordnet set støtter vi tankerne og ideerne med det, men jeg skal allerede fra starten annoncere, at vi har to forbehold, hvor vi skal have fundet en løsningsmodel, for at vi kan støtte det.

Men først til alt det positive, nemlig at der er ni frikommuner, der her får lov til at iværksætte 27 nye forsøg, hvor de får lempet de regler og vedtægter og andre ting, der forhindrer dem i at gøre det, de egentlig gerne vil. Det er en god dagsorden, den giver vi fuld opbakning, og vi synes, det er helt rigtigt, at man har modet til at tænke nyt og anderledes og gøre tingene lettere, enklere og billigere. Så på den måde er vi helt med på, at den dagsorden skal sættes, og vi kan kun

rose ministeren for at have sat den dagsorden og prøve at finde nogle gevinster og nogle fordele.

Men vi synes til gengæld også, at det skal ses i sammenhæng, og der er altså to ting, som gør sig gældende set fra vores synspunkt. Det er det, som vi tidligere har annonceret, nemlig at selv om det er i forsøgsordninger, kan vi ikke medvirke til, at vi udvider den offentlige forretning, hvis den konkurrerer mod det private erhvervsliv. Så der er et lille forbehold der. Det mener jeg sagtens vi kan løse under udvalgsbehandlingen, men det er bare for at indikere, at vi ikke medvirker til, at det offentlige tager markedsandele fra det private.

Så til det vigtigste punkt: Lægeforeningen har peget på den idé, man har fået i en kommune, om, at når det handler om ældre medicinske patienter eller folk, der lider af stress, angst eller depressioner, skal det være muligt for en kommunal sagsbehandler at indhente lægeoplysninger uden forudgående samtykke fra patienten. Det mener vi er for vidtgående, det er vi simpelt hen imod, og der støtter vi Lægeforeningens synspunkt, for selv om det er en forsøgsordning og alt muligt andet, mener vi, at man er nødt til at beskytte den enkeltes oplysninger og ikke krænke sådan helt basale personlige rettigheder.

Så det punkt er vi altså nødt til at bede om bliver ændret, omformuleret, piller ud eller noget, for Det Konservative Folkeparti kommer ikke til at medvirke til at sikre i et i øvrigt udmærket forslag, at en kommunal medarbejder uden samtykke fra patienten kan indhente fortrolige oplysninger fra en lægejournal og bruge dem, fordi det handler om en ældre person med en medicinsk sygdom eller en, der lider af stress, angst eller depressioner. Det er en positiv tankegang, men det bryder bare med nogle basale rettigheder, synes jeg. Så det vil jeg gerne høre ministerens kommentar til og synspunkter på, altså hvordan hun læser den indsigelse og det synspunkt, jeg her afgiver på vegne af Det Konservative Folkeparti.

Kl. 10:40

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Der er lige en kort bemærkning. Hr. Simon Kollerup.

Kl. 10:40

Simon Kollerup (S):

Tak for det. Det er egentlig lidt et spørgsmål til det her med konceptet for frikommuneforsøg, som jeg også forsøgte at adressere over for hr. Finn Sørensen.

Jeg synes jo, at det må være sådan, at når vi har sagt ja til konceptet, må vi også kigge på de forsøg, som vi i udgangspunktet kan være skeptiske over for. Jeg tænker bare på det her med markedsandele i forhold til offentlige og private osv. Jeg kan da huske, at vi i fællesskab har stemt for frikommuneforsøg, der handler om sådan noget som tilkøbsydelse. Det kunne man også bringe ind i den retorik, hvis man ville det.

Det er bare for at sige: Er vi ikke nødt til at acceptere en eller anden form for elastik i de her ting for at få tingene prøvet af? Som det også er blevet sagt af Liberal Alliances ordfører, er det her jo hegnet ind. Det er jo et forsøg i ni forskellige kommuner, så det synes jeg måske ikke er så svært.

Til det her med integrated care vil jeg sige, at jeg da også havde betænkeligheder ved det, da jeg læste om det, men når man ser, hvad formålet er, nemlig at udvikle nye metoder til at hjælpe de mennesker, der har nogle problemer, og at databehandlingen er strengt isoleret til kun at måtte bruges til det her formål, er jeg egentlig tryk ved, at vi gør forsøget – og det er jo som sagt et forsøg.

Så jeg har bare brug for at høre nogle kommentarer til de to ting.

Kl. 10:41

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

- Kl. 10:41
Mike Legarth (KF):
 Jamen jeg er ikke tryk ved, at tingene er, som de skal være, heller ikke i den her forsøgsordning. Jeg synes, det er helt fint at teste alt muligt, og jeg er lodret uenig i den fremlæggelse, jeg har set fra hr. Finn Sørensen og Enhedslisten, for der synes jeg, det handler lidt mere om at prøve at vise, at man viser alle mulige hensyn over for nogen, og der synes jeg altså, at der går lidt for meget fagforeningspolitik og andre ting i det – undskyld jeg siger det.
 Den dagsorden deler jeg overhovedet ikke, de bekymringer har jeg slet ikke, for jeg synes ikke, det handler om personlig gevinst, personlige rettigheder, krænkelse og frihedsgrad. Det er jo ikke det, det handler om i den sammenhæng. Så jeg er på ingen måde enig i Enhedslistens fremlæggelse.
 Men jeg synes overhovedet ikke, at de to forbehold, jeg har fremlagt, burde vække forundring. Altså, jeg kan da ikke forstå, at der er nogen, der i fuld alvor mener, at det, fordi man gerne vil prøve at teste noget, så skal være muligt som kommunal medarbejder at kunne hente folks personlige oplysninger i en patientjournal. Hvad tænker man på? Det er jo et stærkt brud på en fortrolighedsregel, som man ikke bør kunne lægge stemmer til. Så den skal vi have pillet ud.
 Hvad angår det andet vedrørende tilkøbsydelse, har jeg sagt, at vi stemmer imod, og det gjorde vi også dengang.
- Kl. 10:42
Den fg. formand (Bent Bøgsted):
 Hr. Simon Kollerup.
- Kl. 10:42
Simon Kollerup (S):
 Jamen det er jo sjovt, at det nu lige pludselig bliver fremlagt, som om forbeholdene egentlig slet ikke er så store alligevel. Og så kan man jo undre sig over, at det skulle være nok til, at De Konservative vil have det pillet ud og ikke vil støtte det. Så lad os holde os til integrated care, altså det med, at man må videregive nogle oplysninger om nogle personer.
 Altså, som jeg har forstået det, har det til formål, at man skal være med til at udvikle nogle nye løsninger for de her folk, som blev omtalt, altså ældre medicinske patienter og folk, der lider af f.eks. stress, med henblik på at lave nogle nye metoder for dem. Og det, der har betrykket mig, er, at man gør det på en måde, hvor den her udveksling af data foregår strengt isoleret, sådan at det kun er det her, det må handle om, og det her, det må bruges til. Det synes jeg da skulle være nok. Det kan vi selvfølgelig diskutere længe, men hvorfor synes ordføreren ikke det?
- Kl. 10:43
Den fg. formand (Bent Bøgsted):
 Ordføreren.
- Kl. 10:43
Mike Legarth (KF):
 For det første er det forkert at antage, som hr. Simon Kollerup gjorde, at mine forbehold ikke var så store endda. Jo, det er de på de her to punkter. De er kæmpestore, meget markante. De er så markante, at vi ikke kan støtte lovforslaget, hvis det ikke bliver lavet om, for at tale lige ud af posen. Det er mig, der ikke kan forstå den socialdemokratiske ordfører, og det er mig, der ikke kan forstå ministeren, hvis ministeren ikke tager det her alvorligt.
 Altså, jeg synes, det er en god idé, at man udvikler, og at man nytænker, og at man ændrer, tester og prøver af. Men man skal jo ikke vinde for enhver pris. Det håber jeg da også at vi herinde som almindelige anstændige og ordentlige mennesker mener. Vi skal vinde på tyngden af argumenter og fornuft og gode ideer. Vi skal da ikke gøre
- noget, der er hul i hovedet. Vi skal da ikke vinde ved at snyde og bedrage og gøre noget, der er helt åbenlyst forkert.
 Det vil det altså være, selv om det godt nok er en lille gruppe mennesker, det handler om. For hvis man er ældre medicinsk patient, hvis man er ramt af stress, angst eller depressionslignende sygdom, så vil en kommunal medarbejder af egen drift kunne hente patientoplysninger hos lægen. Jeg må bare sige, at det kommer vi aldrig til at støtte – aldrig.
- Kl. 10:44
Den fg. formand (Bent Bøgsted):
 Så er det hr. Finn Sørensen.
- Kl. 10:44
Finn Sørensen (EL):
 Jamen jeg er da glad for debatten. Altså, nu skal jeg ikke begrunde mine synspunkter yderligere, men jeg vil bare konstatere, at ordføreren principielle tilgang til det her jo er den samme som den, Enhedslisten har. Det er nogle forskellige ting, vi lægger vægt på, men ordføreren går jo sådan set til sagen på samme måde og siger: Jamen, der er i det her tilfælde to forslag, som er så indgribende og forkerte, at det kan man ikke støtte.
 På det ene punkt kan jeg i hvert fald sagtens følge ordføreren, for det var jo egentlig samme tilgang, som jeg havde, nemlig at det er da en meget alvorlig ting uden borgerens samtykke at udlevere sundhedsoplysninger. Det handler jo sådan set om borgerens ret til at have styr på sine egne oplysninger, om man så må sige. Så det synes jeg er fuldstændig legitimt. Det var bare det, jeg vil sige.
- Kl. 10:45
Den fg. formand (Bent Bøgsted):
 Ordføreren.
- Kl. 10:45
Mike Legarth (KF):
 Tak. Det er meget sjældent, at Det Konservative Folkeparti og Enhedslisten deler synspunkt, men det her var altså en af de meget få gange, og det kan jeg så glæde mig over.
- Kl. 10:45
Den fg. formand (Bent Bøgsted):
 Tak til ordføreren. Så er det økonomi- og indenrigsministeren.
- Kl. 10:46
Økonomi- og indenrigsministeren (Margrethe Vestager):
 Først og fremmest vil jeg gerne takke for den overvejende meget positive modtagelse af lovforslaget og specielt jo den balance, som ordførerne fra Venstre, Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti, Radikale Venstre og SF har lagt. Der er nemlig en meget klar og ansvarlig bevidsthed om, at der her er forslag, som kunne komme lige fra partibogen, og så er der forslag, som man måske aldrig nogen sinde havde håbet at se. Men der er bevidstheden om, at man må være klar til at teste tingene, så længe det er inden for rimelighedens grænser.
 At friheden ikke er grænseløs, er jo åbenlyst, hvis man ser på noget af baggrundsmaterialet, og vi har også haft samråd om spørgsmålet i Kommunaludvalget, for det er jo faktisk ikke sådan, at alt, hvad kommunerne har ansøgt om, er i det her lovforslag. Det her lovforslag er jo en bearbejdning af de ting, man havde ønsket sig.
 Vi har jo fra regeringens side fremsat et lovforslag, hvor forslagene er inden for grundloven, inden for konventionerne, inden for EU-retten og jo også på en sådan måde, at man som kommune ikke kan få en bedre økonomisk stilling på nabokommunens bekostning eller kan fremhæve sig selv ved at være en del af en frikommune. Derved er forslagene i sagens natur hegnede ind, for det må være sådan, at der må være en rimelighed både i forhold til nogle af de

grundlæggende ting, i forhold til vores frihedsrettigheder og selvfølgelig også i forhold til økonomien. Derfor er frikommuneforsøget ikke et forslag om grænseløs frihed. Det er et forslag om at prøve ting af, som kommuner har mod på, som de tror vil gøre det bedre at være borger, og som kan udvikle deres måde at drive kommunen på.

Jeg skal ikke give mange bemærkninger til den sjældne forbrødring, der er mellem Enhedslisten og Det Konservative Folkeparti, men kun konstatere, at den er der, og sætte et mærke i kalenderen, for som den konservative ordfører sagde, så sker det ikke så tit. Men nogle gange sker det jo.

Jeg har bare en bemærkning, nemlig til spørgsmålet om frivillighed, som vi forhåbentlig får en langt større drøftelse af. Regeringen har den ambition at genoplive det charter for samspil mellem frivillig og offentlig opgavevaretagelse, som blev lavet for vel efterhånden 10 år siden, men jo meget gerne på en måde, så vi kommer derhen, hvor det ikke bliver til sådan en lidt gold diskussion om, at nu skal de frivillige rykke ind, mens det offentlige rykker tilbage, men som en diskussion, der anerkender, at man kan forskellige ting. Man kan en ting som medarbejder i en socialforvaltning eller hjemmeplejen. Man kan noget andet som frivillig besøgsven eller som den, der sidder og tager telefonen i en livlinje. De to ting kan supplere hinanden og gøre, at vores samfund bliver stærkere. Det er ikke en trussel, hverken for det ene eller for det andet. Så den frivillighedsdiskussion håber jeg at vi får en meget bred deltagelse i. Men det synes jeg ikke skal lægge hindringer i vejen for, at vi kan give mennesker mulighed for at være frivillige også på mere vidtgående måder, f.eks. når man er på efterløn.

Det, som Venstres ordfører nævnte, nemlig at komme i gang med at se på, hvad resultaterne så er, vil jeg gerne kvittere for. Jeg synes ikke, at den allerførste ros af, at ting ser fine ud, skal gøre, at man straks springer til at udbrede det til hele landet. Men hvis det viser sig, at vi, inden det samlede forsøg er afsluttet, kan se, at det her har, også når det er testet ikke kun en gang, men i 2-3 gennemløb, positive effekter, synes jeg, at vi skal drage de erfaringer og overveje, om det er noget, der skal kunne afspejles i den generelle lovgivning ved at tage forpligtelser væk.

Noget af det kommer vi under alle omstændigheder til at diskutere, fordi vi jo bl.a. i Beskæftigelsesudvalget har bedt Carsten Koch og en lille kreds af kompetente folk om at se på det. De kommer til at se på nogle af de samme ting, og derfor vil vi vende tilbage til det. Og der spiller frikommuneforsøgene på beskæftigelsesområdet selvfølgelig også en rolle i deres syn på, hvordan vi kan gøre det her enklere, og hvordan vi kan få et langt stærkere fokus på det, der er beskæftigelsesystemets opgave, nemlig at få ledige tilbage på arbejdsmarkedet, snarere end at følge det ene og det andet og det syv-ogtyvende proceskrav.

Det vil jeg meget gerne deltage i en diskussion af også i udvalget, når vi er nået hen på den anden side og forhåbentlig med den positive tilkendegivelse, der er i dag, har vedtaget lovforslaget. Det her er det sidste lovforslag om frikommuneforsøget. Derefter begynder den fase, hvor vi finder ud af, på hvilket tidspunkt vi kan tage gode og dårlige erfaringer ind og tage konsekvensen af dem. Så jeg vil meget gerne kvittere for den tilgang til det.

Kl. 10:51

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Er man færdig? Det var rimelig hurtigt. Jeg blev helt overrasket over, at ministeren var færdig så tidligt, for det så ud, som om det var en meget stor stak papirer. (*Økonomi- og indenrigsministeren* (Margrethe Vestager): Ja, det var det også!). Men der er nogle spørgsmål.

Fru Karina Adsbøl.

Kl. 10:51

Karina Adsbøl (DF):

Som vores ordfører sagde i sin tale, var der selvfølgelig også nogle ting, vi ville spørge ind til i udvalgsbehandlingen, men når ministeren nu er på talerstolen, kunne jeg godt tænke mig at spørge ind i forhold til botilbud og det, at vi har fået de høringssvar, der siger, at man nu vil til at tvangsflytte borgere fra deres botilbud. Kan ministeren beskrive det og forklare lidt nærmere, hvad der ligger til grund for, at man har taget det her med i et frikommuneforsøg?

Så kunne jeg også godt tænke mig at spørge ind til forsøget med BPA-ordningen, for nu er det jo sådan, at der er blevet nedsat en arbejdsgruppe ovre i ministeriet, som sidder og arbejder med det her. Hvad ligger der til grund for, at man har taget det med i frikommuneforsøget?

Kl. 10:51

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ministeren.

Kl. 10:51

Økonomi- og indenrigsministeren (Margrethe Vestager):

Tak for spørgsmålet, for det rammer ned i to af de forsøg, som vi har drøftet allermest, med hensyn til det første, fordi det at have en bolig jo er et fundament for vores liv og for vores handlekraft. Hvis det rykkes, er det klart, at man kan skabe en usikkerhed i et menneskes liv. Det, der er baggrunden for, at vi har taget det med, er for det første, at det er hegnet ordentligt ind, i respekt for, at man som borger, hvis man har en bolig, selvfølgelig skal mødes på en fornuftig måde og ikke skal tvinges ud af den fra den ene dag til den anden, men jo for det andet også med et blik for, at en bolig også skal passe til beboeren. Og hvis man er i en situation, hvor der måske sidder en enkemand i en bolig, som passede rigtig godt til den afdøde hustru, men som måske i virkeligheden har nogle faciliteter, som man ikke har brug for, og der er en venteliste af mennesker, som har brug for de særlige faciliteter, så er det en fornuftig ting for kommunen at sige: Vi kan tilbyde dig en anden bolig; vi kan hjælpe dig med at komme derover og få betalt indskuddet – eller hvad det nu kan være – den bolig vil passe bedre til de behov, du har. Derfor handler det jo om balancen mellem den enkeltes behov, som sidder i boligen, og andres behov, som kan have brug for at komme dertil.

Når det kommer til den personlige brugerstyrede assistance ...

Kl. 10:53

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Fru Karina Adsbøl.

Kl. 10:53

Karina Adsbøl (DF):

Ja, det må ministeren så svare på i næste omgang. Men jeg vil godt lige følge op på det, for det er jo sådan, at når man er visiteret efter den her § 108, så er det, fordi man ikke kan få dækket sine behov på anden vis, det er derfor, man bliver visiteret på den her måde. Skal det forstås sådan, at hvis en beboer ikke ønsker at flytte, men måske er dybt handicappet og har brug for så meget hjælp, så kan kommunen gå ind og tvangsflytte denne beboer?

Kl. 10:53

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ministeren.

Kl. 10:53

Økonomi- og indenrigsministeren (Margrethe Vestager):

Bare to sætninger mere i forhold til det spørgsmål, for det, der er omdrejningspunktet, er jo lige præcis borgerens behov, og på hvilken måde det behov kan tilgodeses. Det er det, der er kommunens

opgave. Det her skaber nogle nye muligheder, men det ændrer jo ikke på pligten til at sørge for, at borgeren kan se sit behov imødekommet. Det er jo noget af det, der, hvad skal man sige, er fundamentet for det, og det tror jeg i forhold til hele vores sociallovgivning ikke at der er noget ønske om at ændre på, heller ikke fra kommunal side.

For så vidt angår den personlige borgerstyrede assistance, er det jo fuldstændig rigtigt, at der er sat et stykke arbejde i gang. Her har der været kommuner, som meget gerne ville, om man så må sige, løbe foran, og så syntes vi, at de skulle have muligheden for at gøre det, for på godt og ondt vil det jo også give nogle erfaringer i forbindelse med det arbejde, som sker i forhold til den personlige borgerstyrede assistance i det hele taget.

Kl. 10:54

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Hr. Finn Sørensen.

Kl. 10:54

Finn Sørensen (EL):

Tak til ministeren.

Der er da ingen grund til at more sig over, at Konservative Folkeparti og Enhedslisten er enige om nogle ting. Altså, der findes heldigvis inden for borgerligheden mennesker, der gerne vil stå vagt om borgernes retssikkerhed. Det har vi da også set ved mange andre lejligheder, og det fik vi så et eksempel på her i dag, og det er da glædeligt.

Jeg ser frem til, at vi får den her diskussion om frivilligheden, og det ligger også i regeringsgrundlaget. Det er en meget vigtig diskussion, der presser sig enormt meget på af mange forskellige grunde. Men så synes jeg da bare, det var en god idé, at vi tog den først, sådan at Folketinget fandt sine principielle ben i det her spørgsmål i stedet for at lade nogle konkludere på forhånd, for det er jo sådan set det, der sker med det forslag her.

Så er jeg også glad for ministerens bemærkning om, at vi skal til lade forsøgene – og jeg citerer ordret – så længe det er inden for rimelighedens grænser. Dermed er vi jo principielt enige om, at det er fuldt legitimt at have en mening om, at der altså er nogle forsøg, man ikke synes skal sættes i værk, fordi man ikke synes, det er inden for rimelighedens grænser. Det, vi bare beder om, og det må ministeren jo så svare på, er, om ministeren vil være med til at dele lovforslaget op, sådan at Enhedslisten har mulighed for at stemme for de forsøg, som vi synes er en god idé at sætte i værk – og der er såmænd nogle af dem, som vi ikke sådan politisk er enige i – og stemme imod dem, som er principielt forkerte.

Kl. 10:56

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Ministeren.

Kl. 10:56

Økonomi- og indenrigsministeren (Margrethe Vestager):

Jeg har nu den oplevelse, at alle Folketingets medlemmer har et meget dybfølt ønske om at stå vagt om retssikkerheden. Det er ikke noget, som jeg mener man kan sige at der er en der gør eller en anden der gør. Jeg mener, at uanset de politiske uenigheder, vi har, er det noget, der binder Folketinget sammen, at man ønsker at stå vagt om retssikkerheden. Men det er sådan mere en regibemærkning.

Der er ikke tale om at konkludere på forhånd. Det er jo det, der er hele pointen med at lave forsøg, nemlig at der ikke er konkluderet på forhånd. Det, der er tale om, er et frihedssyn, at andre end den her kreds, som er valgt til Folketinget nu, kan få gode ideer, kan have ambitionen om at gøre ting på en anderledes måde.

Selvfølgelig vil jeg overveje hr. Finn Sørensens spørgsmål om opdeling, men min umiddelbare holdning er, at det synes jeg sådan set ikke er rimeligt over for de mange partier, som har tilkendegivet,

at de er villige til at stemme for et forslag vel vidende, at der er noget, der er lige fra partibogen, og noget, som de måske egentlig er imod, men hvor de har viljen til at lade frihedssynet sejre, netop fordi der sådan set er sat grænser.

Som sagt indledningsvis er de forslag, som vi finder ville give problemer i forhold til grundlov, i forhold til EU-lov, i forhold til konventioner, i forhold til at få særlige økonomiske fordele, sådan set netop taget fra, fordi det her ikke bare er en ønskekoncert for hvad som helst. Det er sådan set forsøg, hvoraf vi kan møde nogle med enighed, andre med skepsis, men vi kan lukke det, der ikke kommer til at fungere, og til gengæld blive mange, mange erfaringer rigere.

Kl. 10:57

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Hr. Finn Sørensen.

Kl. 10:57

Finn Sørensen (EL):

Tak. Jeg vil bare sige, at jeg ikke sagde, det kun var Det Konservative Folkeparti, der interesserer sig for borgernes retssikkerhed. Vi har bare konstateret tilfælde, hvor vi var enige i tilgangen til det.

Jeg er ikke enig, når ministeren siger, at der ikke er konkluderet på forhånd. Vi kan bare tage et enkelt eksempel. Det er det her spørgsmål om anvendelsen af de frivillige ude i kommunerne. Det, der konkluderes på i det forsøg – så kan man kalde det et forsøg – er, at kommunerne principielt skal have mulighed for at bruge frivillig arbejdskraft som erstatning for ordinært ansatte med alle de problemer, der følger af det. Det er jo konklusionen, og det er det, som den kommune ønsker, og det er det, som Folketinget siger er i orden, og at rent principielt må man gerne gøre det.

Så det er jo forskellen i tilgangen til det.

Jeg har så lige et spørgsmål mere til ministeren, og det er jo lidt i forlængelse af det her. For i BUPL's hørings svar anfører og påpeger de jo, at de undrer sig noget over, at ministeren administrativt, sådan set uden at det skulle godkendes som et forsøg, har godkendt nøjagtig det samme i Fredericia Kommune. Og der har BUPL så den vurdering, at en godkendelse af det forsøg dermed i princippet betyder, at der dispenseres fra kommunernes forsyningsforpligtelse og dagtilbudslovens formålsparagraf. Det er bare et enkelt eksempel på Enhedslistens problemer med det her, nemlig at man bryder med nogle principper, som vi ellers er enige om i Folketinget.

Jeg vil gerne høre, hvad ministeren siger til den bemærkning fra BUPL.

Kl. 10:59

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Ministeren.

Kl. 10:59

Økonomi- og indenrigsministeren (Margrethe Vestager):

Jeg er ikke enig i bemærkningen. Jeg er heller ikke enig i hr. Finn Sørensens tilgang om, at der er konkluderet på forhånd. For pointen med at kunne give en dispensation, når der ikke skal lovgives, er jo netop ikke, at man så tager al lovgivningen væk. Det, at man konkret dispenserer for en konkret del af en lovgivning, ændrer jo sådan set ikke på lovgivningen som sådan. Det gør, at ministeren kan udfylde den mulighed, der er for at give en konkret dispensation. Det ændrer ikke på lovgivningen som sådan. Så skulle man jo selvfølgelig gå i Folketingssalen og se, om der var et flertal for at ændre lovgivningen i sin helhed.

Jeg synes, det er fuldstændig legitimt at have andre grænser end dem, som regeringen har foreslået sat her, og som vi som sagt i vid udstrækning lader definere af grundloven, EU-retten, konventionerne og muligheden for at få økonomiske fordele. Man kan have langt

snævrere grænser, jeg har dem bare ikke, fordi for mig, der er synet på, at de her ni frikommuner skal have lov til at prøve ting af – også dem, som jeg ikke er enig i, og også selv om det kan have vidtgående konsekvenser for borgerne – det, der er det forpligtende. Og når hr. Finn Sørensen siger, at der er konkluderet for så vidt angår de frivillige, så mener jeg, at det er der netop ikke. For jeg er enig i det, som hr. Finn Sørensen siger, nemlig at der kan være masser af udfordringer forbundet med, at frivillige i højere grad bliver inddraget på et plejehjem, eller hvor det nu kan være. Og det får vi jo så fundet ud af: Hvad kan lade sig gøre, og hvad kan ikke lade sig gøre? Og jeg synes, det er gavnligt, at Folketinget bliver klogere, før vi lovgiver generelt.

Kl. 11:01

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak til ministeren. Nej, der er lige kommet et enkelt spørgsmål mere. Hr. Mike Legarth.

Kl. 11:01

Mike Legarth (KF):

Jeg lyttede jo intenst til ministerens redegørelse. Den var rigtig god, og jeg betragter det som sådan en, hvad skal jeg sige, halv tilkendegivelse af, at man er opmærksom på den problemstilling, jeg fremførte, nemlig hørings svaret om, at man fjerner samtykkekravet fra en kommunal sagsbehandler i forhold til patientjournaler hos lægen.

Er ministeren ikke enig i, at det ville være en krænkelse – selv om det kun er en prøveordning – af dem, der bliver udsat for det? Altså at en kommunal medarbejder kan hente fortrolige patientoplysninger hos en læge, uden at patienten personligt er blevet orienteret om det. Er det ikke uheldigt? Og vil det ikke bryde den fortrolighedsfølelse, vi alle har af, at de ting, man drøfter med sin læge, har man mellem de to personer, og at det derfor bør laves om?

Kl. 11:02

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ministeren.

Kl. 11:02

Økonomi- og indenrigsministeren (Margrethe Vestager):

Jamen hvis jeg kunne genkende forsøget i hr. Mike Legarths fremstilling af det, så tror jeg, jeg ville være mere bekymret, end jeg er, fordi forsøget er omhyggeligt hegnet ind. Det handler jo ikke om, at en eller anden vilkårlig sagsbehandler kan trykke på en knap, og så vælter det ud med personoplysninger om en tilfældig borger.

Det her handler om, at vi har organiseret os på en måde mellem regioner og kommuner, som vil gøre det vanskeligt at sikre, at mennesker, som har brug for at få en sammenhængende behandling, kan få det. Og jeg synes, at det her er hegnet godt og ordentligt ind i forhold til personoplysninger, hvem der må have adgang til dem, hvem der må bruge dem, og at formålet er meget klart beskrevet, nemlig, at fordi vi har organiseret os med kommuner og regioner med forskellige opgaver, så bliver vi nødt til at finde på måder, hvor vi så at sige kan kompensere borgeren for det. For jeg synes, at vi skylder borgere, som har svære sygdomme, at de får sammenhængende behandlingsforløb, uanset om vi har lavet nogle administrative skotter her eller der, og om medarbejdere har et regionalt eller et kommunalt ansættelsesbevis. Det er jo det, der er formålet. Og grunden til, at det er hegnet omhyggeligt ind, er lige præcis nogle af de bekymringer, som hr. Mike Legarth har.

Kl. 11:03

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Hr. Mike Legarth.

Kl. 11:03

Mike Legarth (KF):

Jeg er jo fuldstændig enig i intentionen, som ministeren har: Vi skal give den bedst tænkelige hjælp til dem, der har behov for det inden for det her segment. Den dagsorden er vi fuldstændig enige om.

Men forslaget handler jo om – når man går ned i dybden og kigger mellem linjerne – at formålet med den her forsøgsordning er at prøve at få nogle af dem ud på arbejdsmarkedet, som i dag enten er på sygedagpenge, er ældre medicinske patienter eller folk, der lider af stress, angst eller depressionslignende tilstande. Og så er det altså, at hvis man har den definition, så kan en kommunal medarbejder af egen drift indhente oplysninger fra lægen om patienten uden den her persons samtykke. Det er da et kæmpestort brud på den personlige rettighed, man har, og det er da en krænkelse og en udvanding af det fortrolighedsforhold, der er mellem patienten og lægen. Og derfor er det, jeg inderligt appellerer til ministeren om at pille det ud af det lovforslag. For kan man det, så kan vi også støtte det, men ellers kan vi altså ikke.

Kl. 11:04

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ministeren.

Kl. 11:04

Økonomi- og indenrigsministeren (Margrethe Vestager):

Som sagt indledningsvis kan jeg ikke genkende beskrivelsen af forsøget, og jeg kan heller ikke genkende, at det skulle være en dårlig idé at gøre sit yderste for, at mennesker, som er syge, kan få deres arbejde tilbage. For de allerfleste af os er arbejdet en del af vores liv og en del af vores identitet, og det at kunne forsøge sig selv giver en grundlæggende frihed, frem for at andre skal tage sig af en.

Så min holdning er, at forsøget har et godt formål. Og det, forsøget skal gøre, er at gøre det mindre generende for borgeren, at vi har organiseret os i henholdsvis kommune og region med forskellige opgaver. Vi kommer også til at drøfte det mere generelt, ikke så meget i forbindelse med udveksling af data, men vi kommer til at drøfte det mere generelt, fordi evalueringen af kommunalreformen jo bl.a. viser, at nogle af de steder, hvor borgerne oplever at ting ikke fungerer, er lige præcis dér, hvor vi har organiseret os sådan, at regionerne varetager en opgave og kommunerne en anden, men at de to opgaver er afhængige af hinanden, hvis borgeren skal opleve at få den bedste hjælp til at blive rask og komme tilbage i sit eget liv, om jeg så må sige.

Jeg uddyber naturligvis meget gerne i udvalgsbehandlingen, og det synes jeg er en rigtig god idé, for det kan jo ikke være sådan, at der skal opstå misforståelser på baggrund af de her forskellige forsøg.

Det, som jeg gerne vil sige afslutningsvis, er, at man skal være klar over, at det her ikke bare er en leg. Selv om det er forsøg, har det i sagens natur indgribende konsekvenser for de borgere, som det vedrører. Det er derfor, det er godt, at vi har den her, synes jeg, ordentlige diskussion om det, og det er derfor, det er godt, at udvalgsbehandlingen er der. For så kan vi også diskutere, hvad der er de legitime grænser for også den her type af forsøg.

Men som sagt vil jeg meget gerne kvittere over for de mange partier, som har taget godt imod det. For det ligner jo de tidligere frikommuneforsøg, som vi har vedtaget, og dermed er det også en opfølgning på det, som jeg oplever som et meget stærkt ejerskab fra den daværende regerings side. Jeg glæder mig selvfølgelig over, at Venstre også har taget det samme stærke ejerskab, som jeg oplever at Dansk Folkeparti har haft igennem hele perioden.

Kl. 11:06

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak til ministeren. Der er ikke flere spørgsmål.

Da der ikke er flere, som har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Kommunaludvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

2) 1. behandling af lovforslag nr. L 191:

Forslag til lov om ændring af lov om andelsboligforeninger og andre boligfællesskaber. (Udvidelse af sælgerens oplysningsforpligtelse ved salg af andelsboliger og indførelse af karenperiode for anvendelse af valuarvurdering og offentlig vurdering ved værdiansættelse af foreningens ejendom m.v.).

Af ministeren for by, bolig og landdistrikter (Carsten Hansen).
(Fremsættelse 20.03.2013).

Kl. 11:07

Forhandling

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Forhandlingen er åbnet. Den første ordfører er fru Louise Schack Elholm, Venstre.

Kl. 11:07

(Ordfører)

Louise Schack Elholm (V):

Andelsboligmarkedet har i en tid været præget af dårlige historier om swaplån, som gjorde boligerne usælgelige. Historierne var ofte kombineret med dårligt informerede andelsbolighavere, der kom til at gamble med andelsboligforeningens kapital uforvarende. Historierne var rene tragedier og endte ofte med dybt forgældede foreninger og mennesker. Det er rigtig kedeligt, når folk ender i denne situation, og det er sket for andre end blot andelsboligejere under højkonjunktoren, altså de gode tider. Det skete også for landmænd, almindelige pensionsopparere og sågar kommuner, der endte med at gamble deres penge væk i projekter, hvor de havde undervurderet risikoen.

Det konkrete problem med swaplån skyldes, at swaplåne er inkonvertible, ofte med løbetider på omkring 30 år. At lånet er inkonvertibelt gør, at gældens værdi er afhængigt af renten, og da renten har været faldende, er gældens værdi steget, og det er, fordi renten ikke følger med ned, når man har et swaplån. Det har skabt store problemer for nogle andelsboligselskaber. Var renten derimod steget, havde de været så heldige at få barberet et pænt stykke af gælden.

Boligers økonomi er svær at gennemskue og kompliceret. Det er et problem, hvis andelsboligselskaber har løbet risici uden at være klar over det, ligesom problemstillingen med swaplån og andelsboligforeningers økonomiske problemer utvivlsomt skræmmer en del købere væk fra andelsboligmarkedet, da de ikke er sikre på, hvilke foreninger der har økonomiske problemer.

Det er baggrunden for, at Venstre hilser forslaget, der skal afhjælpe disse problemer, velkommen, men Venstre undrer sig over løsningsmodellen, for der er intet i dette lovforslag, der indikerer, at man rent faktisk får løst problemerne.

Lovforslaget udspringer fra Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikters rapport, »Andelsboligforeningers anvendelse af lån med tilknyttede renteswapaftaler«, fra august 2012.

Konkret indeholder lovforslaget fire elementer:

For det første medfører lovforslaget, at sælgers oplysningsforpligtelse skal udvides. Lovforslaget giver ministeren en meget bred bemyndigelse til at bestemme, hvilke nøgleoplysninger der skal oplyses, og det er svært at gennemskue, hvad det egentlig indebærer. Men der lægges op til, at det handler om referatet fra generalforsamlingen, formandstalen, vedligeholdelsesplan, energimærke og lignende.

For det andet indføres der med lovforslaget en oplysningspligt for finansielle virksomheder til andelsboligselskaberne. Igen bemyndiges ministeren til at fastsætte de nærmere regler. Målet er, at penge- og realkreditinstitutter, der har knyttet finansielle aftaler med en andelsboligforening, skal udlevere informationsmateriale til foreningen, men det er altså fuldstændig uklart, hvilken information det er.

Der gives altså to meget brede bemyndigelser til ministeren, og det gør det svært at kunne blive klog på, hvordan det vil fungere i praksis, udover at det uden tvivl vil gøre det mere kompliceret for andelsboligforeningerne og dermed få endnu flere foreninger til at opgive selv at drive andelsboligforeningen og i stedet søge administrationselskaber.

For det tredje indføres der et 2-årigt forbud for en anden værdiansættelse end anskaffelsesprisen fra det tidspunkt, andelsboligforeningen er stiftet, og til en privat udlejningsejendom er opkøbt til benyttelse af andelsboligforeningen. Det betyder, at andelsboligforeningen i 2 år kun må fastsætte prisen efter anskaffelsesprisen.

Forbuddet er en markant regulering af andelsboligmarkedet. I dag forholder det sig sådan, at en privat udlejningsejendom er mindre værd end en andelsboligforening på grund af lejereguleringen. Så hvis man for fremtiden nødvendigvis skal vurdere en andelsbolig til samme pris som anskaffelsesprisen, undervurderer man reelt andelsboligforeningens værdi. Venstre mener ikke, at der er behov for yderligere af den slags markedsregulering.

For det fjerde indføres der en oplysningspligt for andelsboligforeningen til at oplyse om støtte ydet af staten eller kommunen til etablering af en privat andelsboligforening. Dette tiltag er meget fornuftigt.

De fire elementer skal sikre en bedre gennemsigthed. Hensigten fejler altså ikke noget. Venstre ønsker også mere gennemsigthed på andelsboligmarkedet, men det er svært at vurdere, om lovforslaget vil gavne gennemsigtheden. Tre ud af fire elementer er enten meget brede bemyndigelser til ministeren eller yderligere regulering af andelsboligmarkedet.

Dermed giver det ikke umiddelbart mere gennemsigthed, men komplicerer lovgivningen uden sikkerhed for forbedring af gennemsigtheden og bedre forståelse af de økonomiske udfordringer.

Lovforslaget har heller ikke reelle tiltag, der er målrettet swaplån. Det virker besynderligt, at lovforslaget er lavet med baggrund i swapundersøgelsen, men ingen konkrete tiltag har i den retning. I stedet er der en række tiltag på andre områder af andelsboligområdet, som ingen synderlig relevans har i forhold til swaplån.

Venstre vil derfor opfordre regeringen til at undersøge andelsboligmarkedet bredere og derefter lave en bred aftale på andelsboligmarkedet. Venstre vil meget gerne være med til at finde løsninger på andelsboligmarkedet, så andelsbolighaverne kan være sikre på en mere holdbar løsning. Ellers vil vi muligvis arbejde for en opdeling af lovforslaget.

Venstre kan ikke støtte det samlede lovforslag, som det ligger lige nu.

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak til ordføreren. Så er det hr. Jan Johansen som ordfører for Socialdemokratiet.

Kl. 11:12

tede finansielle aftaler med en andelsboligforening, til at udlevere informationsmateriale til foreningen med finansielle nøgleoplysninger.

Det tredje handler om indførelse af en karenperiode på 2 år fra foreningens stiftelse for anvendelse af valuarvurdering og offentlig vurdering ved værdiansættelse af foreningens ejendom. Det vil sige, at man i de 2 år kun kan værdiansætte andelsboligforeningens ejendom til den pris, den er købt til. Dette skal forebygge, at prisen ikke bliver skruet op. Det kan godt undre mig i forhold til karenperioden, at ministeren i en pressemeddelelse skrev, at den skulle være på 3 år, når der i lovforslaget står, at den skal være på 2 år. Der vil jeg høre ministeren, om det er en fejl.

Kl. 11:12

Det fjerde handler om en indførelse af pligt for en andelsboligforening til at oplyse om støtte modtaget af staten eller kommunen i foreningens årsregnskab.

I lovforslaget står der så, at ministeren får bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler, og nu er vi i Dansk Folkeparti altid sådan en smule skeptiske over for at give ministeren ekstra bemyndigelse, da man jo aldrig kan være helt sikker på, hvad det fører med sig. Hvad er det helt konkret for nærmere regler, ministeren får bemyndigelse til? Der står i lovforslaget, at der med bemyndigelsesbestemmelsen vil blive indført klare og entydige regler om sælgers forpligtelse og købers krav.

(Ordfører)

Jan Johansen (S):

Tak for det, hr. formand. Vi har tre boligformer i Danmark; vi har lejeboliger, private og almene, ejerboliger, og så har vi andelsboliger. Og det er andelsboligerne, lovforslag nr. L 191 drejer sig om.

I begyndelsen af 1900-tallet blev de første andelsboligforeninger født. I dag er der over 4.000 andelsboligforeninger i Danmark, og de er stadig baseret på den samme grundtanke. Det svarer til 7 pct. af den samlede boligmasse i Danmark. Det er en boligform, som mange danskere har valgt, fordi de er fælles om andelsforeningstanken. For andre er det prisen, der er afgørende, for andelsboligerne har altid være et billigere alternativ til en ejerbolig. Men da det kørte derudad før krisen – ja, faktisk var der nogle, der mente, at vi kunne købe hele verden – gik der spekulation i andelsboligtanken, og folk købte for dyrt, og der var ikke styr på finansieringen af lån i andelsboligerne og foreningernes regnskab.

Det er derfor, jeg er glad for, at der i dag ligger det her lovforslag. Lovforslaget drejer sig nemlig om at gøre det meget mere gennemskueligt at købe en andelsbolig, så køberen får et klart overblik over, hvordan huslejen ser ud nu, og hvordan den ser ud i fremtiden, så der ikke kommer nogen overraskelser. Der skal ligge nogle klare nøgleoplysninger, f.eks. om andelsboligforeningens økonomi, drift, regnskab og lån samt oplysninger om, hvad det er for lån, hvordan de ser ud i årene fremover, om der var tilskud fra staten, da de blev stiftet, plan for vedligeholdelse og renovering, rapport om ejendommens tilstand, den enkelte andelsboligs økonomi osv.

Det er jeg glad for, og jeg er også glad for, at vi tager parterne med på råd, så vi får de rigtige oplysninger, så de er forståelige for dem, der skal købe, og at det ikke samtidig kommer til at koste en formue for andelshaverne. Og så tror jeg faktisk også, det er rigtig godt for sælger med de her oplysninger; så er sælger nemlig sikker på, at det er de rigtige oplysninger, der ligger, når han sælger sin andel. Så Socialdemokraterne støtter forslaget.

Kl. 11:15

Det er hensigten, at der indføres regler, der sikrer, at køberen af en andelsbolig får de fornødne informationer til at kunne gennemføre en handel på et tilstrækkelig oplyst grundlag, hvor der samtidig sikres en balance i forhold til de oplysninger, som sælgeren pålægges at levere. Det undrer mig, når det er hensigten, at man så ikke har skrevet disse regler ind i lovforslaget. Er det så meningen, at vi her i Folketinget skal sige ja til et lovforslag, som vi ikke helt kender indholdet af, og hvor reglerne kommer senere? For mig virker det lidt omvendt, at man vedtager et lovforslag, man ikke kender indholdet af.

I høringssvarene foreslår Dansk Ejendomsmæglerforening og Ejendomsforeningen Danmark, at andelsboligforeninger forpligtes til at aflægge regnskab efter Erhvervsstyrelsens regnskabsvejledning for andelsboligforeninger. Hvordan forholder ministeren sig til dette forslag? Ejendomsforeningen Danmark foreslår, at der bliver nedsat et hurtigtarbejdende udvalg, der kan komme med et forslag til en modernisering af hele andelsboligloven. Hvordan forholder ministeren sig til det forslag?

I Dansk Folkeparti vil vi gerne opfordre ministeren til at vente med denne lov, indtil vi kender reglerne og indholdet af loven, samt at afvente den høring, som By- og Boligudvalget har indkaldt til her i april, hvor interessenter fra markedet er inviteret og kan bidrage yderligere til at gøre loven bedre. Det var ordene fra Dansk Folkeparti. Tak.

Kl. 11:19

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak til ordføreren. Så er det fru Karina Adsbøl som ordfører for Dansk Folkeparti.

Kl. 11:15

(Ordfører)

Karina Adsbøl (DF):

Tak for det. Det var dejligt at høre, at socialdemokraten hr. Jan Johansen var så glad; det var lige før, man selv blev helt glad.

Hovedformålet med den her lov er at styrke gennemsigtigheden på andelsboligmarkedet, således at sælger og køber har det bedst mulige beslutningsgrundlag, når der handles andelsbolig. Herudover har der vist sig et behov for at sikre imod spekulation i værdiansættelsen af en andelsboligforenings ejendom ved etablering af foreningen. Dansk Folkeparti vil gerne medvirke til at gøre andelsboligmarkedet mere gennemsigtigt, men vi mener, at det her lovforslag har nogle mangler. Lovforslaget indeholder fire elementer:

Det første handler om ændring af andelsboliglovens § 6, stk. 1, hvorved sælgers oplysningspligt skærpes, så der fremover skal udleveres nøgleoplysninger om andelsboligforeningen og boligen før en handel.

Det andet handler om indførelse af en pligt for penge- og realkreditinstitutter, der har indgået aftaler om lån og eventuelt hertil knyt-

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak til ordføreren. Så er det hr. Jeppe Mikkelsen fra Det Radikale Venstre som ordfører.

Kl. 11:19

(Ordfører)

Jeppe Mikkelsen (RV):

Tak for det. Jeg står her på vegne af fru Liv Holm Andersen, som er den retmæssige ordfører for Radikale Venstre. Hun blev desværre nødt til at løbe til en forhandling. Det beklager vi. Men jeg har en tale med, som jeg vil læse højt.

Radikale Venstre kan også bakke op om lovforslaget, da det er klart, at de økonomiske problemer, dele af andelsforeningerne er i, er alvorlige for køberne, som fanges i en meget uheldig situation. Derfor er vi glade for, at vi med dette lovforslag øger gennemsigtigheden med andelsforeningernes økonomi, så køberne får bedre chance for at gennemskue, hvad de går ind til, og se, om deres forening

har en sund økonomi. Således bakker vi op om nøgleoplysninger for et højere internt informationsniveau, hvilket øger gennemskueligheden af økonomien i foreningen for køberen. Ligeledes bakker vi op om indførelse af karenperiode for anvendelse af valuarvurderingen og den offentlige ejendomsvurdering i de første 2 år efter en andelsboligforenings stiftelse, så vi dæmper op for forkerte og alt for optimistiske ejendomsvurderinger.

Således støtter vi Radikale som sagt i indledningen det samlede lovforslag. Tak for ordet.

Kl. 11:20

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak til ordføreren. Så er det fru Sanne Rubinke som ordfører for Socialistisk Folkeparti.

Kl. 11:20

(Ordfører)

Sanne Rubinke (SF):

Tak for det. I SF er vi selvsagt tilfredse med alle regeringens lovforslag, og i dag står vi så med et, som vi faktisk er særlig glade for, fordi lovforslaget tager fat på at rette op på de skævvridninger på andelsboligmarkedet, som man har kunnet se i de senere år. Priserne er blevet skruet hysterisk højt op i en blanding af nye lånetyper, et ønske om at gøre boligen til et investeringsobjekt og kredit- og bankvirksomheder, som har tjent gode penge på høje værdiansættelser. Dele af boligsektoren er derfor blevet skævvredet.

Hertil skal lægges, at med indførelse af mulighed for belåning af andelsbeviset har også mange andelshavere fået egen gæld til banken på lån, som er optaget på baggrund af meget optimistiske vurderinger. Udviklingen på andelsboligmarkedet har desværre sat mange familier i en svær situation, hvor de reelt er teknisk insolvente og uden mulighed for at sælge deres bolig.

Vi skal gøre, hvad vi kan, for at undgå sådan nogle situationer i fremtiden. Det her forslag er et godt skridt på vejen til at sikre større gennemsigtighed for både køber og sælger. Den skærpede oplysningspligt for sælger, der sikrer, at bestemte nøgleoplysninger er til rådighed for køber og i en lettere tilgængelig form, synes vi specielt er rigtig godt, og vi støtter en karenperiode på 2 år for anvendelse af valuarvurdering og offentlig vurdering. Hensigten er i hvert fald, at værdiansættelsen så bliver så valid og reel som muligt. Det gælder også oplysningspligten om eventuel udbetaling af offentlig støtte til opførelse af byggeriet.

Vi kan godt se, at det her forslag ikke adresserer alt på andelsboligmarkedet, men vi synes, at det er et godt skridt på vejen, og vi har forstået på ministeren, at han også agter at arbejde videre med andelsboligmarkedet, og at interessenterne i øvrigt vil blive inddraget i den nærmere udmøntning af det her forslag.

SF støtter forslaget og ser frem til udvalgsarbejdet.

Kl. 11:22

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak. Så er det hr. Finn Sørensen. Hov, der var en kort bemærkning. Vi skal lige have fru Sanne Rubinke tilbage på talerstolen. Den havde jeg lige overset. Jeg beklager. Fru Louise Schack Elholm.

Kl. 11:23

Louise Schack Elholm (V):

Tak. Ordføreren sagde, at karenperioden skulle sikre en mere valid vurdering af andelsboligen. Så vil jeg bare høre, om SF's ordfører ikke mener, at den offentlige vurdering er valid.

Kl. 11:23

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Kl. 11:23

Sanne Rubinke (SF):

Jeg mener, at den offentlige vurdering er valid, så det var måske en forkert sprogbrug. Jeg mener i virkeligheden, at det, vi ønsker, er at sikre, at der de første år, efter at man har stiftet en andelsboligforening, ikke kan spekuleres i de her priser. Så vi ønsker jo at sikre, at den mest valide salgspris, vi der kan finde, er den, som ejendommen er handlet til på tidspunktet for stiftelsen af andelsboligforeningen.

Kl. 11:23

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Fru Louise Schack Elholm.

Kl. 11:23

Louise Schack Elholm (V):

Ordføreren gentog ordet valid. Men det, der er spørgsmålet, er værdien af boligen, og værdien af en bolig er jo forskellig afhængig af, om det er en lejebolig eller en andelsbolig, fordi de har en forskellig værdi for ejeren af boligen. Når man nu vælger at værdisætte noget efter prisen på en udlejningsejendom, er det nogle priser, der er påvirket af den lejeregulering, der er, og som holder priserne kunstigt lavt nede. Derfor mener jeg, at det, at man mener, at det er den valide metode til at forstå, hvad en andelsbolig er værd, undertrykker det reelle marked. Og problemet med at undertrykke det reelle marked er, at det plejer at finde sin egen vej alligevel. Derfor vil jeg bare gerne have ordføreren til lige at uddybe, hvordan det er mere validt, at man fastsætter en andelsbolig efter den værdi, der gælder for en udlejningsbolig.

Kl. 11:24

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Kl. 11:24

Sanne Rubinke (SF):

I virkeligheden tænker jeg jo, at prisen lige så vel kan være skruet op, fordi den er fastsat efter prisen for en udlejningsejendom, som den kan være dæmpet, fordi der er reguleringer på udlejningsmarkedet. Hensigten er jo – og det er det, vi går efter – at sikre i hvert fald den mest reelle handelsværdi i de første år efter en stiftelse. Vi tror stadig på, at man gør det ved at sige, at der ikke er nogen mulighed for at bruge den offentlige vurdering, og at der ikke er nogen mulighed for, at en valuar kan gå ind og skrue værdien op. Forslaget bygger jo på, at man har set uhensigtsmæssigt høje, opskruede priser på den her måde, og det tror jeg egentlig også godt spørgeren ved. Det er jo derfor, det her forslag kommer frem.

Kl. 11:25

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Så er der ikke flere. Tak til ordføreren. Så er det hr. Finn Sørensen som ordfører for Enhedslisten.

Kl. 11:25

(Ordfører)

Finn Sørensen (EL):

Tak, formand, hvilket jeg straks vil rette til stedfortrædende ordfører, fordi hr. Lars Dohn ikke kan være her, men han har givet mig en tale med, som jeg vil læse op.

Jeg vil sige, at det, at jeg er stedfortrædende ordfører, ikke skal afholde de øvrige ordførere fra at stille spørgsmål. Man må jo bare være forberedt på, at man ikke kan få et svar – i hvert fald ikke andet svar, end at jeg tager spørgsmålet med til vores ordfører, så på den måde synes jeg egentlig, at det er helt legitimt at stille spørgsmål, selv om det er til en stedfortrædende ordfører, men så har jeg lige som lagt niveauet for kvaliteten i min tilbagemelding.

Andelsboligformen er grundlæggende en god boligform, der lægger op til fællesskab og tilgængelighed for de fleste og desuden en god boligstandard på nonprofitbasis. Sådant var det i hvert fald, indtil der skete en skadelig markedsførelse af denne sektor i Anders Fogh og hr. Lars Løkke Rasmussen-perioden. Desværre er rigtig mange familier havnet i en uheldig situation på grund af markedsførelse af denne sektor. Enhedslisten støtter ethvert tiltag, der forsøger at rette op på denne tilstand, herunder dette lovforslag.

Enhedslisten er ligesom samtlige høringsparter positivt indstillet over for forslaget om at sikre større gennemsigtighed ved andelsbolighandler. Det er vigtigt, at der ved andelsbolighandler sikres køberne de fornødne informationer, så handlen kan ske på et oplyst grundlag.

Vi bemærker med tilfredshed, at der vil ske en høring af interessenterne inden ministeriets bekendtgørelse om oplysningspligt udsendes. For at sikre en god overgang til de nye oplysningsregler anser vi Andelsboligforeningernes Fællesrepræsentations forslag om, at der gennemføres en informationsindsats over for boligforeningerne, for særdeles væsentligt.

Om oplysningspligten for finansielle virksomheder er det vigtigt, at der fremstår tydelige skæringsdage for, hvornår de økonomiske oplysninger skal opgøres.

Angående spørgsmålet om en indførelse af en karenperiode for anvendelse af valuarvurderingen støtter vi en 3-årig karenperiode. Samtidig må det indgå, at valuarvurderingen tager udgangspunkt i, hvordan ejendommen fremstår på vurderingstidspunktet. Det må ikke være muligt at indregne værdistigninger i form af afledte lejeværdistigninger fremkaldt af endnu ikke gennemførte moderniseringer.

Som nævnt støtter Enhedslisten alle tiltag, der kan modvirke spekulation i andelsboligsektoren. Dette forslag er et skridt på vejen. Derfor kan vi med de fremsatte bemærkninger støtte forslaget.

Kl. 11:28

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak til ordføreren. Så er det hr. Ole Birk Olesen, Liberal Alliance, som ordfører.

Kl. 11:28

(Ordfører)

Ole Birk Olesen (LA):

Vi står her med et lovforslag, som har udgangspunkt i, at en række andelsboligforeninger står dårligt på grund af lån, der har vist sig at være uhensigtsmæssige. Man har satsset lidt, og man har satsset forkert, og derfor er man kommet til at optage lån, der har stillet andelsboligforeningen i en dårlig situation.

Helt generelt må man sige om det, at lån jo til en vis grad er et spekulationselement. Man kan vælge det ene, man kan vælge det andet, og man spekulerer i, hvad der mon er det bedste under en given udvikling. Det vil sige, at alle, der optager lån, kan rammes af at have foretaget et dårligt valg. Det gælder for såvel andelsboligforeninger, som det gælder for almindelige boligejere, og det gælder også for folk, der bare låner til forbrug og til alt muligt andet. Det kan man ikke imødegå med en lov.

Det gør det her lovforslag sådan set heller ikke. Det gør bare et problem, som i forvejen er stort nok, større, nemlig at andelsboligerne i Danmark er alt for regulerede af offentlige myndigheder og burde sættes fri, så de kan vurderes på markedspris og sælges på markedspris af ejeren.

Lovforslaget vil udvide reguleringen ved nogle oplysningsforpligtelser både for sælger og for de finansielle institutioner, der har ydet lån til andelsforeningen. Man kan sige, at det kun er en lille regulering, men det er dog en regulering, og rent principielt har vi i Liberal Alliance den opfattelse, at det med oplysningspligt med fordel kan aftales mellem parterne og ikke behøver at være noget, Folketinget vedtager regler om.

Det gælder også i det her tilfælde. Vi synes, at sælger og køber af en andelsbolig må kunne aftale med hinanden, hvad der skal oplyses. Vi synes, at finansielle virksomheder, der yder lån til andelsboligforeninger, bør kunne aftale med andelsboligforeningerne, hvilke ting der skal oplyses hvert år. Det behøver Folketinget sådan set ikke at blande sig i.

Så er der et andet punkt i lovforslaget, der handler om en karenperiode for anvendelse af valuarvurdering. For os er det også bare ekstra regulering og symptombehandling. Som Venstres ordfører har sagt her fra talerstolen, er det fuldstændig korrekt, at den mere korrekte pris for og værdien af andelsboligforeningen og andelsboligen kommer efter salget og ikke med den pris, der bliver taget for køb af den tidligere udlejningsejendom, som så bliver til en andelsboligforening, fordi den pris, som udlejningsejendomme har, er sat kunstigt lavt på grund af lejereguleringen. Derfor er den mere reelle pris faktisk den, der kan opnås ved en efterfølgende valuarvurdering eller offentlig vurdering. Derfor udskyder man en mere reel værdivurdering med det her forslag, og det er vi imod.

Det sidste element er noget om, at andelsboligforeningen i årsregnskabet skal oplyse, hvor stort et beløb man bagudrettet har fået i offentlig støtte. Det synes vi virker som en meget omstændelig proces for andelsboligforeningen uden den store værdi – i hvert fald ikke en værdi, der kan stå mål med, at man pålægger dem den pligt. Derfor er vi også imod det forslag.

Så alt i alt: Vi er imod det hele og vil stemme imod forslaget.

Kl. 11:32

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til Liberal Alliances ordfører. Og så går vi til den konservative ordfører, fru Benedikte Kiær.

Kl. 11:32

(Ordfører)

Benedikte Kiær (KF):

Der har lige været en meget høj mand heroppe, så jeg må lige have mikrofonen lidt ned.

Vi har egentlig at gøre med lidt af en lappeløsning her, nemlig nogle lapper i andelsboligloven, med hvilke vi skal forsøge at udbedre nogle af de problemer, vi har oplevet i kølvandet af krisen på boligmarkedet. Spørgsmålet er, om ministerens forslag vil få en afgørende betydning for at løse nogle af de problemer, der i dag er på andelsboligmarkedet.

For det første handler forslaget primært om at forhindre fremtidige problemer. Jeg kan ikke se, at forslaget løser problemer for dem, der er kommet voldsomt i klemme. For det andet er det et spørgsmål, om forslaget overhovedet batter noget: Er der nok gods i ministerens forslag? I stedet for de her lappeløsninger, kunne det så ikke have været bedre med en gennemtrængende eller gennemgribende ændring af loven, så vi kunne have fået en tiltrængt modernisering af andelsboligloven? Har ministeren tænkt disse tanker, eller har det slet ikke været på tale? For måske er tiden nu egentlig inde til, at der bliver sat et gennemgribende arbejde i gang, så man kan få en andelsboliglov, der lever op til vilkårene på nutidens boligmarked.

Det er faktisk nogle af de ting og nogle af de spørgsmål, som vi gerne vil have svar på i udvalget, når vi skal til at arbejde med det her lovforslag. For vi havde egentlig meget hellere set, at man var gået i gang med en gennemgribende modernisering af loven i stedet for de her lappeløsninger, som vi tvivler meget på vil komme til at batte noget.

Kl. 11:33

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til den konservative ordfører. Så giver jeg ordet ordet til ministeren for by, bolig og landdistrikter.

Kl. 11:33

Ministeren for by, bolig og landdistrikter (Carsten Hansen):

Jeg vil gerne starte med at takke for den positive modtagelse af forslaget. Jeg synes, at der hele vejen rundt, måske bortset fra en enkelt, nemlig hr. Ole Birk Olesen, var en forståelse for, at der er behov for at skabe mere gennemskuelighed, mere gennemsigtighed, også med baggrund i de mange historier, vi har set i dagspressen, om almindelige mennesker, der er kommet op at hænge på alt for dygtige developere, forkert rådgivning og uigennemsigtige regnskaber. Så på den måde betragter jeg både Venstres, Konservatives og Dansk Folkepartis indlæg sådan, at her er der behov for at vi får kigget på det.

Lovforslaget bygger jo grundlæggende på den swaprapport, som vi fra mit ministerium offentliggjorde i august 2012. Baggrunden for rapporten var at afdække, om der lovgivningsmæssigt skulle sættes ind over for risikable låneprodukter som swaplån. Men det viste sig, og det er jo en meget vigtig konklusion her, at swaplån alene ikke udgør et problem for de foreninger, der er kommet ud i økonomisk uføre. Der er rigtig, rigtig mange andre elementer, der har indflydelse på andelsboligforeningernes økonomi, og det er vigtigt, at foreningerne selv og de potentielle købere af andelsboligforeninger kender den økonomiske situation i foreningen. Jeg har derfor med det her lovforslag taget et skridt for at øge gennemsigtigheden, øge gennemskueligheden og med et helt særligt fokus på økonomien, for det er det, der er afgørende, når man køber en andelsbolig. Skal jeg også understrege, at jeg ikke har hørt nogen anfægte, at vi faktisk skal have andelsboliger? Det er et vigtigt og et godt alternativ til ejerboligformerne, men også til at leje.

Med de foreslåede krav, som vi vil stille til nøgleoplysningerne ved salg af andelsboliger, øger vi helt klart informationsniveauet på to planer. Vi gør det for det første med hensyn til de økonomiske nøgletal, for det andet gør vi det i forhold til ejendommens vedligeholdelsesstand. Og det er ret vigtigt, at vi sikrer informationsniveauet internt i foreningerne, for jeg tror, der har siddet nogle helt almindelige mennesker i andelsboligforeningens bestyrelse, og nogle af dem er måske, sagt med sådan et lidt bramfrit sprog, taget med bukserne nede af smarte udviklere, smarte bankfolk og smarte developere. Samtidig sikrer vi også køberen et fuldt oplyst grundlag for sit boligkøb.

Jeg ved ikke, hvor mange der så den udsendelse, der var i fjernsynet, med en ung pige, som sådan blev tilstillet fem forskellige andelsboliger. Hun syntes egentlig, at de hver for sig så rigtig gode ud. Da man så fra Pengemagasinet side – eller hvad det nu var – i fjernsynet gik tæt på, viste det sig, at alle fem faktisk rummede nogle store bekymringer i forhold til den økonomiske situation. Det var fuldstændig umuligt at gennemskue, fordi man skal ind og have fat i de sidste 2 års generalforsamlingsreferater for at finde ud af, hvad der er hæftelse for og ikke hæftelse for. Det er jo det, der nu kommer til at fremgå på side 1, når man køber en andelsbolig. Og jeg kan også sige, som det fremgår af høringssvarene, at vi selvfølgelig har haft kontakt til realkreditinstitutterne og de finansielle institutioner, der er villige til at levere nøgleoplysningerne. Jeg tror, det er helt afgørende, at nøgleoplysningerne fastsættes i en bekendtgørelse.

Så kan jeg høre, at der er lidt udfordringer – det er der jo altid, når man er opposition; jeg kender det selv efter 10 år i opposition – ved at give for mange bemyndigelser til ministeren, og jeg tror, at vi gennem udvalgsarbejdet her kan afklare en lang række af de her ting. Jeg glæder mig til, at vi på den måde kan komme tættere på. Men det er klart, at det har været svært at forhandle det hele på plads omkring nøgleoplysninger, inden loven er vedtaget. Det synes jeg at man skal have med i respekt for det, men jeg synes faktisk, at det er rigtig godt at få udformet noget, hvor både køberne og sælgerne, altså bestyrelserne, og så de finansielle institutioner er med.

Arbejdet er skudt i gang, vi har så småt indledt diskussionerne med interessenterne på området, og alle – det vil jeg gerne understre-

ge – både Andelsboligforeningen Samvirke, købere og sælgere, banker og realkreditinstitutter, er enige om, at der skal arbejdes for en øget gennemsigtighed, for de få tilfælde, vi har set med andelsboligforeninger, der er kommet galt af sted, har faktisk været med til at skævvride billedet af hele andelssektoren. Derfor er det helt afgørende, at vi får skabt den her gennemsigtighed, og jeg har en klar forventning om, at vi sammen med de forskellige interessenter finder nogle gode løsninger. Jeg svarer gerne på spørgsmål, således at vi uddyber den del af det.

I de senere år har der desværre vist sig en række eksempler på meget uheldige værdifastsættelser i forbindelse med stiftelser af andelsboligforeninger. Mange af de nye andelshavere er blevet præsenteret for alt for optimistiske budgetter baseret på uholdbare vurderinger. Når den økonomiske virkelighed efter stiftelsen har banket på døren, er andelshaverne altså kommet i klemme, og det er den trafik, vi skal have sat en stopper for. Det synes jeg vi gør ved at indføre en karenperiode. Jeg kunne forstå, at der var et par af ordførerne, som var betænkelige ved den, og nogle spurgte også til, hvorfor vi går fra 3 til 2 år. I første omgang havde vi efter drøftelser med en række interessenter fastsat det til 3 år, men i høringssvarene – og det er der, hvor man som minister og som regering altid skal lytte – siger man, at det her kan risikere at blokere lidt for, at vi kan komme i gang med de nødvendige vedligeholdelsesarbejder.

Kl. 11:39

Samtidig med det synes jeg at vi har brug for efter stiftelse af en andelsboligforening at sikre, at man i de første 2 år ikke får alle mulige valuarvurderinger. Vi har set eksempler her i København på, at en, der foretog en valuarvurdering, samtidig med at vedkommende var developer, var administrator af en stor andelsboligforening. Så her var alle mulige skævdeler og interesser blandet sammen, og det skal vi selvfølgelig forhindre. Og jeg tror ikke, at vi forhindrer nogen i at lave de nødvendige forbedringsarbejder og komme i gang.

Man skal huske, at det her jo ikke gælder generelt. Det gælder ved nystiftelse af en andelsboligforening, uanset om vi snakker om en ny, der bliver bygget, eller en stiftelse, hvor nogle, der har været lejere, så går over til at blive ejere som andelshavere. Så jeg synes faktisk, forslaget kommer hele vejen rundt og giver en gennemsigtighed.

Lad mig så sige til De Konservatives ordfører, at der var brug for, at vi gentænkte hele andelsboligområdet. Jeg tror, det er rigtig, rigtig vigtigt, at vi nu får sat fokus på gennemskueligheden af de økonomiske nøgletal, sådan at dem, der køber en andelsbolig, er sikre på, hvad det er, de køber. De kan gennemskue, hvad det er for en vedligeholdelsesstand, ejendommen er i, og de kan gennemskue, om der er ydet offentlig støtte. Og de har sikkerhed for, at de ikke bliver udnyttet af smarte developere det første par år.

Men som sagt, tak for modtagelsen. Vi vil bestræbe os på at svare så godt som muligt, og er det nødvendigt, vil vi selvfølgelig også gerne indbyde til et opklarende møde, gerne en teknisk gennemgang af, hvad der ligger. Jeg synes også, man skal stille spørgsmålene, for jeg medgiver, at boligområdet, hvad det her angår, virkelig er teknisk, og der er meget, man skal se til. Og så vil jeg kvittere for den høring, der er lavet i udvalget. Jeg glæder mig til at komme til den og håber, at vi også her kan opklare nogle af spørgsmålene.

Kl. 11:41

Første næstformand (Bertel Haarder):

Der er faktisk to, der gerne vil stille spørgsmål, først fru Karina Adsbøl.

Kl. 11:41

Karina Adsbøl (DF):

Jeg kunne godt tænke mig at følge lidt op på de spørgsmål, jeg stillede i min ordførertale, i forhold til det forslag, der ligger fra Ejendomsforeningen Danmark, om at nedsætte et hurtigtarbejdende ud-

valg, der skal arbejde på det. Hvordan forholder ministeren sig til det?

Så vil jeg høre, om ministeren er interesseret i at vente med det her lovforslag, indtil man har hørt, hvad interessenterne har at sige, også i forbindelse med høringen. For det virker lidt omvendt, at ministeren, først efter lovforslaget er fremsat, vil indkalde interessenterne i forhold til nøgletal m.m. Jeg tænker, at det er lidt den omvendte rækkefølge, men hvis ministeren vil svare på det, vil jeg da blive glad.

Kl. 11:42

Første næstformand (Bertel Haarder):
Ministeren.

Kl. 11:42

Ministeren for by, bolig og landdistrikter (Carsten Hansen):

For det første har vi jo selvfølgelig både før, under og efter snakket med interessenterne, og jeg skal sige og understrege, at alle de parter, vi har talt med, er interesseret i at få øget gennemskueligheden på markedet. Og det er også det, jeg hører Dansk Folkeparti sige i dag. Så det er ikke sådan, at vi ikke arbejder sammen med de forskellige interessenter. Vi har selvfølgelig også kontaktet realkreditinstitutioner, banker osv. Så vi er i gang med at snakke med parterne.

Det andet er, om vi vil vente med lovforslaget. Jeg syntes, det var vigtigt, at vi nu efter al den uro, der har været omkring andelsboligforeningerne, fik det her lovforslag frem, hvor vi præsenterer vores hensigter, men også er åbne over for at se på, om der er mulighed for og plads til forbedringer rundt omkring, og jeg glæder mig til høringen.

Vi kan sige, at nu går det i udvalg, og der bliver mulighed for at stille spørgsmål. Vi har også mulighed for at mødes, hvis der er behov for det. Vi har jo ikke sat en endelig dato for, hvornår det skal være vedtaget, men det er vigtigt, at vi drøfter det med hinanden, synes jeg, og jeg tilstræber at skabe et så bredt flertal omkring det her forslag som muligt.

Kl. 11:43

Første næstformand (Bertel Haarder):
Karina Adsbøl.

Kl. 11:43

Karina Adsbøl (DF):

Jeg er udmærket klar over, at vi alle sammen er interesseret i at gøre det her marked mere gennemsigtigt. Det er interessenterne, og det er vi også her i Folketingssalen.

Hvad angår høringssvarene, siger mange af dem også, at det her ligesom ikke er helt nok. Der skal mere i det her lovforslag, og mit spørgsmål til ministeren er så: Vil ministeren putte mere i det her lovforslag, så det bliver mere fyldestgørende, og så vi ikke får nogle lappeløsninger, men laver en ordentlig lov fra starten af, frem for at vi laver en halvfærdig lov, som ikke er heldækkende? Det er sådan set mit spørgsmål til ministeren.

I forhold til om ministeren vil nedsætte et hurtigtarbejdende udvalg, vil jeg spørge, hvilke tanker han gør sig om det.

Kl. 11:43

Første næstformand (Bertel Haarder):
Ministeren.

Kl. 11:43

Ministeren for by, bolig og landdistrikter (Carsten Hansen):

Jeg synes faktisk, at vi har lavet vores forarbejde grundigt, nemlig en meget, meget stor swapundersøgelse, som vi også har redegjort for i udvalget, samtidig med at vi har inddraget interessenterne undervejs. Vi har analyseret, at det ikke kun er swaplån, for det er jo ikke swa-

plån i sig selv, der er et problem. Det, at man kan lave et swaplån, er ikke et problem i sig selv. Problemet er, hvis man gør det i en andelsboligforening og det er inkonvertibelt, som fru Louise Schack Elholm sagde. Samtidig med at renten falder, er det et kæmpeproblem for andelskronen og dermed for rentabiliteten i foreningen. Der er nogle helt særlige vilkår.

Jeg skal også oplyse, at i forbindelse med det her oplysningsskema vil der jo blive det, der er vedtaget hos erhvervs- og vækstministeren, nemlig rødt og grønt og gult lys ud for de enkelte låntyper, så det også bliver muligt at se det den vej rundt.

Så jeg synes faktisk, at vi har lavet vores hjemmearbejde, men jeg er åben over for at tage diskussionen og ser frem til høringen. Og er der væsentlige elementer, vi kan tage med her, så gør vi det gerne.

Kl. 11:44

Første næstformand (Bertel Haarder):

Louise Schack Elholm for en kort bemærkning.

Kl. 11:44

Louise Schack Elholm (V):

Først vil jeg lige takke ministeren for den her forsonlige tone, jeg fornemmer. Jeg er glad for, at ministeren vil gå ind i det her konstruktivt, også med at se på et samarbejde med de øvrige partier.

Der er et punkt, som jeg synes er rimelig afklaret, og det er det i lovforslaget, som ministeren fremhæver her, og det er det, som ministeren kalder karenperioden, som jeg kalder et forbud mod at benytte andre metoder end anskaffelsessummen. Ministeren siger, at en af årsagerne til, at regeringen vælger at fremsætte det her forslag er, at der har været valuarer, som har haft andre interesser, sådan kan jeg forstå ministeren, end en korrekt angivelse af værdien for boligen. Hvis problemet er valuarvurderingerne og visse valuarer, hvorfor målretter regeringen så ikke sin indsats for at sikre, at det er nogle retvisende beregninger, der bliver lavet, og vurderinger, der bliver lavet af boligerne?

Kl. 11:45

Første næstformand (Bertel Haarder):
Ministeren.

Kl. 11:45

Ministeren for by, bolig og landdistrikter (Carsten Hansen):

Jeg vil godt sige, at jeg har været præsenteret for – og det har fru Louise Schack Elholm sikkert også – nogle meget graverende eksempler på noget materiale, som lejerne har fået, når de har overtaget en udlejningsejendom, som er blevet til en andelsboligforening, hvor der har foreligget nogle alt, alt til for optimistiske vurderinger af ejendommen. Vi må også indrømme, at frem til 2007 og 2008 var vi jo inde i et helt anderledes marked, hvor man vurderede det højt, for så kunne man sælge nogle af lejlighederne, og så kunne man vurdere op, og så lå vurderingen langt over det, man havde overtaget ejendommen til. Man må jo sige, at det, man overtager ejendommen til, jo er den reelle købsværdi.

Målet med det her lovforslag er i virkeligheden, at vi beskytter lejerne mod at træde ind i en andelsboligforening på baggrund af budgetter, som er udarbejdet fra en vurdering, som ikke holder. Vi har jo indskærpet over for valuarerne, at de skal foretage reelle vurderinger, men vi kan aldrig gardere os som samfund mod, at der er for smarte udviklere, og det vil der være til alle tider. Så det er en beskyttelse af lejerne mod ikke at komme ud i økonomisk uføre.

Kl. 11:46

Første næstformand (Bertel Haarder):

Louise Schack Elholm.

Kl. 11:46

Louise Schack Elholm (V):

Det her lyder meget interessant. Mener ministeren så også, at offentlige vurderinger er overvurdering af andelsboligerne? Det er det ene.

Det andet er: I København er det meget ofte sådan, at andelsboligforeningerne bliver dannet ved at købe en privat udlejningsejendom. Priserne for private udlejningsejendomme holdes kunstigt nede på grund af lejereguleringen, der gør, at man ikke kan leje ud til så høj en pris, og derfor er værdien relativt lav for udlejningsejendomme. Det betyder, at man køber dem relativt billigt, men en andelsbolig er mere værd end en privat udlejningsejendom. Det vil sige, at man vil kunstigt holde prisen nede for den her andelsboligforening i 2 år. Hvad er baggrunden for, at man ønsker at holde den kunstigt nede? Hvorfor prøver man ikke i stedet for at finde et reelt niveau? Er det, fordi man heller ikke har tillid til de offentlige vurderinger?

Kl. 11:47

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ministeren.

Kl. 11:47

Ministeren for by, bolig og landdistrikter (Carsten Hansen):

Jeg må sige, at de offentlige vurderinger jo afspejler det givne tidspunkt, man foretager dem på. Men de kommer jo ikke hele tiden. De kommer jo ikke altid. Der er som regel et år imellem, har jeg ladet mig fortælle. Det kan jeg da i hvert fald se på mit eget hus. Så der halter det lidt. Det er baseret på seneste salgspris osv.

Man må jo sige, at da der skete et så kraftigt fald, som der gjorde – jeg mener, at vi er oppe i 30-40 pct. på andelsboligmarkedet på det enkelte år – afspejler den offentlige vurdering ikke altid den værdi, der var. Men man må sige, at salgsprisen afspejler værdien, fordi der har den jo været ude på markedet. Man overtager jo ejendommen efter det, den er værd, og hvis markedet ikke byder over i forhold til lejerne, er det jo markedsværdien, som er afgørende i forhold til den del af det. Så det må være det, man har overtaget ejendommen for, som er det, den er værd. Det vil jeg godt have lov til at sige. Men jeg synes faktisk, at vi skylder ejerne eller de kommende ejere af andelsboligforeninger at sikre dem mod alt for smarte udlejere. Det gør vi via det her forbud mod valuarvurderinger de første 2 år.

Kl. 11:48

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til ministeren for by, bolig og landdistrikter. Nej, nu kom der sandelig en ny spørger. Undskyld, minister. Hr. Ole Birk Olesen er kommet i tanker om et spørgsmål. Værsgo.

Kl. 11:49

Ole Birk Olesen (LA):

Ja, det var, fordi ministeren, så vidt jeg hørte, sagde, at markedsværdien var bedre at bygge videre på end en offentlig vurdering. Jeg skal bare lige være helt sikker på, hvad vi taler om her. Er markedsværdien for en udlejningsejendom bedre at bygge på, når man skal vurdere værdien og markedsværdien for en andelsbolig end valuarvurderingen?

Kl. 11:49

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ministeren.

Kl. 11:49

Ministeren for by, bolig og landdistrikter (Carsten Hansen):

Nej, det, jeg sagde, var, at hvis markedet fuldstændig kollapser, som vi så det, så er det klart, at den offentlige vurdering fra år til år ikke kan nå at afspejle de bevægelser, der er i markedet. Det er jo sådan set rimeligt nok, at den kommer en gang om året, og når andelsbolig-

markedet, så vidt jeg husker – det er taget lidt ud fra hukommelsen – faldt med 30-40 pct. ... jeg ved ikke, om de herrer har lyst til at diskutere et andet sted? (*Første næstformand (Bertel Haarder)*: Jeg må bede om ro ved ordførerbordet). Tak. Så er det klart, at så kan den offentlige vurdering ikke afspejle den reelle købsværdi.

Så må man jo sige, at købsværdien er den, som lejerne tilbyder. De byder jo ind på en ejendom, i det øjeblik den er til salg, og der byder også andre interessenter ind, og så er det sådan, at så er det markedsprisen, som lejerne får den til, hvis de får den til den højeste pris. Ellers er det jo en anden, der overtager den. Men der byder man simpelt hen ind. Man har pligt til at udbyde ejendommen til lejerne, når den bliver udbudt, og det er sådan set vigtigt nok. Der er det bare, jeg siger, at så må det være den pris, som markedet kan bære, som man byder ind på som lejer, når man vil eje sin bolig som en andelsboligforening.

Kl. 11:50

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ole Birk Olesen.

Kl. 11:50

Ole Birk Olesen (LA):

Men vi er vel enige om, at værdien af en udlejningslejlighed ikke er den samme som værdien af en andelsbolig, ligesom værdien af en udlejningslejlighed heller ikke er den samme som værdien af f.eks. en ejerlejlighed. Der er jo forskellige regelsæt, der regulerer de her forskellige boligtyper. Når en bolig konverteres fra at være en udlejningslejlighed til at være en andelsbolig, sker der en ny værdifastsættelse, den får en ny værdi, og så er det jo ikke længere i overensstemmelse med markedsværdien at vurdere den til den pris, som den havde som udlejningsbolig. Det er jo ikke markedsværdien.

Det er det samme som at sige, at markedsværdien af en Rolls Royce er den samme som markedsværdien af en Skoda. Det er to forskellige ting, vi taler om. Begge dele er biler, og begge dele er boliger, men det er to forskellige boliger, og de vurderes forskelligt – de har forskellig værdi. Ministeren holder fast i den gamle værdi som udlejningsbolig, men det er jo ikke den reelle værdi.

Kl. 11:51

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ministeren.

Kl. 11:51

Ministeren for by, bolig og landdistrikter (Carsten Hansen):

Jamen det, som sker, er, at man har en offentlig vurdering, og så bliver boligen tilbudt lejerne, som køber den til en pris, og den pris må jo være den, markedet kan bære, og det er vel salgsprisen. Mere kan jeg ikke få det til. Det er jo det, som vi siger i 2 år skal ligge til grund for den vurdering, der nu er, og det er jo salgsprisen. Jeg hører også om rigtig mange boliger, også privatejede boliger, der bliver solgt til andet end den offentlige vurdering. I mange, mange år halvede den offentlige vurdering efter salgspriserne. Nogle steder er det blevet lidt omvendt, efter at krisen er kommet. Men det, vi bare stille og roligt siger, er, at det må være det, markedet kan bære, som er det, der i andelsboligforeningen, når den er stiftet, lægges til grund for de næste 2 år.

Så vil vi gerne undgå, at smarte markedsudviklere og smarte developere går ind og forsøger at konstruere nogle modeller, som allerede har bragt en del andelsboligforeninger i klemme, også så meget i klemme, at de har anlagt retssager. Der kører retssager osv. mod nogle af de her meget smarte developere. Det er jo menneskers private økonomi, som på uheldig vis er kommet i klemme, da boligen tit er den største investering, man foretager. Vi har forsøgt at finde en balance i, hvor længe den her karensperiode skal vare.

Første næstformand (Bertel Haarder):

Så er der ikke flere, der har bedt om ordet. Jeg takker ministeren for by, bolig og landdistrikter.

Forhandlingen er afsluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til By- og Boligudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

3) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 75:**Forslag til folketingsbeslutning vedrørende Folketingets Ombudsmands beretning for året 2011.**

Af Retsudvalget.

(Fremsat i betænkning fra Retsudvalget 21.02.2013).

Kl. 11:53

Forhandling**Første næstformand** (Bertel Haarder):

Forhandlingen er åbnet, og der er en enkelt, der har bedt om ordet, nemlig hr. Karsten Lauritzen fra Venstre.

Kl. 11:53

(Ordfører)

Karsten Lauritzen (V):

Tak for det, formand. Det er jo ikke normalt, at der er debat eller forhandling om Ombudsmandens beretning, men vi står i den situation, at den beretning, der bliver behandlet her, nemlig beretningen for 2011, er lavet af den tidligere ombudsmand, Hans Gammeltoft-Hansen, der efter 25 år er stoppet som ombudsmand. Derfor har Folketinget efter indstilling fra Folketingets Retsudvalg sidste år udpeget en ny ombudsmand, nemlig Jørgen Steen Sørensen, og derfor fandt vi i Folketingets Retsudvalg det på sin plads at benytte lejligheden til endnu en gang at sige tak til den tidligere ombudsmand, Hans Gammeltoft-Hansen, for hans arbejde i 25 år og for et godt og tæt samarbejde med Folketinget og også Folketingets Retsudvalg, men også samtidig at sige velkommen til og tak for en rigtig god start til den nye ombudsmand, nemlig Jørgen Steen Sørensen, og de ændringer, der er fulgt med i ombudsmandsinstitutionen i det sidste års tid.

Her tænker vi i Folketingets Retsudvalg i særdeleshed på oprettelsen af det her nye børnekantor i ombudsmandsinstitutionen og også den fornyede og meget konstruktive proces, som vi har omkring Ombudsmandens beretning og det generelle samarbejde, vi har, som vi i Retsudvalget jo gerne vil udbygge med ombudsmandsinstitutionen, som er vigtig.

Det var sådan set den korte besked, jeg skulle give på vegne af et samlet Retsudvalg, dels en tak til den gamle ombudsmand, dels en velkomst til den nye ombudsmand, som vi er meget tilfredse med og tilfredse med samarbejdet med efter det første år, som det her beslutningsforslag godt nok ikke handler om, for det er Ombudsmandens beretning for 2011, men det er alligevel en god lejlighed til at nævne de pågældende ting.

Kl. 11:55

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til Venstres ordfører, der talte på vegne af udvalget.

Der er ikke flere, der har bedt om ordet, og forhandlingen er derfor afsluttet.

Kl. 11:52

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning går direkte til anden og sidste behandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

4) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 53:**Forslag til folketingsbeslutning om en samlet indsats mod udlændinge, der opholder sig ulovligt i Danmark.**

Af Martin Henriksen (DF) m.fl.

(Fremsættelse 22.01.2013).

Kl. 11:56

Forhandling**Første næstformand** (Bertel Haarder):

Forhandlingen er åbnet, og jeg begynder med at give ordet til justitsministeren.

Kl. 11:56

Justitsministeren (Morten Bødskov):

Tak for det, formand. Med beslutningsforslaget pålægges regeringen i indeværende folketingssamling at fremsætte de nødvendige lovforslag og foretage, som det hedder, de nødvendige administrative ændringer, der sikrer en samlet og koordineret myndighedsindsats, som kan nedbringe antallet af udlændinge med ulovligt ophold i Danmark. Det er et vigtigt emne, som forslagsstillerne med dette beslutningsforslag har sat på dagsordenen her i dag, og det vil jeg faktisk gerne kvittere for.

Regeringen er helt enig med forslagsstillerne i, at det er fuldstændig uacceptabelt, at personer, der indrejser, opholder sig ulovligt i Danmark og i den forbindelse måske tillige arbejder ulovligt her i landet. Udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, skal naturligvis udrejse af Danmark. Sker det ikke frivilligt, ja, så skal de jo så vidt muligt udsendes tvangsmæssigt, som det hedder, ved politiets foranstaltning. Regeringen prioriterer indsatsen højt, og regeringen har i den forbindelse iværksat en række tiltag, herunder en intensiveret myndighedsindsats på området. Lad mig her indledningsvis nævne et par af eksemplerne herpå:

Politiets indsats på området er offensiv og rettet mod de relevante brancher og geografiske områder på baggrund af aktuelle risikovurderinger. Der er et veletableret samarbejde mellem SKAT, politiet og det, der hedder Styrelsen for Fastholdelse og Rekruttering, Arbejdstilsynet og kommunerne i forhold til de såkaldte fairplayaktioner.

Regeringen og Enhedslisten har jo desuden aftalt, at der bliver afsat 65 mio. kr. årligt i 2012 og 2013 og yderligere 100 mio. kr. over de næste 4 år til en øget myndighedsindsats mod social dumping.

Lad mig i øvrigt tilføje, at regeringens fokus og målrettede indsats på området ikke er begrænset til initiativer på nationalt plan. Ulovlig indvandring er en udfordring for mange EU-lande, og derfor stod regeringen under EU-formandskabet da også i spidsen for vedtagelsen af en omfattende plan mod lige nøjagtig ulovlig indvandring. Den er allerede begyndt at virke, og vi kan se, at bl.a. antallet af ulovlige indvandrere over den græsk-tyrsk grænse er faldet markant.

Herudover har jeg indledningsvis tænkt mig at indskrænke mig til at kommentere nogle af de forskellige delelementer, som indgår i forslaget, hvoraf nogle dog alligevel synes at være temmelig vidtgående. Så lad mig allerede nu indledningsvis afsløre, at regeringen ikke kan støtte beslutningsforslaget, og begrundelserne kommer her:

I relation til omfanget af den rejste problemstilling, altså antallet af udlændinge, der opholder sig illegalt her i landet, henvises der fra forslagsstillernes side til en artikel i Politiforbundets blad fra marts 2012, hvor betjente blev citeret for, at det antagelig drejer sig om mellem 20.000 og 50.000 personer. Allerede i oktober 2012, hvor en af forslagsstillerne bag beslutningsforslaget havde kaldt mig og fire af mine ministerkolleger i samråd om samme problemstilling, oplyste jeg, at tallet ikke stammer fra Rigspolitiet, der i øvrigt meget nødig giver sig af med at gætte eller løseligt antage, og at ingen i sagens natur ved, hvad det konkrete tal er. Der er jo netop tale om personer, som helst ikke vil registreres på nogen vis. Det gentager jeg ikke, fordi jeg ikke anerkender, at problemet eksisterer, jeg ønsker blot at gøre opmærksom på, at man bør være forsigtig med at henvise til tal, der bygger på rene gisninger eller populært sagt et slag på tasken. Det gælder ikke mindst, når man som forslagsstillerne så heraf ønsker at iværksætte en række tiltag.

Forslagsstillerne ønsker som en del af beslutningsforslaget nedsat en tværministeriel arbejdsgruppe, der løbende skal følge udviklingen samt sikre en koordineret myndighedsindsats på området. I tilknytning hertil foreslås myndighedsindsatsen på området endvidere intensiveret. Jeg må blankt erkende, at jeg ikke kan genkende forslagsstillernes udlægning af, at myndighedsindsatsen og det indbyrdes samarbejde mellem de relevante myndigheder på området er utilstrækkelig. Tværtimod finder jeg anledning til at slå helt fast, at der hos de relevante myndigheder på området er stor fokus på problemet, og at de relevante myndigheder har et veletableret og godt samarbejde om kontrolindsatsen i forhold til udlændinge, der opholder sig illegalt her i landet.

I forhold til politiets indsats på området er jeg sådan set enig i, at der er behov for en offensiv indsats, og jeg kan forsikre om, at der fra politiets side er stor opmærksomhed herpå. Kontrol af udlændinges opholdsgrundlag foregår løbende som et led i politiets opgavevaretagelse, og der er tale om en ganske høj kontrollhyppighed. Indsatsen omfatter bl.a. løbende undersøgelser af udlændinges opholdsgrundlag rettet mod relevante brancher og geografiske områder på baggrund af som sagt tidligere aktuelle risikovurderinger.

Kl. 12:01

Til illustration af den store indsats, der fra politiets side ydes på området, vil jeg prøve at fremhæve eksempelvis Københavns Politis udlændingekontrolgruppe. Denne kontrolgruppe, der fører kontrol ved besøg i bl.a. virksomheder, restauranter, kiosker, hoteller og på gadeplan, har i de sidste 6 måneder behandlet ca. 1.265 sager og udvist mere end 200 personer, og det samlede antal udviste personer er siden oprettelsen af kontrolgruppen i oktober 2011 nu oppe på mere end 500 personer.

Ifølge Rigspolitiet har også en række andre politikredse oprettet særlige udlændingeafdelinger, og indsatsen på området drøftes løbende mellem Rigspolitiet og politikredsene. Politiet deltager endvidere i samarbejde med bl.a. SKAT og Styrelsen for Fastholdelse og Rekruttering, Arbejdstilsynet og kommunerne i de såkaldte fair-playaktioner. Under de aktioner opsøger myndighederne virksomheder; herunder kontrolleres det bl.a., om man har et lovligt opholdsgrundlag. Aktionerne sker på baggrund af konkrete anmeldelser og i brancher, hvor der erfaringsmæssigt træffes udlændinge, der ikke har et lovligt opholdsgrundlag.

Regeringen besluttede endvidere sammen med Enhedslisten i forbindelse med finansloven for 2012 at styrke indsatsen mod social dumping. Der er i den forbindelse afsat i alt 65 mio. kr. årligt i 2012 og 2013 til en øget myndighedsindsats på lige nøjagtig det her område.

Aftalen betyder, at politiet, SKAT og Arbejdstilsynet har fået væsentlig bedre mulighed for at føre kontrol med virksomheder, hvor der kan være mistanke om social dumping, og i den forbindelse sikre en mere konsekvent håndhævelse af indsatsen. En del af kontrollen

foregår ved uvarslede aktioner, der bl.a. indebærer, at politiet med bistand fra Styrelsen for Fastholdelse og Rekruttering kontrollerer, om de ansatte i virksomheden har gyldig opholds- og arbejdstilladelse. I 2012 blev der gennemført 6 landsdækkende og 18 regionale fællesaktioner, mens der i 2013 vil blive afholdt mindst 8 landsdækkende og 24 regionale fællesaktioner. Jeg kan i øvrigt i relation hertil tilføje, at regeringen og Enhedslisten som led i finansloven for 2013 blev enige om at bruge yderligere 100 mio. kr. over de næste 4 år til at bekæmpe social dumping.

Herudover foretager udlændingemyndighederne som led i deres opgavevaretagelse stikprøvekontroller med det formål at opdage, om der er tilfælde, hvor udlændinge, der ikke længere har et gyldigt opholdsgrundlag, fortsat opholder sig her i landet og arbejder her. Udlændingestyrelsen og Styrelsen for Fastholdelse og Rekruttering har i den forbindelse adgang til at samkøre oplysninger fra styrelsernes respektive elektroniske sagsbehandlingssystemer med oplysninger i en række andre myndigheders registre, herunder f.eks. cpr-registeret og e-indkomstregisteret, som det hedder.

Det er regeringens klare linje, at de forskellige myndigheders fokus på dette område skal fastholdes, herunder at det tværfaglige samarbejde mellem de involverede myndigheder selvfølgelig skal fortsætte. På baggrund af det myndigheds samarbejde, som jeg har omtalt her, er der efter regeringens opfattelse hverken behov for at nedsætte en tværministeriel arbejdsgruppe på området, for at komme med en årlig redegørelse fra Justitsministeriets side om indsatsen på området eller for en intensivering af myndighedsindsatsen i øvrigt. Derimod er det vigtigt, at fokus fastholdes på den indsats, der allerede finder sted.

Forslagsstillerne ønsker så endvidere at skærpe straffen for forsætlig bistand til ulovligt ophold her i landet samt for at beskæftige en udlænding uden fornøden arbejdstilladelse. Strafferammen foreslås i den forbindelse forhøjet fra de nuværende 2 års fængsel til 5 års fængsel. Der foreslås herudover indført en minimumsstraf på 1 års fængsel for overtrædelse af de nævnte bestemmelser.

For så vidt angår spørgsmålet om minimumsstraffe, er det jo et generelt princip i dansk ret, at domstolene i den enkelte sag fastsætter straffen på baggrund af en konkret vurdering af sagens omstændigheder. I den vurdering skal der tages hensyn til både formildende og skærpende omstændigheder. Derfor rejser forslaget om anvendelsen af minimumsstraffe nogle mere principielle spørgsmål.

Kl. 12:06

Straffelovrådet har flere gange udtalt sig om brugen af minimumsstraffe, herunder senest i begyndelsen af 2012. Straffelovrådets stillingtagen til emnet indgår i en betænkning om, hvordan Folketinget ønsker hvad straffen for bestemte lovovertrædelser bør være, og hvordan det mest hensigtsmæssigt kan udtrykkes, altså med respekt for domstolenes rolle som den dømmende magt. Det er Straffelovrådets vurdering, at minimumsstraffe er et unødvendigt og samtidig et uhensigtsmæssigt middel for lovgivningsmagten til at give anvisninger om strafniveauet i såkaldte normalt tilfælde.

Straffelovrådet peger i den forbindelse bl.a. på, at det vil være nødvendigt at fastsætte minimumsstraffen betydelig lavere end det ønskede udgangspunkt for straffastsættelsen i normalt tilfælde, hvis der skal gives plads til at fastsætte en passende straf også i mere sjældent forekommende tilfælde med formildende eller eventuelt særlig formildende omstændigheder. Fastsættes minimumsstraffen i stedet efter det ønskede strafniveau i normalt tilfælde, giver det ikke domstolene mulighed for at fastsætte en passende straf i de tilfælde, hvor der er formildende eller eventuelt særlig formildende omstændigheder i en sag. Domstolene vil i givet fald være afskåret fra at fastsætte en straf, der står i rimeligt forhold til forbrydelsens grovhed.

Lad mig i den forbindelse nævne et par konkrete eksempler, hvor en minimumsstraf på 1 års fængsel efter regeringens opfattelse vil være uden nogen form for proportionalitet.

Eksempelvis fandt Østre Landsret i februar 2012 en far skyldig i i en periode på 4 år at have bistået sin datter, som han havde forældremyndigheden over, med at opholde sig ulovligt her i landet. Landsretten lod i denne sag straffen bortfalde med den begrundelse, at datteren ikke kunne opholde sig hos sin mor eller hos sin mormor i hjemlandet. Burde tiltalte i denne sag – det er spørgsmålet – være blevet idømt 1 års fængsel? Efter min opfattelse er svaret klart nej.

Som et andet eksempel kan jeg nævne en dom afsagt af Højesteret i november 2009, hvor tiltalte i nogle måneder i et meget begrænset månedligt timeantal havde fået gjort rent i sit hjem af en udlænding, der tidligere havde haft opholdstilladelse her i landet som au pair, men hvis opholdstilladelse siden var ophørt. Den pågældende blev i denne sag idømt en bøde på 40.000 kr. Også i denne sag forekommer en straf på 1 års fængsel uproportionalt.

Men naturligvis er der også mere alvorlige sager. Som eksempel herpå kan jeg nævne en dom, som Vestre Landsret afsagde i 2004, hvor tiltalte, der tidligere to gange var straffet for at beskæftige udlændinge uden arbejdstilladelse, blev idømt ubetinget fængsel i 20 dage for gennem 2 måneder at have beskæftiget to udlændinge uden arbejdstilladelse. I en anden sag fra 2004 blev en tiltalt af Østre Landsret idømt en bøde på 200.000 kr. for på sit autoværksted i en periode på ca. 3 måneder at have beskæftiget fire polske statsborgere uden fornøden arbejdstilladelse.

Endelig vil jeg nævne et mere grelt eksempel på en dom, som sammen med de øvrige domme efter Justitsministeriets opfattelse ikke alene illustrerer, at der er tale om sager af meget forskellig karakter, men også at det nuværende straffniveau er passende. Det drejer sig om en dom, der er afsagt af Østre Landsret i 2007, hvor tiltalte blev idømt fængsel i 3 år og 6 måneder for menneskesmugling ved i 16 tilfælde mod betaling at have formidlet proformaægteskaber og rådgivning og derved bistået kinesiske statsborgere med ulovlig indrejse og ulovligt ophold i Danmark.

Regeringen kan på den anførte baggrund ikke støtte forslaget om at indføre minimumsstraffe for hjælp til og ansættelse af udlændinge uden lovligt ophold eller forslaget om en strafskærpselse.

Der lægges med beslutningsforslaget endvidere op til, at der skal etableres kontrolforanstaltninger i sundhedsvæsenet for at stoppe misbrug af falske eller lånte sundhedskort, hvorved udlændinge, der opholder sig her i landet illegalt, uberettiget får adgang til sundhedsydelse. Den problemstilling vedrører selvsagt sundhedsområdet, der hører under ministeren for sundhed og forebyggelse.

Om adgangen til sundhedsydelse har Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse oplyst, at udlændinge uden lovligt ophold må behandles som alle andre uden fast bopæl her i landet, herunder f.eks. turister. Helt overordnet har en sådan udlænding ikke ret til løbende behandling m.v. hos almenpraktiserende læger eller praktiserende speciallæger, hvorimod de vederlagsfrit har adgang til akut sygehusbehandling – det være sig skadestuebehandling eller indlæggelse på de offentlige sygehuse i tilfælde af en ulykke, af pludseligt opstået sygdom, fødsel eller forværring af en kronisk sygdom.

Kl. 12:11

Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse har endvidere oplyst, at der *ikke* er konstateret problemer med misbrug af sundhedskort eller sundhedsvæsenets ressourcer. I forhold til spørgsmålet om misbrug af sundhedskort har regionerne oplyst, at det allerede er regional praksis, at sundhedspersoner i sundhedsvæsenet viderebringer mistanke om misbrug af sundhedskort. Der er endvidere mellem overenskomstparterne på området indgået en aftale om kontrolforanstaltninger i forhold til at sikre mod uberettiget brug af sundhedsvæsenets ressourcer fra sundhedspersonalets side.

For så vidt angår muligheden for at forsyne sundhedskortet med et foto, har Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse oplyst, at sundhedskortet ville kunne forsynes med et sådant og herefter kunne anvendes som id-kort. Det vil imidlertid medføre ganske betydelige merudgifter til produktion, implementering og administration. Id-kort af den omhandlede karakter er således ca. 12 kr. dyrere at fremstille end det nuværende sundhedskort, og alene en udskiftning af de nuværende ca. 4,6 millioner sundhedskort vil, når udgifterne til den personlige betjening i det kommunale borgercenter medregnes, beløbe sig til minimum – minimum – 450 mio. kr. Hertil kommer de merudgifter, der vil være forbundet med den løbende udskiftning af kort i forbindelse med navne-, bopæls- og lægeerklæringer; det drejer sig om ca. 1,8 millioner kort på årsbasis. Herudover vil der eventuelt også være omkostninger forbundet med udskiftningen af de terminaler, der i sundhedsvæsenet anvendes til læsning af sundhedskort.

Det er herudover væsentligt at være opmærksom på, at et foto på sundhedskortet ikke nødvendigvis vil kunne sikre mod misbrug. Det skyldes, at de blå EU-sygesikringskort, der kan udstedes til EU- og EØS-borgere, og som efter EU-reglerne giver ret til behandling i Danmark, ikke er forsynet med foto. Da der som nævnt ikke er konstateret problemer med misbrug af sundhedskort eller sundhedsvæsenets ressourcer, ja, så finder regeringen ikke behov for, at de nuværende sundhedskort forsynes med foto, eller at regionerne bør pålægges at etablere særlige kontrolenheder.

Det indgår som en del af beslutningsforslaget endvidere også, at kontrollen med udstedelsen af skattekort til udlændinge skal øges. Det foreslås i den forbindelse, at SKAT skal have dokumentation for lovligt ophold, før et skattekort kan udstedes til en person. Det er selvsagt et spørgsmål, der hører under Skatteministeriet.

Såfremt SKAT skulle have mulighed for generelt at undersøge udlændinges opholdsgrundlag, før et skattekort udstedes, ville det kræve omfattende ændringer af både SKATs og udlændingemyndighedernes systemer, selvfølgelig med deraf følgende meromkostninger. Hertil kommer, at SKAT og Styrelsen for Fastholdelse og Rekruttering allerede har udviklet en it-løsning, hvorefter arbejdsgivere, der ansætter tredjelandsstatsborgere med et skattekontonummer, underrettes om deres ansvar for at sikre sig de ansattes ret til ophold. Aktuelt arbejdes der på at udvide denne løsning til at omfatte en større gruppe af udlændinge.

Regeringen har ikke nogen aktuelle planer om at etablere en løsning som foreslået og kan så derfor heller ikke på den anførte baggrund støtte beslutningsforslaget på dette punkt.

Endelig indgår det som en del af beslutningsforslaget, at regeringen skal iværksætte en landsdækkende kampagne om de negative konsekvenser af tilstrømningen af udlændinge med illegalt ophold her i landet. Forslagsstillerne har i den forbindelse henvist til, at der er oprettet en hotline, som alle, der observerer mistænkelig udenlandsk arbejdskraft, kan ringe ind til, men som imidlertid kun få danskere kender til.

Lad mig i relation hertil slå fast, at jeg stiller mig temmelig tvivlende over for, om det kun er et fåtal af danskere, der er klar over, at de rent faktisk har muligheder for at rette henvendelse til enten politiet eller udlændingemyndighederne med en mistanke om, at en eller flere personer opholder sig illegalt her i landet. Det tror jeg simpelt hen ikke er rigtigt. Allerede af den grund kan jeg ikke se noget formål med en landsdækkende kampagne. I forhold til den hotline, der er oprettet, og som der i beslutningsforslaget henvises til, kan jeg oplyse, at den ikke som anført af forslagsstillerne er oprettet med henblik på modtagelse af opkald om mistænkelig udenlandsk arbejdskraft. Hotlinefunktionen er derimod oprettet med henblik på modtagelse af opkald ved mistanke om, at en udenlandsk virksomhed udfører arbejde i strid med anmeldepligten i Registreret for Udenland-

ske Tjenesteydere – det, der også hedder RUT-registeret – samt ved mistanke om overtrædelse af arbejdsmiljølovgivningen.

Af de grunde, som jeg her har været inde på, kan det forhåbentlig ikke komme som nogen overraskelse, at regeringen ikke kan støtte beslutningsforslaget. Som nævnt indledningsvis ligger heri ikke, at regeringen ikke anerkender, at udlændinges illegale ophold her i landet selvfølgelig er fuldstændig uacceptabelt, og ej heller at regeringen ikke anerkender, at der *er* et problem. Tværtimod vil jeg sige, at udlændinges illegale ophold her i landet så afgjort er en sag, som regeringen har fokus på, og som jeg var inde på, prioriteres den også højt.

Regeringen *har* allerede iværksat en hel række initiativer på området. Som nævnt er politiets indsats på området offensiv og rettet mod brancher og geografiske områder på baggrund af aktuelle risikovurderinger, ligesom der er et veletableret samarbejde mellem de relevante myndigheder i forhold til de såkaldte fairplayaktioner. Som sagt har regeringen og Enhedslisten endvidere afsat 65 mio. kr. årligt i 2012 og 2013 og yderligere 100 mio. kr. de næste 4 år til en øget myndighedsindsats mod social dumping.

Så som det fremgår, er mange initiativer allerede iværksat, og på den baggrund kan regeringen ikke støtte beslutningsforslaget.

Kl. 12:17

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Tak til ministeren. Der er nogle indtegnede korte bemærkninger, og jeg skal selvfølgelig nok være lige så fleksibel over for de menige medlemmer af Folketinget, som jeg har været over for ministeren, med hensyn til minutterne på pulten her.

Den første for en kort bemærkning er hr. Martin Henriksen, Dansk Folkeparti.

Kl. 12:17

Martin Henriksen (DF):

Tak for det. Jeg er jo helt med på, at justitsministeren f.eks. henholder sig til, hvad Rigspolitiet officielt siger. Men i den artikel fra Dansk Politiforbund er det jo kilder inden for politiet, der har den opfattelse, at der befinder sig mellem 20.000 og 50.000 illegale udlændinge i Danmark. Det er da foruroligende, at der er kilder inden for politiet, der giver udtryk for, at der er så mange illegale udlændinge i Danmark. Det er også et tal, som har været fremme ved andre lejligheder. Så derfor forstår jeg ikke, at ministeren giver udtryk for, at der bliver gjort alt, hvad der kan gøres.

Jeg er med på, at der bliver gjort meget, og at der også er en ko-ordineret indsats. Men når vi fra Dansk Folkepartis side siger, at det er en utilstrækkelig indsats, så er det jo, fordi det er entydigt, at problemet ikke er løst, og at problemet faktisk er steget i omfang inden for de senere år, bl.a. fordi der er fri bevægelighed inden for EU.

Altså, vi har jo set eksempler f.eks. i Politiken, som skriver, at et digitalt skattekort giver illegale udlændinge job i kommuner. Så kan det jo godt være, at justitsministeren har alle mulige tekniske forklaringer på, at det er meget vanskeligt at gøre noget ved det. Men vi er altså i en situation, hvor de digitale løsninger, som bliver stillet til rådighed af f.eks. SKAT, ikke giver mulighed for, at kommuner kan forhindre, at udlændinge, som ikke har opholdstilladelse, bliver ansat i det offentlige. Det er jo ikke særlig hensigtsmæssigt. Jeg synes faktisk, at det et eller andet sted er undergravende for den måde, som vi har indrettet vores samfund på.

Jeg forstår heller ikke, at ministeren siger, at der er kontrolforanstaltninger i sundhedsvæsenet. For jeg stillede et spørgsmål til sundhedsministeren, hvor jeg spurgte, hvor mange der var blevet taget i ulovligt at have fået adgang til sundhedsvæsenet, og så fik jeg det svar, at der var ingen, der var blevet taget. Så spurgte jeg: Hvor mange kontrolforanstaltninger er der? Og så oplyste sundhedsministeren i et svar til Folketinget, og jeg citerer:

»Danske Regioner har oplyst, at der ikke er etableret særlige kontrolforanstaltninger.«

Så er det jo ikke så mærkeligt, at der ikke er blevet fanget nogen, kan man sige.

Jeg vil håbe, at justitsministeren i hvert fald vil gennemgå visse dele af lovforslaget igen og se lidt mere positivt på det.

Kl. 12:19

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Værsgo til ministeren.

Kl. 12:19

Justitsministeren (Morten Bødskov):

Det lovforslag, hr. Martin Henriksen henviser til, går jeg ud fra er hans eget beslutningsforslag. Det er fair nok.

De tal, der har været fremme, har vi jo diskuteret før. Jeg kan selvfølgelig henholde mig til, at de, som jeg sagde, ikke stammer fra Rigspolitiet, der som sagt også meget nødig giver sig i kast med at gætte eller antage på et løseligt grundlag. Så det er det, der er at sige til det.

Det er jo ikke ensbetydende med, at der ikke er nogen, der anerkender, at der er et problem. Selvfølgelig anerkender vi det, og det er jo også derfor, at regeringen har løftet den her indsats, og der er sat en hel masse rigtig gode initiativer i værk.

For så vidt angår SKAT, er det, som jeg sagde, sådan, at de registre, man her har for at sikre, at tingene fungerer, som de skal, arbejdes der i øjeblikket på at udvide, så de kommer til at omfatte en større gruppe af udlændinge.

Så vil jeg sige, at hvis man har yderligere spørgsmål til et svar, man har fået fra sundhedsministeren, så synes jeg, man skal prøve at rette dem til sundhedsministeren.

Kl. 12:20

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Hr. Martin Henriksen for den anden korte bemærkning.

Kl. 12:20

Martin Henriksen (DF):

Jamen når nu flere artikler har beskrevet, at der f.eks. er netværk inden for sundhedsvæsenet, som ulovligt giver udlændinge, som ikke har adkomst til det, adgang til vores sundhedsvæsen, så er det underligt, at der ikke er nogen særlige kontrolforanstaltninger i sundhedsvæsenet. Derfor forstår jeg simpelt hen ikke, at man ikke kan støtte den del, ikke engang sige lidt positivt om det.

I en anden artikel fra Politiken – det er så den 24. april 2012 – står der, at ifølge politiet lever titusindvis af udlændinge under jorden i Danmark. En del af forklaringen er, at illegale indvandrere låner andres identitet mod betaling. Så vidt jeg husker, forholder det sig sådan, at statsforvaltningen udsteder opholdsbevis til omkring 26.000 EU-borgere om året. Det er jo klart, at der er nogle af de 26.000 – det er et cirkatal – der forsøger at snyde sig ind i Danmark.

Der ville det være oplagt, at man som det ene løbende havde en efteruddannelsesindsats – jeg ved godt, at der er noget efteruddannelse, men man kunne godt overveje at have mere – og som det andet, at ministeren og regeringen var forpligtet på at komme til Folketinget en gang om året og sige: Det her er udviklingen på området. Så mange har vi fanget, og så mange nye initiativer er iværksat for at klæde medarbejderne ordentligt på, så de er i stand til at se, om det er et ægte EU-id-kort, som de står over for.

Så jeg forstår ikke rigtig, hvorfor ministeren ikke er lidt mere åben. Det startede meget godt i ministerens tale, men det sluttede ikke så godt. Så det er jeg lidt ked af.

Kl. 12:22

Kl. 12:24

Den fg. formand (Karen J. Klint):
Værsgo til ministeren.

Kl. 12:22

Justitsministeren (Morten Bødskov):

Det er jo rigtigt nok, at det måske ikke sluttede så godt set med hr. Martin Henriksens øjne, i den forstand at regeringen ikke kan støtte beslutningsforslaget fra Dansk Folkepartis side, og det hænger jo sammen med, at der er iværksat en hel række initiativer. Det er ikke ensbetydende med, at man både i de enkelte myndigheder og særlig også i samarbejdet mellem de enkelte myndigheder ikke hele tiden udforsker, om der er områder, hvor man kan forstærke samarbejdet. Det findes der givetvis, og det er noget, som foregår i en dialog mellem myndighederne.

Regeringen sætter det her på dagsordenen og har sat det på dagsordenen, eksempelvis via en omfattende indsats mod social dumping – dér er jo også ulovligt ophold i Danmark – og har sammen med Enhedslisten sat ret mange penge af til det. Det synes jeg sådan set er den mest offensive måde at håndtere det på. Det er som sagt ikke ensbetydende med, at der ikke er en anerkendelse af, at der er et problem. Det er der, det tager vi fat på, vi prioriterer pengene til det, indsatsen bliver forstærket. Vi samarbejder også om det med vores egne EU-kolleger – så at sige – i en meget stærk fælles koordineret indsats, og vi samarbejdede om fremlæggelsen af en meget stor handlingsplan på EU-området under det danske formandskab, hvilket vi allerede heldigvis nu kan se effekterne af.

Så der sker rigtig meget, og når det handler om Dansk Folkepartis forslag her, så har det nogle konsekvenser, eksempelvis at det vil koste i omegnen af en 0,5 mia. kr. at gøre det, som Dansk Folkeparti foreslår, når det handler om sundhedskort. Man kunne jo have ønsket sig, at Dansk Folkeparti havde gjort sig nogle overvejelser om, hvordan de havde tænkt sig at betale den regning. Det har Dansk Folkeparti ikke, men det må de jo så selv om.

Kl. 12:23

Den fg. formand (Karen J. Klint):
Hr. Karsten Lauritzen for en kort bemærkning.

Kl. 12:23

Karsten Lauritzen (V):

Tak. Det, justitsministeren siger, er jo ikke overraskende. Det er sådan lidt det samme, vi altid hører fra justitsministeren: Ja, der er et problem, men regeringen er i fuld gang med at løse det, og der er slet ikke behov for yderligere initiativer.

Man kan mene, hvad man vil, om det her forslag. Jeg kommer tilbage til Venstres holdning til det, når jeg skal holde min ordførertale. Men jeg vil godt spørge justitsministeren, om ministeren anerkender, at der er et voksende problem med udlændinge, der opholder sig ulovligt i Danmark. Anerkender ministeren, at det er et voksende problem?

Uanset om ministeren anerkender, at det er et voksende problem, eller ej, hvad kan ministeren så sige om den forventede effekt af de mange initiativer, som ministeren siger at regeringen allerede har sat i gang? For det må jo betyde, uanset om det er voksende problem eller ej, at man i hvert fald kan se en effekt, og at det bliver bedre, end det var før. De to spørgsmål vil jeg meget gerne høre ministerens svar på.

Kl. 12:24

Den fg. formand (Karen J. Klint):
Værsgo til ministeren.

Justitsministeren (Morten Bødskov):

Der er tale om et problem. Vi har jo eksempelvis kunnet se i EU-regi, at der igennem årene har været tale om et stigende problem. Det var derfor, at vi under det danske formandskab havde det som et klart fokus. Og det, vi jo har kunnet se, er, at dem, der kommer illegalt ind i EU, fortsætter rundt i EU, herunder også kommer til Danmark.

Der er ingen tvivl om, at der er et problem, og det er derfor, at der bliver gjort noget ved det. Det er derfor, at der er iværksat en hel række initiativer, og med hensyn til effekten af dem forventer vi selvfølgelig, at den er positiv, ellers havde vi jo ikke sat dem i værk. Det synes jeg giver sig selv.

Kl. 12:25

Den fg. formand (Karen J. Klint):
Hr. Karsten Lauritzen for den anden korte bemærkning.

Kl. 12:25

Karsten Lauritzen (V):

Jeg takker for det sidste svar. Det vil så sige, at vi om nogle måneder, om et halvt år eller om et år kan stå hernede i Folketingssalen, og så vil problemet være mindre, end det er i dag. Det må vi antage, for justitsministeren siger, at det er et problem, men ministeren anerkender ikke, at det er et voksende problem. Det vil sige, at det er relativt statisk. Og ministeren siger, at initiativerne vil have en effekt.

Så kvitterer jeg stille og roligt for, at vi så om et halvt eller et helt år kan stå hernede, og så er problemet med udlændinge, der opholder sig illegalt i Danmark, blevet mindre. Det vil jeg bare sige tak for, og jeg kan meddele ministeren, at jeg ved, at Venstre i hvert fald, og jeg formoder, at det også gælder Dansk Folkeparti, nok skal måle ministeren på det. Jeg er glad for det klare og tydelige svar fra ministeren. Det vil jeg gerne kvittere for.

Kl. 12:26

Den fg. formand (Karen J. Klint):
Værsgo til ministeren.

Kl. 12:26

Justitsministeren (Morten Bødskov):

Hr. Karsten Lauritzen kan måle regeringen på, at vi, punkt 1, anerkender, at der er et problem, og at vi, punkt 2, gør noget ved det. Og hr. Karsten Lauritzen iver for at gøre noget ved det synes jeg så at sige skal udfolde sig, ved at man støtter regeringens politik på området og måske som minimum reflekterer lidt over, hvorfor man eksempelvis ikke, hvis man mener, at det er så stort et problem, tidligere har sat ind over for social dumping, sådan som den nuværende regering har gjort, med de afledte effekter, det også har på udlændinge, som opholder sig illegalt og ulovligt i Danmark. Det kan man reflektere lidt over. Men sådan er der jo så meget.

Jeg er helt tilfreds med den meget faste indsats, som regeringen har aftalt med bl.a. Enhedslisten på det her område, som vi selvfølgelig følger tæt, og som man kan se følges tæt på en måde, som betyder, at der løbende tilføres ekstra ressourcer til det her område, for det er et problem, vi skal have bedre fat om. Derfor øger vi indsatsen på området.

Kl. 12:27

Den fg. formand (Karen J. Klint):
Tak til ministeren. Vi går over til den almindelige talerrække, og den første ordfører er hr. Karsten Lauritzen, Venstre. Værsgo.

Kl. 12:27

(Ordfører)

Karsten Lauritzen (V):

Tak. Jeg vil gerne starte med at takke Dansk Folkeparti for at have rejst det her væsentlige spørgsmål om illegal indvandring til Danmark. Formålet med beslutningsforslaget er, som ministeren også har redegjort for, at iværksætte en række initiativer, der kan dæmme op for, at udlændinge kommer til Danmark og opholder sig uden lovligt grundlag. I Venstre er vi positive over for formålet med forslaget. Vi er enige med Dansk Folkeparti i, at illegal indvandring skal bekæmpes. Vi vil ikke acceptere, at folk kommer til Danmark, opholder sig her på et ulovligt grundlag og måske endda misbruger vores ydelsessystem.

Forslaget indeholder seks elementer, for det første, at man skal nedsætte en tværministeriel arbejdsgruppe, der skal sikre en bedre koordination mellem de forskellige myndigheder, der håndterer problemet. I Venstre er vi positive over for den del af forslaget, der handler om at nedsætte en tværministeriel arbejdsgruppe. Det er dog vores erfaring, at det nok skal være en hurtigtarbejdende tværministeriel arbejdsgruppe, for nogle gange tager det voldsomt lang tid, og resultatet er ikke altid afspejlet i, hvor lang tid man har brugt på det. Så det skulle nok være noget, der skulle gå stærkt, for det er der i den grad behov for, så man i højere grad end i dag kan indsamle, koordinere og systematisere indsatsen mod illegal indvandring.

Det andet element i beslutningsforslaget går ud på at skærpe straffen for de personer, virksomheder og organisationer, der hjælper udlændinge med at opholde sig illegalt i Danmark, og der ønsker Dansk Folkeparti, at der skal indføres minimumsstraffe, minimum 1 års fængsel og op til 5 års fængsel, for at hjælpe udlændinge, der opholder sig ulovligt i Danmark. Ligesom ministeren og Dansk Folkeparti er vi i Venstre helt enige i, at det er helt og aldeles forkert at hjælpe indvandrere til at opholde sig ulovligt i Danmark og arbejde uden arbejds- og opholdstilladelse – det skal der ikke være tvivl om. Men vi er som udgangspunkt skeptisk over for minimumsstraffe generelt. Vi går ind for normale straffe, hvor domstole i højere grad har mulighed for at anlægge en vurdering.

Desuden mener vi i Venstre, at en strafferamme på minimum 1 års fængsel er en relativt hård straf sammenlignet med forseelsen og ikke mindst sammenlignet med strafniveaet i øvrigt, og derfor kan vi i Venstre ikke bakke op om den del af forslaget. Justitsministeren har jo givet et par gode eksempler på, synes jeg, hvorfor det kan være problematisk med sådan en minimumsstrafbetragtning.

Som det tredje element i lovforslaget foreslås en styrket myndighedsindsats over for udlændinge, der opholder sig ulovligt i Danmark, og det forslag ser vi meget gerne nærmere på.

Det fjerde og femte element i beslutningsforslaget omhandler henholdsvis øget kontrol i sundhedsvæsenet og øget kontrol med udstedelse af skattekort. Endnu en gang må vi sige, at vi anerkender Dansk Folkepartis intentioner med forslaget, men vi savner en lidt mere grundig dokumentation for, hvad det har af administrative såvel som økonomiske konsekvenser, herunder hvordan man skal finansiere forslaget. Jeg er ikke helt sikker på, at justitsministerens beregninger holder vand, men i så fald er vi enige i, at der er et finansieringsspørgsmål her, og at det vil koste nogle penge at gøre det, som Dansk Folkeparti foreslår. Så derfor er vi skeptisk over for det.

Afslutningsvis foreslås en landsdækkende kampagne, der bl.a. skal oplyse om, at der er oprettet en landsdækkende hotline, som alle, der observerer mistænkelig udenlandsk arbejdskraft, kan ringe til. Sådan en kampagne har vi i Venstre ikke noget imod, vi er generelt fortalere for kampagner.

Sammenfattende kan jeg sige, at Venstre generelt er positivt stemt over for intentionerne bag det samlede beslutningsforslag, men vi stiller os tvivlende over for, om nogle af de initiativer, der lægges frem med forslaget, er rigtige, om de er undersøgt tilstrækkelig grun-

dig med hensyn til økonomi og administrative konsekvenser, og om de står mål med problemets omfang. Og derfor kan vi ikke støtte beslutningsforslaget.

Men jeg vil godt sige, at vi ikke er enige med justitsministeren i, at det her ikke er et voksende problem. Det er et voksende problem, og det bliver vi nødt til at agere politisk på. Vi tror ikke, at de initiativer, som regeringen har sat i søen, er tilstrækkelige, slet ikke når man sammenligner dem med det massive og voksende pres, der er på Danmark, bl.a. med et rekordstort antal asylansøgere, der kom i 2012, hvoraf en del er gået under jorden og opholder sig ulovligt i Danmark.

Så vi forstår ikke, at ministeren på ingen måde er interesseret i at gøre andet end det, man har sat i søen, for det her er noget, der udvikler sig fra dag til dag, og det er meget alvorligt. Jeg tror, det om et halvt eller et helt år vil vise sig, at de initiativer, regeringen har taget, langt fra er tilstrækkelige til at dæmme op for det her voksende problem. Derfor indgår vi også gerne i en dialog om, hvordan vi i fællesskab kan sikre, at udlændinge, der har lovligt ophold i Danmark, er velkomne og føler sig velkomne, men at udlændinge, der opholder sig ulovligt i Danmark, måske misbruger vores ydelsessystem, oplever, at det er sværere og sværere at opholde sig her. Det er et problem, som vi i fællesskab kan begrænse, men det forudsætter jo, at regeringen er villig til at gøre andet end bare at henvise til de initiativer, de har taget sammen med Enhedslisten.

Kl. 12:32

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Der er foreløbig tre indtegnet til korte bemærkninger, og den første er hr. Finn Sørensen, Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 12:32

Finn Sørensen (EL):

Tak. Tak til ordføreren for fremlæggelsen. Måske misforstod jeg det sidste og vil gerne spørge: Var det en cadeau til regeringen og Enhedslisten for de initiativer, vi har taget? Det skulle jeg lige have opklaret.

Men ellers er anledningen til mit spørgsmål jo, om ordføreren har den opfattelse, at det problem, vi taler om her, er et problem, der er opstået efter den 11. september. Undskyld, det var ikke den 11., vi havde valg, nej. Det var i september 2011, vi havde et folketingsvalg, ja. Undskyld, det var den 11. september! Men anerkender ordføreren, at det er et problem, der først er opstået efter den der valgdato, som vi så fik på plads?

Eller anerkender ordføreren, at det også var et stort problem, dengang ordførerens parti sad i regering? Og hvis ordføreren anerkender det, kan ordføreren så lige ridse op, hvad ordførerens parti og regeringen sådan helt konkret gjorde for at forhindre det her problem i at vokse?

Kl. 12:33

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Værsgo til ordføreren.

Kl. 12:33

Karsten Lauritzen (V):

Det er jo svært at rose Enhedslisten, bl.a. fordi det, Enhedslisten kæmper for, typisk er det modsatte af det, Venstre kæmper for. Men jeg vil da godt sige, at der er nogle elementer i den aftale, som regeringen har indgået med Enhedslisten, som er fornuftige, men at der også er meget, der går i den modsatte retning. Altså, når man forbedrer vilkårene for at opholde sig som asylansøger i Danmark, trækker det flere asylansøgere til, og de folk, der kommer hertil som asylansøgere, fordi der er lukrative vilkår, er typisk mennesker, som godt ved, at de ikke bliver anerkendt som asylansøgere. Det vil sige, at de får afslag på asyl, og det er ofte også dem, vi ser der så vælger at

opholde sig illegalt i Danmark. Så derfor er det i hvert fald ikke en entydig ros til Enhedslisten.

I forhold til hvad den tidligere regering gjorde, vil jeg sige: Nej, det er ikke et problem, der er opstået under den nuværende regering. Det er blevet langt værre, men det er ikke opstået nu. Det, vi f.eks. gjorde, var, at vi strammede op på indrejse. Altså, hvis man bliver taget i at opholde sig ulovligt i Danmark, får man et indrejseforbud i en række år, og det var noget, vi strammede meget op på. Vi strammede også kraftigt op på mulighederne for at søge om yderligere ting som familiesammenføring, humanitær opholdstilladelse og processuelt ophold samtidig.

Kl. 12:34

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Hr. Finn Sørensen for anden korte bemærkning.

Kl. 12:34

Finn Sørensen (EL):

I modsætning til ordføreren har jeg ikke problemer med at rose ordførerens parti, når man siger og gør noget rigtigt, og der vil jeg da gerne kvittere for ordførerens argumentation for Dansk Folkepartis forslag om det her med at lave minimumsstraffe og hæve strafferammen osv., så tak for det. Også tak for den omend sådan lidt tøvende og halvkvalte ros til Enhedslisten og regeringen for at gøre noget ved det her problem.

Anerkender ordføreren, at spørgsmålet om asylansøgere, og det ser vi forskelligt på, er den mindste del af det her problem? Der vil jeg gerne lige henvise til det, som forslagsstillerne også har henvist til, nemlig at de her tal på 20.000-50.000 udlændinge jo er tal, der er bragt af politiet – og vi ved alle sammen, at det er et skøn og en vurdering, men det er måske nok deromkring – og at det jo er en vurdering, der fremkommer eller i hvert fald bliver offentliggjort den 29. marts 2012 af dansk politi.

Der må man sige, at det vel ikke er asylansøgere, der er den største del af det problem, vel? Altså, det er jo illegal arbejdskraft, det tror jeg vi kan være enige om, og så er det bare, jeg spørger: Hvad har ordførerens parti konkret gjort ved det problem? For jeg tror ikke, ordføreren vil påstå, at disse 20.000-50.000 er kommet efter valgdatoen i september 2011. Så hvad har ordføreren konkret gjort ved *det* problem med illegal arbejdskraft?

Kl. 12:36

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Værsgo til ordføreren.

Kl. 12:36

Karsten Lauritzen (V):

De er i hvert fald ikke alle sammen kommet efter det seneste folketingsvalg, så meget vil jeg godt medgive hr. Finn Sørensen.

Der bliver spurgt om, hvad den tidligere regering har gjort. Jamen det er jo altså noget, som Dansk Folkeparti har haft fokus på i ganske mange år, og Dansk Folkeparti har jo i de 10 år, vi har siddet i regering, presset på, for at vi skulle tage en række initiativer. Der er taget en lang række initiativer i vores regeringstid i forhold til folk, der opholder sig her illegalt, og nogle af dem må jeg da sige skyldes, at Dansk Folkeparti har taget den her væsentlige problemstilling seriøst.

Jeg forstår faktisk ikke rigtigt Enhedslisten i det her spørgsmål, for Enhedslistens synes, det er et stort og alvorligt problem, når folk arbejder illegalt i Danmark og uden overenskomst og sådan nogle ting, men når det er asylansøgere, der arbejder illegalt, så er det ligesom noget andet, og så er det knap så vigtigt. Der kunne jeg godt savne lidt sammenhæng i Enhedslistens politik. Jeg kan ikke erindre, at de forslag, som vi lavede i vores regeringstid i forhold til indrejseforbud og andet, var noget, Enhedslisten lagde stemmer til.

Kl. 12:37

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Hr. Martin Henriksen for en kort bemærkning.

Kl. 12:37

Martin Henriksen (DF):

Jeg vil selvfølgelig gerne kvittere for de positive ting, som hr. Karsten Lauritzen sagde om nogle af de initiativer, som Dansk Folkeparti har fremlagt i beslutningsforslaget. Jeg synes, det er rigtig godt, at Venstre anerkender, at det her er et voksende problem, andet ville næsten også være mærkeligt med åbne grænser osv. Men jeg kunne godt tænke mig at spørge, om Venstre vil være med på dele af beslutningsforslaget, eller om Venstre selv har nogle ideer til, hvordan man kan forhindre, at vi har det her problem, som alt tyder på er et voksende problem, med illegal indvandring i Danmark.

Kl. 12:38

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Ordføreren.

Kl. 12:38

Karsten Lauritzen (V):

Det vil vi gerne være med til at se nærmere på. I min ordførertale på Venstres vegne nævnte jeg bl.a. den her arbejdsgruppe, og at vi synes, det er nærliggende at se på det. Det er jo, som jeg også tror at ministeren var inde på i sin ordførertale, til dels et problem, der skal løses fælleseuropæisk. Vi hører jo desværre nogle lidt skræmmende ting om, hvad der foregår i nogle af de sydeuropæiske lande, i forhold til at tillade illegal arbejdskraft at flyde ind over EU's ydre grænser. En del af den arbejdskraft tager jo derhen, hvor man kan tjene flest penge, og hvor det er lettest at opholde sig illegalt, og det er i nogle af de nordiske lande.

Derfor har vi jo, da vi sad i regering – det kan også være et svar på et tidligere spørgsmål – været med til at give Frontex, altså det fælleseuropæiske grænsekontrollagentur, yderligere midler, og jeg tror da, der er yderligere initiativer, man kan tage i den forbindelse. Det vil vi gerne være med til at diskutere, men forudsætningen er jo, at regeringen vil noget, og det er der ikke meget der tyder på.

Kl. 12:39

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Hr. Martin Henriksen for den anden korte bemærkning.

Kl. 12:39

Martin Henriksen (DF):

Jeg er med på, at man på europæisk niveau kan tage nogle initiativer og jo også har gjort det tidligere, men jeg vil vove den påstand, at de her problemer i høj grad er skabt af bl.a. EU og de åbne grænser, og af, at EU-id-kort giver adgang til Danmark osv. Den påstand vil jeg vove at komme med.

Jeg er enig i, at der er asylansøgere, som opholder sig her illegalt, og at illegal arbejdskraft osv. også spiller ind, men jeg vil høre, om hr. Karsten Lauritzen er enig i, at en del af problemet er de åbne grænser i EU, og at man derfor ikke altid kan sige, at de løsninger, der er de rette løsninger, også er fælleseuropæiske løsninger. Det skal der også til, men man må også have en højere grad af nationalt engagement og flere nationale initiativer for at imødegå den her udvikling.

Så jeg vil egentlig høre, om Venstre også er med på og kan se behovet for, at man tager nogle nationale initiativer og ikke kun fælleseuropæiske initiativer.

Kl. 12:40

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Ordføreren.

Kl. 12:40 være med til at bekæmpe illegal indvandring til Danmark, og at udlændinge opholder sig illegalt i Danmark.

Kl. 12:43

Karsten Lauritzen (V):

Altså, jeg kan jo ikke lade være med at drille hr. Martin Henriksen en lillebitte smule, for jeg bliver nødt at sige, at de åbne grænser er kommet for at blive. Dansk Folkeparti vil sikkert kæmpe imod, men der er et bredt flertal i Folketinget, der bakker op om det europæiske projekt, vi er med i. Det flertal er Venstre en del af, og det tror jeg ikke kommer til at ændre sig.

Når det er sagt, så har Dansk Folkeparti og hr. Martin Henriksen fuldstændig ret i, at noget af det skyldes de åbne grænser. Det må man så anerkende, og så må vi snakke om i fællesskab, hvordan vi løser det problem. Og der tror jeg at vi dels kan tage nogle nationale initiativer, det vil vi gerne være med til at se på, men løsningen findes jo altså også – og det synes jeg måske lidt at Dansk Folkeparti skulle anerkende – inden for det europæiske fællesskab.

Man kan tage sådan noget som afsoning i hjemlandet, som Dansk Folkeparti og Venstre er helt enige om. Der kunne man jo på fælles-europæisk plan, hvis ellers ministeren ønskede at gøre noget, hvilket det ikke tyder på, ændre den EU-lovgivning, der er, sådan at det blev lettere at afsone i hjemlandet. Det ville afholde nogle af dem, der opholder sig illegalt i Danmark og f.eks. begår kriminalitet – det kan være rumænere som et eksempel, som udgør en stor gruppe – fra at rejse tilbage til Danmark, hvis de risikerede at afsone i hjemlandet i stedet for i danske fængsler.

Så Danmark kan løse en del af problemet, og EU kan være med til at løse en del af problemet, og vi bakker op om begge dele.

Kl. 12:41

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Fru Zenia Stampe for en kort bemærkning.

Kl. 12:41

Zenia Stampe (RV):

Ordføreren mener, at regeringen ikke gør nok, men man er til gengæld ikke enig i de ting, som Dansk Folkeparti foreslår. Det efterlader jo et rigtig dejligt, delikat rum til politik, og derfor er mit spørgsmål til hr. Karsten Lauritzen meget enkelt: Hvad er Venstres politik egentlig – hvis man lige kan spørge uden at få et svar, der handler om, hvor langt Venstre er fra Dansk Folkeparti, og hvor langt Venstre er fra regeringen? Hvad er Venstres politik – uden i øvrigt at sammenligne med andre?

Kl. 12:42

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Værsgo til ordføreren.

Kl. 12:42

Karsten Lauritzen (V):

Jamen altså, Venstres politik er sådan rimelig klar. Jeg er ikke helt sikker på, at jeg forstår spørgsmålet, men nu vil jeg benytte lejligheden til at udfylde min taletid, som der i øjeblikket er 48 sekunder tilbage af, og så kan jeg sige, at Venstres politiske udgangspunkt i forhold til illegal indvandring er, at det er noget, vi skal forhindre, at det er et voksende problem, og at det giver nogle problemer, når man har åbne grænser. Det er vi godt klar over, og det vil vi så finde nogle løsninger på.

Afsoning i hjemlandet tror jeg er én model, og at gøre det mere attraktivt at være asylansøger i Danmark eller meget mere attraktivt end i en række andre lande er i hvert fald den forkerte vej. Så man kan jo starte med, og det er så vores politik, at tilbagerulle nogle af de ændringer af asylsystemet, som regeringen har lavet sammen med Enhedslisten, og som Det Radikale Venstre også er en del af. Men vores overordnede principielle synspunkt er, at vi selvfølgelig skal

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Spørgeren for den anden korte bemærkning.

Kl. 12:43

Zenia Stampe (RV):

[Lydudfald] ... for at se, om ordføreren selv ville komme med nogle konkrete løsninger i sin besvarelse, og der kom så lidt kritik af den asylpakke, som vi er ved at vedtage nu, eller det, der handler om forholdene for asylansøgerne. Men ellers hørte jeg sådan set ikke nogen konkrete forslag, som afviger fra regeringens linje. Vi synes også, det er fint, at man afsoner sin straf i hjemlandet, hvis vi ellers kan få det til at fungere og få aftaler på plads.

Derfor må jeg bare spørge hr. Karsten Lauritzen: Hvad er det konkret, som regeringen ikke gør, og som hr. Karsten Lauritzen gerne vil have os til at gøre? For det lyder lidt som en gratis omgang, nemlig: Regeringen gør ikke noget, men vi har i øvrigt lidt svært ved at pege på, hvad det er, regeringen skulle gøre.

Kl. 12:44

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Ordføreren.

Kl. 12:44

Karsten Lauritzen (V):

Altså, nu er det jo sådan, at det er dem, der sidder på flertallet, og dem, der udgør en del af regeringen, nemlig Det Radikale Venstre, der også er dem, der har ansvaret. Jeg tror, Winston Churchills far har sagt: The role of the opposition is to oppose. Oversat til dansk, sådan skal det jo være fra Folketingets talerstol, lyder det: Oppositionens rolle er at agere i opposition. Og derfor udstiller vi, at regeringen ikke anerkender, at det her er et voksende problem – og det synes vi sådan set bare er problematisk – og at regeringen afviser de forslag, der er fra Dansk Folkeparti.

Men hvis jeg skal komme med et par bud fra Venstres side, så nævnte jeg jo den her arbejdsgruppe, som Dansk Folkeparti foreslår, en oplysningskampagne og afsoning i hjemlandet. Og man kunne eventuelt se på noget af det, som bliver misbrugt i øjeblikket, nemlig ansøgninger om humanitær opholdstilladelse. Det vælter ind med ansøgninger om det, som nogle af de asylansøgere, der slet ikke kommer i betragtning, udnytter. Hvis ministeren indkalder til en forhandling, møder vi gerne op fra Venstre og drikker en kop kaffe i Justitsministeriet, men vi venter på invitationen.

Kl. 12:45

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Tak for det. Jeg ser ikke flere indtegnet til korte bemærkninger, så vi fortsætter i talerrækken. Den næste ordfører er fru Trine Bramsen fra Socialdemokraterne.

Kl. 12:45

(Ordfører)

Trine Bramsen (S):

Tak. Beslutningsforslaget her pålægger regeringen at gennemføre en række administrative og lovgivningsmæssige ændringer, der skal nedbringe antallet af udlændinge, som opholder sig ulovligt i Danmark. Det er umiddelbart en god intention. Problemet med udlændinge, der opholder sig ulovligt i Danmark, skal tages meget alvorligt, og derfor bliver det også taget meget alvorligt. Men med dette beslutningsforslag bidrages der ikke til at løse problemet med illegale udlændinge. De enkelte elementer i forslaget er nærmere udtryk

for symbolpolitik, end de er effektfulde løsninger. Lad mig give nogle eksempler på, at elementerne er mere symbolpolitik end løsninger.

Forslagsstillerne vil nedsætte en tværministeriel arbejdsgruppe. Det lyder meget fornemt, men faktum er, at vi har at gøre med meget sammensatte grupper af udlændinge, der er i landet ulovligt. Det kan være alt lige fra studerende over bygningsarbejdere, hvis opholdstilladelse er udløbet, til asylansøgere, der har fået endeligt afslag på asyl og derfor er gået under jorden. Der er således ikke tale om én gruppe, og derfor er der heller ikke brug for én indsats gennemført af embedsmænd i et udvalg. Hvad der derimod er brug for, er, at de relevante offentlige myndigheder på alle områder løbende og målrettet arbejder med de problemer, der nu engang ligger under deres respektive ressortområder, og det gør de allerede.

Derudover ønsker forslagsstillerne at skærpe strafferammen for hjælp til og ansættelse af udlændinge uden lovligt ophold i Danmark. I dag er det sådan, at man kan få op til 2 års fængsel for at ansætte illegal arbejdskraft, og derudover er der mulighed for at konfiskere eller tildele bøder, hvis den dømte har haft økonomisk gevinst i forbindelse med ansættelsen. Strafferammen ligger allerede i den høje ende, og sådan skal det også være. Men det er en illusion at tro, at problemerne med udlændinge, der opholder sig ulovligt i Danmark, bare forsvinder, hvis man hæver strafferammen fra eksempelvis 2 til 5 år. I stedet for er der brug for kontroller af virksomheder og ansattes ophold. Det virker til at være gået forslagsstillerens opmærksomhed forbi, at der netop er sat massivt ind på dette område. Derudover er jeg nødt til at bemærke, at det vil virke helt ude af proportioner med de øvrige strafferammer i Danmark, hvis det at ansætte en murer med rod i opholdspapirerne straffes langt hårdere end eksempelvis vold.

Forslagsstillerne finder også, at politiet skal intensivere deres indsats med kontroller af moskeer om fredagen i basarer og lignende. Også her virker det til at være gået forslagsstillerens opmærksomhed forbi, at der allerede er sat massivt ind, som justitsministeren også var inde på. Set med socialdemokratiske briller skal man fra politisk side vise politiet den tillid at overlade patruljeringsmønstre og planlægning af aktioner til politiet selv. Politiet foretager allerede kontrolbesøg i basarer, såfremt de finder det nødvendigt og formålstjenligt. Folketinget skal ikke agere politiinspektører, det klarer politiet fint selv.

Ud over de ovennævnte eksempler indeholder beslutningsforslaget også en række yderligere elementer, som følger beslutningsforslagets generelle røde tråd. Det er ren symbolpolitik og ikke en løsning på problemerne med udlændinge, der befinder sig ulovligt i Danmark. Der er allerede effektiv lovgivning og initiativer for at nedbringe antallet af illegale udlændinge. Kommuner, politi, udlændingemyndigheder og andre offentlige instanser samarbejder allerede massivt om denne indsats.

Socialdemokraterne kan derfor ikke støtte beslutningsforslaget her.

Kl. 12:49

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Der er en enkelt indtegnet for en kort bemærkning. Værsgo til hr. Martin Henriksen.

Kl. 12:49

Martin Henriksen (DF):

Tak. Jeg forstår ikke, at fru Trine Bramsen siger, at der er tale om symbolpolitik, og ligesom giver udtryk for, at der ikke er nogen konkrete initiativer. Altså, når vi f.eks. får oplyst i et svar til Folketinget fra sundhedsministeren, at Danske Regioner ikke har etableret særlige kontrolanstaltninger for at sikre, at dem, der har adgang til sundhedsvæsenet, rent faktisk også lovligt har adgang til sundhedsvæsenet, så er det da ret konkret og relevant at foreslå, at man så op-

retter nogle særlige kontrolenheder i regionerne. Det er da ret konkret; det har da ikke så meget at gøre med symbolpolitik, synes jeg.

Som jeg også har læst op tidligere – jeg tror, det var i mit spørgsmål til justitsministeren – har Politiken jo beskrevet, hvordan digitale skattekort giver illegale udlændinge job i kommunerne, og jeg citerer fra artiklen:

De private arbejdsgivere har sagt det længe, og nu følger de kommunale trop med en klar appel til regeringen: Stop de vildledende skattekort hellere i dag end i morgen. Flere kommuner er uforvarende kommet til at ansætte udlændinge, der ikke har en dansk arbejdstilladelse.

Alle udlændinge bliver nemlig pr. automatik forsynet med et digitalt skattekort og dermed registreret som danske skatteborgere, selv om de faktisk ikke har lovlig opholdstilladelse i Danmark. Der foreslår vi så, at når man udsteder et skattekort, kontrollerer man lige, at opholdstilladelsen er i orden. Det er da ikke symbolpolitik, det er da ret konkret. Så jeg vil håbe, at fru Trine Bramsen vil forholde sig lidt mere konkret til vores forslag.

Kl. 12:51

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Værsgo til ordføreren.

Kl. 12:51

Trine Bramsen (S):

Det var vist mere en kommentar, end det var et spørgsmål. Myndighederne har jo allerede fokus på det her. Samtlige myndigheder har fokus på den her opgave og foretager altså allerede en række initiativer. Der er sat massivt ind for at nedbringe antallet af illegale udlændinge, der opholder sig ulovligt i Danmark, og det er altså en opgave, der påhviler samtlige myndigheder, og den klarer de fint.

Kl. 12:51

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Spørgeren for anden korte bemærkning.

Kl. 12:51

Martin Henriksen (DF):

Jamen jeg er med på, at der er en indsats, også fra politiets side, og at der er særlige udlændingeafdelinger osv. Alt det dér er jeg med på. Min pointe er bare, at problemet er så stort, at det ikke er nok. Selv om der bliver gjort meget, er det ikke nok.

Jeg kunne godt tænke mig at spørge helt konkret: Synes fru Trine Bramsen, at det er hensigtsmæssigt, at man kan få udstedt et skattekort, selv om man ikke har lovligt ophold i Danmark? Er det hensigtsmæssigt?

Kl. 12:51

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Ordføreren.

Kl. 12:51

Trine Bramsen (S):

Man kan vende det om og spørge: Er det hensigtsmæssigt, at man skal kontrollere samtlige personer, der får udleveret et skattekort, fordi der er en lille gruppe, der ikke kan finde ud af at overholde reglerne? Det mener jeg ikke. Det koster rigtig mange administrative ressourcer at indføre sådan en lovgivning. Derimod er det hensigtsmæssigt, at de relevante medarbejdere hos de relevante myndigheder foretager sig noget, hvis de har en mistanke. Og der har jeg altså meget tillid til, at vores offentligt ansatte godt kan varetage den her opgave, at de forholder sig til de konkrete borgere, og at de, hvis de har en mistanke, tager affære. At indføre en generel kontrol af samtlige borgere, der skal have udstedt et digitalt skattekort, mener jeg ikke

er en løsning. Det mener jeg er at bruge skatteydernes kroner på en helt forkert måde.

Kl. 12:52

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Tak til ordføreren. Næste taler er fru Zenia Stampe, Radikale Venstre. Værsgo.

Kl. 12:53

(Ordfører)

Zenia Stampe (RV):

Tak. Det er ikke i orden at opholde sig ulovligt i Danmark, og myndighederne skal selvfølgelig gøre en indsats for at dæmme op for illegal indvandring. Så langt er vi enige med forslagsstillerne. Men det er også vigtigt for os at understrege, at midlerne skal stå mål med problemets omfang, og her er vi åbenlyst ikke enige med forslagsstillerne.

Først til omfanget: Vi kender jo i sagens natur ikke det præcise tal. Derfor er det måske også bedst at tage udgangspunkt i oplevelsen af problemet, for hvis problemet opfattes som akut og påtrængende af et flertal af danskerne, er antallet måske ikke så afgørende. Men sagen er bare, at det gør det jo ikke, heller ikke hvis man spørger forslagsstillerne selv, for hvorfor skulle de ellers foreslå en landsdækkende kampagne, der skal:

»... oplyse om de negative konsekvenser og skadelige effekter ved tilstrømningen af udlændinge uden lovligt ophold og ulovlig udenlandsk arbejdskraft.«

Det er jo en tilståelsessag, og det er i hvert fald en alternativ måde at prøve at fremme sit politiske standpunkt på. Det kunne da være dejligt at få penge til at føre kampagner for det på den her måde.

Med kampagnen er vi jo allerede kommet ind på midlerne. Lad mig kort gennemgå de andre. Der er først den tværministerielle arbejdsgruppe. Det er et navn, jeg kender rigtig godt, fordi jeg selv har været embedsmand. Vi ved jo alle, at det er sådan noget pyntegrønt, som politikere kan tage op, hvis den bukete, de i øvrigt er ved at lave, ser lidt nøgen ud. Jeg må spørge: Hvad ved Dansk Folkeparti egentlig om den igangværende indsats? Hvad ved man om samarbejdet mellem myndighederne i dag? Hvorfor tror man, at man bedst ved, hvordan myndighederne organiserer sig?

Så er det minimumsstraffen – nej, lad mig lige komme tilbage til det her med pyntegrønt, for jeg bed mærke i, at det eneste, som Venstres ordfører er temmelig imødekommende over for, er forslaget pyntegrønne indhold. Det synes jeg jo er lidt sjovt, og det lever fuldstændig op til min tanke om og holdning til Venstres politik på det område, nemlig at det er ren symbolpolitik, altså rent pyntegrønt.

Tilbage til det konkrete forslag om minimumsstraffe. Her er vi til gengæld enige med Venstre. Vi er principielt imod minimumsstraffe. Det er vi, fordi minimumsstraffe jo i bund og grund handler om at skabe skræk og rædsel ved at bruge den største hammer til at ramme den mindste fisk. Det er jo ikke de virkelig hårde banditter, der bliver ramt af minimumsstraffe. De skal nok få en hård straf og også en hårdere straf end minimumsstraffen. Det er de små syndere; det er moren, der har fået afslag på familiesammenføring, og som ikke tør sende sin 10-årige dreng tilbage til Thailand, fordi hun er bange for, at han kommer til at ende på gaden. Hun må ikke hjælpe ham til at opholde sig under jorden i Danmark. Det kan vi blive enige om. Men er det i orden at sætte hende 1 år i fængsel, fordi hun gør det? Det er det samme, som man ville have givet hende, hvis hun havde haft en masse skydevåben liggende derhjemme, og det er lidt mindre end det, man ville give en mand, der havde voldtaget en kvinde. Det er jo fuldstændig skævt.

Så er der de to sidste forslag om kontrol med adgang til sundhedsvæsenet og udstedelse af skattekort. Der vil jeg bare henvise til ministerens bemærkninger om, at myndighederne er opmærksomme på problemstillingen, og at man gør noget allerede i dag.

De forslag, som hr. Martin Henriksen og Dansk Folkeparti kommer med, står slet ikke mål med problemets omfang, og det siger næsten sig selv, men for at summere op: Radikale Venstre kan ikke støtte forslaget.

Kl. 12:57

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Tak. Der er foreløbig to indtegnet til korte bemærkninger. Den første er hr. Martin Henriksen, værsgo.

Kl. 12:57

Martin Henriksen (DF):

Tak for det. Man kan i hvert fald konkludere, at alle partier bortset fra Dansk Folkeparti er enige med Det Radikale Venstre om at afvise de her initiativer. Det er selvfølgelig lidt afslørende for, hvilken politik alle de andre partier fører. Det Radikale Venstre står lidt mere ved den politik, som de fører. De andre partier forsøger jo nok at give indtryk af, at de fører en anden politik, men gør det så reelt ikke. Så det synes jeg jo er lidt trist.

Jeg vil sige i forhold til den her arbejdsgruppe, at den jo er ikke foreslået, fordi vi tror, at vi ved bedst fra Dansk Folkepartis side. Den her arbejdsgruppe er faktisk foreslået, fordi vi gerne vil have, at nogle kloge mennesker sætter sig ned og kigger på, hvordan man kan gøre det bedre, og om man så at sige løbende skal følge indsatsen, fordi det jo er en udvikling, der hele tiden er der, og der hele tiden kommer illegale udlændinge til Danmark. Derfor er det jo klogt at have nogle kloge mennesker til at sidde og kigge på, hvordan man løbende kan komme med nye initiativer og forslag, der så skal begrænse den illegale indvandring.

Derudover har vi så en række konkrete forslag, og jeg kan altså ikke forstå, uanset om man er radikal, eller hvad man er, at man f.eks. har et problem med, at det kontrolleres, hvorvidt folk, der har adgang til vores sundhedsvæsen, også rent faktisk har den adgang, at det kontrolleres, om folk, der får udstedt skattekort, rent faktisk også har lovlig opholdstilladelse i Danmark. Det forstår jeg simpelt hen ikke.

Så er der argumentationen med, at hårdere straffe ikke må indføres på det her område, fordi vi har lavere straffe f.eks. på voldtægtssområdet, og den argumentation forstår jeg heller ikke. Det er jo sådan set et argument for at hæve straffen for voldtægt, men det er nok derfor, at jeg ikke er radikal.

Kl. 12:58

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Værsgo til ordføreren.

Kl. 12:58

Zenia Stampe (RV):

Hvad var spørgsmålene i det? Det må jeg måske selv bestemme. Hr. Martin Henriksen sagde, at det ikke handlede om, at Dansk Folkeparti vidste bedst i forhold til den her tværministerielle arbejdsgruppe, men man må jo bare sige til sig selv – hvis man i øvrigt har tillid til myndighederne, og det har jeg faktisk på det område – at hvis det er smart at mødes på tværs af myndighederne, gør de det vel. Det er jeg også ret overbevist om at de allerede gør i dag. Jeg kan faktisk ikke forstå, hvorfor vi skal bruge 179 folketingsmedlemmer til at stemme ja til det. Hvis det er klogt at gøre, gør de det.

Hvad var der så ellers? Jo, så var der de to sidste ting, som ordføreren nævnte om sundhedsvæsenet og skattekortet, og jeg vil sige: Ja, hvis det var sådan en gratis omgang, hvis det var noget, der ikke ville koste nogle penge, men som ministeren gennemgik, er det jo ikke en gratis omgang. Der må man bare spørge: Står det mål med problemets omfang? Hvis jeg havde 450 mio. kr., var der andre ting, jeg ville prioritere, end at få mit eget billede på mit sygesikringskort. Det vil jeg gerne sige. Selv om det er et godt billede og jeg nyder at

se gode billeder af mig selv, så vil jeg til enhver tid foretrække, at de penge ville blive brugt f.eks. på bedre trafikikkerhed. Der er trods alt mellem 200 og 300 mennesker, der dør om året. Så mange tror jeg ikke at der dør af illegal indvandring. Men anerkendt: Det er et problem, vi gør noget ved det, men jeg tror ikke, at vi er helt derhenne, hvor Dansk Folkeparti er.

Kl. 13:00

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Hr. Martin Henriksen for anden korte bemærkning.

Kl. 13:00

Martin Henriksen (DF):

Det er jo en fin balancegang, som Det Radikale Venstre og andre partier er ude i her – at sige, at der er et voldsomt problem, vi må gøre noget ved det, vi tager det meget alvorligt, og så finde nogle tiltag i beslutningsforslaget, som man sådan kan gøre lidt sjov med, og derfor kan man alligevel ikke bakke op om det, og så sker der rent faktisk slet ikke noget nyt på området. Det er en fin balancegang. Det er en politisk kunst at kunne det, og det er der flere der har præsteret her i dag fra talerstolen. Så tillykke med, at kommunikationskurserne kører efter planen.

Jeg kunne godt tænke mig at holde lidt fast i det her med sundhedskortet, som har været fremme et par gange. Jeg går ud fra, at det, som ministeren havde med i sin besvarelse, stammer fra det, som Sundhedsministeriet har oplyst, hvor der køres efter en model, hvor der indføres billede-id inden 2015. Det siger man så koster de her ca. 400 mio. kr. Der kunne godt være en længere indfasningsmodel. Vi kunne jo godt f.eks. sige, at de udlændinge, der kommer til Danmark, og som ønsker at få et sundhedskort, selv kunne betale for at få et sundhedskort. Der er masser af måder, det kan gøres på.

Det, vi bare appellerer til fra Dansk Folkepartis side, er nogle fuldstændig banale ting, som at vi får nogle kontrolforanstaltninger, så vi kan sikre, at for folk, der kommer til vores sundhedsvæsen og siger, at de har krav på behandling, kan vi kontrollere, at de har ret i den påstand, og at når folk siger, at de vil have et skattekort, fordi de vil arbejde i Danmark, så har myndighederne tjekket, om de rent faktisk har lov til at opholde sig i Danmark.

Vi har masser af registre i Danmark. Jeg er sikker på, at hvis der er politisk vilje til det, kan man køre de registre, der har styr på, hvem der har opholdstilladelse i Danmark, sammen med de registre, som SKAT har, og så kan man se, om der udstedes skattekort til en, der må få et skattekort, eller ej. Jeg forstår simpelt hen ikke den modvilje, der er imod det. Det må jeg sige.

Kl. 13:01

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Ordføreren.

Kl. 13:01

Zenia Stampe (RV):

Jeg forstår nok ikke rigtig spørgsmålet i det igen. Det, jeg sagde, var jo, at det er for dyrt og for besværligt. En ting er, hvad det koster at lave de der sygesikringsbeviser, en anden ting er at køre den kontrol hver eneste gang, hvilke Socialdemokraternes ordfører også var inde på. Det er spild af penge. Det står ikke mål med problemets omfang.

Så vil jeg gerne sige en anden ting. Det der med, at man ikke gør nok, handler altså også lige om at kunne skille ting fra hinanden. Det er jo ikke sådan, at alt, hvad der gøres, skal igennem Folketinget. Vi laver love, men det er jo nogle andre, der sørger for, at vores love realiseres, at der bliver gjort noget ved problemerne. Det er jo ikke sådan, at fordi vi ikke vedtager et beslutningsforslag med de her forslag, bliver der ikke gjort noget. Myndighederne gør jo en masse. Ministeren gør en masse. Ministrene gør en masse. Det behøver vi altså ikke at stemme om her, selv om jeg godt ved, at det føles dej-

ligt, når man er medlem af Dansk Folkeparti, at stemme grønt til sådan nogle forslag. Så føler man, at man gør en forskel.

Man kunne også blive ansat i politiet og gøre noget dér, for det er jo dér, at der dæmmes op for problemerne, og de gør en masse i dag. Jeg har stor tillid til det.

Kl. 13:02

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Den næste med en kort bemærkning er hr. Tom Behnke, værsgo.

Kl. 13:02

Tom Behnke (KF):

Det er der også god grund til, men jeg har et helt andet spørgsmål, for jeg kan huske, at i valgkampen havde Det Radikale Venstre nogle store plakater i det offentlige rum. Der stod: Vi lytter til lærerne. Og der stod: Vi lytter til..., og så var der nævnt en lang række fagpersoner. Men nu siger ordføreren, at tværministerielle arbejdsgrupper blot er noget pyntegrønt, man tilsætter en i øvrigt lodden buket. Jeg ved ikke helt, hvad en lodden buket er, men det andet må være noget, man gør for på en eller anden måde at gøre den pænere, tror jeg, det var sådan, jeg opfattede det. Så meget for at lytte til fagpersoner, ikke, når det nu kommer til stykket.

Men det er slet ikke mit spørgsmål. Mit spørgsmål er: Har Det Radikale Venstre altid stemt imod nedsættelse af tværministerielle arbejdsgrupper? Og har Det Radikale Venstre aldrig selv foreslået, at det på nogle områder er hensigtsmæssigt at lave en tværministeriel arbejdsgruppe?

Kl. 13:03

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Ordføreren.

Kl. 13:03

Zenia Stampe (RV):

Det har vi helt sikkert stemt for, og vi har helt sikkert også foreslået det, for jeg siger det jo, fordi jeg ved, at når man sidder og laver den der liste derhjemme over den der store forkromede pakke, man gerne vil foreslå, og som måske har tre elementer, kan man altid lige pynte med en landsdækkende kampagne og en tværministeriel arbejdsgruppe. Så det er jo ikke, fordi vi er for fine til at bruge den slags midler, men det betyder jo ikke, at man ikke kan være ærlig og tale om dem her fra talerstolen også.

Så vil jeg sige om tværministerielle arbejdsgrupper, at jeg ikke er imod dem, men jeg synes da ikke, at det er Folketinget, der skal vedtage, om diverse myndigheder skal mødes en gang om måneden for at diskutere de her ting. Hvis der er behov for det, er jeg da fuldstændig sikker på, at ministrene eller myndighederne nok selv skal tage initiativ. Det er i hvert fald min egen erfaring som embedsmand. Men det kan nogle gange virke som en lillebitte smule spild af tid, at man tvinges til at mødes en gang om måneden i de der tværministerielle arbejdsgrupper, som der er lovgivet om ovenfra, og diskutere ting, som der kan være behov for – men måske var der mere et behov for, at man gjorde det i et format, som man selv har bestemt.

Kl. 13:04

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Så er det den anden korte bemærkning fra hr. Tom Behnke.

Kl. 13:04

Tom Behnke (KF):

Det er jo en fantastisk ærlighed. Jeg har næsten ikke lyst til at stille et spørgsmål mere, for jeg synes, det skal have lov at stå, som det står nu. Men jeg kan alligevel ikke lade være med at gå et skridt videre og stille et spørgsmål til. Jeg ved, at der har været tværministerielle arbejdsgrupper om f.eks. terrorpakkerne; der har været om in-

tegrationsindsatsen; der har været om bandeindsatsen; der har været om indsatsen mod menneskehandel; der har været om udsatte boligområder. Det har været bestemt politisk, at det skulle der være.

Er der slet ikke nogle af de tværministerielle arbejdsgrupper, der er kommet med noget fornuftigt? Har det bare været sådan, at alle medarbejdere har sagt: Årh nej, ikke nu igen, nu kommer Folketinget og pålægger os noget? De gider det egentlig ikke, men de mødes en gang om måneden og sidder og hygger sig, og så kan de skrive i referatet, at de i hvert fald er mødtes, men at der i øvrigt ikke er kommet noget ud af det.

Eller er virkeligheden ikke, at der rent faktisk kommer noget fornuftigt ud af de her tværministerielle arbejdsgrupper, også selv om de er politisk bestemt?

Kl. 13:05

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Ordføreren.

Kl. 13:05

Zenia Stampe (RV):

Jo, men det afgørende er jo, om de er politisk bestemt. Det er fuldstændig rigtigt, at de ikke behøver at blive dårlige, fordi de er politisk bestemt. Jeg tror bare på, at hvis der er behov for dem, skal ministeren, styrelsesdirektøren, departementschefen nok selv foreslå det og nok også selv tage initiativ til det. Jeg tror, at de trods alt har lidt mere føling med, hvad der er behov for, end vi har som parlamentarikere. Vi er trods alt den lovgivende magt, de er den udøvende magt.

Kl. 13:06

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Jeg ser ikke flere indtegnet til korte bemærkninger, så tak til ordføreren. Den næste taler i ordførerrækken er fru Sanne Rubinke fra SF, værsgo.

Kl. 13:06

(Ordfører)

Sanne Rubinke (SF):

Jeg fremfører den her tale for SF's udlændingeordfører, som desværre ikke kan være i salen.

Forslagsstillerne har et ønske om at nedbringe antallet af udlændinge, der opholder sig ulovligt i Danmark, og appellerer til, at indsatsen forstærkes. Der skal ikke være tvivl om, at SF's holdning er klar: Hvis man ikke har lovligt ophold i Danmark, ja, så skal man naturligvis forlade landet. Men ikke overraskende synes vi også, at der er en indsats allerede, hvor der tages hånd om problemet. Vi har faktisk sørget for, at indsatsen er blevet markant forøget i forhold til f.eks. social dumping, et initiativ, som heldigvis gennem vores gode venner i Enhedslisten er blevet til noget. Der er afsat mange millioner kroner over de næste år til at sikre, at danske lønmodtagere ikke sættes skakmat af uhelderlige firmaer.

Det stærke myndighedsarbejde og samarbejde foregår allerede i dag, hvor der er et veletableret samarbejde mellem SKAT, politi, Arbejdstilsynet, kommunerne og Styrelsen for Fastholdelse og Rekruttering. En mere koordineret myndighedsindsats kan man vel næppe komme i tanke om, og det er svært at se, hvad man faktisk kan ønske sig mere. Der foregår hele tiden et hav af kontroller, som skal afsløre, om udlændinge opholder sig i Danmark ulovligt. Det har vi et apparat til, ligesom vi også har sanktioner, hvis de sendes ud og vender tilbage. Og vi finder, at det på nuværende tidspunkt er tilstrækkeligt.

Forslaget indeholder også et forslag om minimumsstraf. Her er Straffelovrådet jo netop kommet med deres anbefalinger til det spørgsmål. De fraråder brugen af disse minimumsstraffe, og det anerkender vi i SF og lægger os op ad. Der er en række andre forhold i forslaget, man kunne dykke ned i, men det skal vi undlade her. Vi

tror, forslagsstillerne allerede nu kan se, hvilken vej det blæser, også for SF's standpunkt, og vi kan ikke støtte forslaget.

Kl. 13:08

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Tak til fru Sanne Rubinke. Jeg kan ikke se nogen indtegnet til korte bemærkninger, så vi fortsætter i talerrækken, og jeg kan se, at det er hr. Finn Sørensen, Enhedslisten.

Kl. 13:08

(Ordfører)

Finn Sørensen (EL):

Tak. Tak til forslagsstillerne for at have fremsat forslaget. Selv om jeg også må afsløre, at vi ikke kan støtte det, er det jo en væsentlig problemstilling, vi diskuterer her, og jeg synes også, det indtil nu får en rimelig seriøs behandling, og det vil jeg da også bestræbe mig på.

Først skal jeg lige rette en grim fejl. Folketingsvalget var altså den 15. september og ikke den 11. september, som jeg kom til at sige. Det beklager jeg meget, men heldigvis fik jeg selv rettet det, inden der var nogen andre, der gjorde det. Jeg har ikke engang fået nogen sms'er om, hvad det er for noget vrøvl, men det kan være, det er, fordi der ikke er nogen, der følger med i debatten.

Så tak til forslagsstillerne. Jeg må jo med det samme sige, at vi ikke kan støtte forslaget. Jeg kan tilslutte mig langt de fleste af de argumenter, som justitsministeren fremførte, og de argumenter, som ordførerne for regeringspartierne fremførte, og såmænd også de retspolitiske argumenter, som ordføreren fra Venstre fremførte, så jeg behøver ikke gennemgå hvert enkelt element i forslaget. Forslagsstillerne er selvfølgelig velkomne til at spørge ind til, hvad vi konkret mener om dette eller hint.

Men jeg vil i hvert fald gerne kommentere forslaget om, at sundhedspersonale, der hjælper udlændinge, som opholder sig ulovligt i Danmark, skal anmelde disse udlændinge til politiet efter endt behandling. Vi synes, det er en ualmindelig dårlig idé at gøre sundhedspersoner som læger og sygeplejersker til en slags politi eller kontrolmyndighed. Deres job er at pleje, diagnosticere, behandle og forebygge sygdom. Hvis Dansk Folkepartis forslag blev til virkelighed, ville vi jo risikere, at mennesker, der har behov for akut lægehjælp, ville undlade at søge den hjælp. Det ville i sidste ende kunne koste menneskeliv, ligesom det også kunne betyde, at smitsomme sygdomme ikke blev behandlet og derved fik mulighed for at brede sig. Vi vil simpelt hen kunne risikere, at en mor, der opholder sig ulovligt i Danmark, vil undlade at søge lægehjælp til sit barn eller vente, indtil det er for sent, af angst for at blive smidt ud af landet.

Derudover virker det også temmelig underligt, at Dansk Folkeparti foreslår, at det kun er akut lægebehandling, der skal kunne ydes til udlændinge uden gyldigt opholdsgrundlag, for som justitsministeren også oplyste os om, er det jo sådan allerede i dag.

Et andet punkt, Dansk Folkeparti tager fat i, er misbruget af udenlandsk arbejdskraft på det danske arbejdsmarked. At det er et kæmpe problem, er vi fuldstændige enige i i Enhedslisten. Netop derfor stod bekæmpelse af social dumping jo også meget højt på Enhedslistens dagsorden, i øvrigt i flere år før valget den 15. september. Vi forsøgte over for den daværende regering og det daværende folketingsflertal, som Dansk Folkeparti var en del af, at komme igennem med en lang række af de løsninger, som det nu er lykkedes at komme igennem med, efter at vi har fået en ny regering og et godt samarbejde mellem Enhedslisten og regeringen om at bekæmpe social dumping.

Lige for at friske op, hvilke resultater vi faktisk har nået på den korte tid, vil jeg sige, at det jo handler om en massiv kontrolindsats fra myndighedernes side og, skulle jeg lige hilse og sige, et meget effektivt tværministerielt samarbejde mellem Arbejdstilsynet, SKAT, politi og for den sags skyld også Justitsministeriet og Transportministeriet. Der er afsat omkring 160 mio. kr. til det arbejde i

2012 og 2013 plus første kvartal af 2014. Om der så også kommer noget på finanslovene derefter, har vi jo til gode at se.

Vi har fået flere redskaber til Arbejdstilsynet og til arbejdsmarkedets parter, vi har fået skærpede regler omkring arbejdsklausuler i statslige virksomheder, og vi har fået en klar ambition fra regeringens side om, at også kommunerne i langt højere grad skal anvende arbejdsklausuler. Vi har fået et styrket samarbejde på EU-plan – det er nødvendigt i nogle sammenhænge – i forhold til udveksling af oplysninger om virksomheder, og så er der en lang række andre initiativer, der er i støbeskeen, bl.a. id-kort i byggebranchen.

Er det nok til at løse problemet? Det tror vi faktisk ikke det er i Enhedslisten, og derfor har vi også yderligere forslag til, hvordan vi kan styrke indsatsen mod social dumping: et forslag om, at kommunerne skal forpligtes til at anvende arbejdsklausuler, et forslag om kædeansvar, der kan sikre, at vi i langt højere grad får virksomheder på arbejdsmarkedet, som har ordnede vilkår. Og der ser vi jo frem til, at Dansk Folkeparti, når vi kommer til behandlingen af disse forslag, i deres øgede interesse for at gøre noget ved de her problemer bakker op om de forslag.

Men jeg er altså nødt til at påpege, at alle de ting, som Enhedslisten har fået gennemført, og som nu er i gang, kunne Dansk Folkeparti have krævet, mens de havde magt og indflydelse, for så ville vi være nået så meget længere. Det er da hamrende ærgerligt, at arbejdet først kommer i gang nu. Så vores spørgsmål til ordføreren for forslagsstillerne, som han jo så får lejlighed til at svare på senere, er, hvorfor man ikke tog langt hårdere fat, dengang man havde de politiske muligheder for det.

Hvordan kan det være – det kan ordføreren så også forholde sig til – at man, når man nu går så meget op i, hvilket er glædeligt, at bekæmpe misbrug af udenlandsk arbejdskraft, har fremsat et forslag sammen med Venstre, der vil betyde en begrænsning af konfliktretten, og som vil gøre det muligt for virksomheder at medbringe østeuropæiske overenskomster her i Danmark, uden at de danske fagforeninger kan gøre noget som helst ved det, fordi man vil indføre en lovgivning, der forhindrer fagforeningerne i at konflikte med disse virksomheder for at få en ordentlig overenskomst?

Til slut skal jeg sige, for jeg har bemærket formandens kropssprog, at der er to punkter, hvor vi synes Dansk Folkeparti har fat i noget vigtigt. Det ene er det her med skattekortene, der har været diskuteret. Det er selvfølgelig ikke hensigtsmæssigt, at man kan komme til at udstede skattekort til mennesker, der opholder sig ulovligt her i landet. Vi vil dog sige, at der er et stykke arbejde i gang på det her område, at man også er nødt til at forholde sig til økonomien, og at dette forslag måske rettelig bør tages ud og diskuteres separat i det udvalg, der har forstand på det, nemlig Skatteudvalget.

Vi er også opmærksomme på, at der er en problemstilling omkring strengere straffe. Det bliver bestemt ikke i den udgave, Dansk Folkeparti lægger frem her. Der er ét punkt, som kunne være interessant, og det er i forhold til arbejdsgiverne, der beskæftiger illegal arbejdskraft i ond tro, som forslagsstillerne skriver. Det synes vi nok man burde se på, men igen vil jeg her sige, at vi ikke kan støtte den udgave, som Dansk Folkeparti har af det.

Dog vil vi sige, at vi, hvis vi kunne skærpe tonen på det område, så faktisk tror, at vi ville begrænse problemet med illegal arbejdskraft ret væsentligt, for den ville jo ikke være her, hvis ikke der var virksomheder i Danmark, der så en interesse i at ansætte disse mennesker, som opholder sig ulovligt, og derfor kunne det være en god idé at kigge lidt mere på, hvordan vi kan skærpe tonen over for sådan nogle virksomheder. Men igen, lad os tage det ud og placere det i det udvalg, der har forstand på det, nemlig Retsudvalget. Så tak for ordet så vidt.

Kl. 13:16

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Så er der en enkelt for en kort bemærkning. Hr. Martin Henriksen, værsgo.

Kl. 13:16

Martin Henriksen (DF):

Jamen det var da glædeligt, at Enhedslisten i hvert fald kunne støtte noget af det, altså øget kontrol med udstedelse af skattekort. Jeg kunne godt tænke mig at spørge: Hvis det var, at Dansk Folkeparti fremsatte det som et selvstændigt forslag, og det kun var den del, kunne Enhedslisten så stemme for det?

Så er der den anden del, som hr. Finn Sørensen var inde på på et tidspunkt. Han undrede sig over, at vi i beslutningsforslaget skriver: »Som udgangspunkt skal kun akut lægebehandling kunne ydes til udlændinge uden gyldigt, eget sygesikringsbevis«.

Så sagde han, at det allerede var gældende i dag. Jeg er helt med på, at det allerede er gældende i dag, og vi bekræfter sådan set bare, at det er gældende i dag, og at det regelsæt fortsætter. Det, vi så ønsker, er, at man etablerer kontrol med, at det rent faktisk også foregår efter de regler, som der er i dag.

Der var jeg sådan lidt usikker på, om det er Enhedslisten politik, at alle har adgang til det danske sundhedsvæsen. Det kan godt være, at jeg hørte forkert, men skulle det forstås sådan, at hvis man opholder sig Danmark, uanset om man har en ulovlig opholdstilladelse, så har man set ud fra Enhedslistens synspunkt principielt adgang til sundhedsbehandling i Danmark?

Kl. 13:17

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Ordføreren, værsgo.

Kl. 13:17

Finn Sørensen (EL):

Der tror jeg, at hr. Martin Henriksen lægger noget ind i det, som jeg ikke sagde. Jeg henviste til den gældende lovgivning, der er på området, og den støtter vi, så det var vist noget af en overfortolkning.

Så var der spørgsmålet om, om vi ville støtte det her med skattekortet, hvis det blev taget ud som et separat forslag. Jeg udtrykte mig jo rimelig forsigtigt omkring det. Jeg sagde, at hr. Martin Henriksen og forslagsstillerne havde fat i en væsentlig problematik, for selvfølgelig er det ikke hensigtsmæssigt, at man kan komme til at udstede et skattekort til nogen, der opholder sig ulovligt her i landet. Men det erkender alle, og så henviste jeg til, at der er et arbejde i gang for at rette op på det.

Så sagde jeg også, at hvis der skal gøres mere ved det, så bør det behandles i det udvalg, der har forstand på det, nemlig Retsudvalget. Og der vil jeg da godt sige, og det gælder, synes jeg, hele forslaget, at man her har en problemstilling, hvor forslagsstillerne bunker en hel masse konkrete løsninger ind. Det er selvfølgelig i orden, og måske kan Enhedslisten også fanges i, at vi har gjort noget lignende på et tidspunkt. Men de løsninger, som Dansk Folkeparti foreslår her, f.eks. den, der diskuteres nu, bliver jo så konkret udformet, at det er vanskeligt at diskutere det i en stor pærevælling, hvis hr. Martin Henriksen forstår, hvad jeg mener. Så det må der arbejdes videre med. Først og fremmest skal vi jo følge op på: Hvordan fungerer det? Og kommer de ting til at fungere, som er sat i værk på det her område med SKAT, så må vi tage det derfra.

Kl. 13:19

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Hr. Martin Henriksen for anden korte bemærkning.

Kl. 13:19

Kl. 13:21

Martin Henriksen (DF):

Jamen jeg kvitterer. Nu er Enhedslisten jo et parti, der f.eks. ønsker at opløse politiet, og derfor kunne det jo godt være, at man også mente, at alle havde adgang til sundhedsvæsenet bare sådan uden videre. Så det er jo altså ikke sådan bare grebet ud af den blå luft, at der er lidt vilde ideer derovre på den fløj. Men jeg kvitterer for, at så vilde er ideerne trods alt ikke på sundhedsområdet.

Så er det da rigtig nok, at der er forskellige initiativer i det her forslag, og man kan da godt kalde det for en pærevælling, hvis man har lyst til det. Men pointen er jo sådan set, at illegal indvandring er en meget kompleks problemstilling, og at det ikke bare handler om, at udlændinge ulovligt har adgang til vores sundhedsvæsen. Det handler også om, at man har ulovlig arbejdskraft i Danmark, og det handler om, at der er folk i Danmark, der hjælper mennesker, som dybest set ikke har lov til at være her. Det handler også om udlændinge, der er blevet udvist, og som så kommer tilbage, selv om de rent faktisk er udvist af Danmark.

Det er en meget kompleks problemstilling, og det, der bare er vores appel fra Dansk Folkepartis side, er, at Folketinget kommer lidt op i gear, og også at regeringen kommer op i gear og begynder at beskæftige sig med, hvordan vi kan gøre mere for at modvirke den udvikling, der er på området.

Men jeg er da ærgerlig over, at til trods for at hr. Finn Sørensen åbnede en lille dør på klem, ville Enhedslisten alligevel ikke kunne støtte et forslag, hvis det var, at vi kun fremsatte forslaget om en øget kontrol med udstedelse af skattekort. Men jeg vil jo bede hr. Finn Sørensen om at overveje, om ikke det egentlig kunne være en farbar vej frem. Dansk Folkeparti har ikke noget imod at stemme for et beslutningsforslag sammen med Enhedslisten, bare det er fornuftigt. Det har vi også gjort før.

Kl. 13:20

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Ordføreren.

Kl. 13:20

Finn Sørensen (EL):

Jamen vi har heller ikke noget imod at stemme for beslutningsforslaget sammen med Dansk Folkeparti. Det er jo indholdet, det kommer an på, og ikke hvem der stiller forslagene, eller hvem man stemmer sammen med.

Men jeg synes, jeg formulerede mig rimelig præcist – forstået sådan meget forsigtigt – i forhold til det her med skat. For jeg vil gerne anerkende, at forslagsstilleren peger på det der problem, og så er vi bare i en situation, hvor vi ikke bare lige kan vedtage, at vi så bruger forslagsstillerens model til at løse det. Men det var faktisk for at være positiv og imødekommende og anerkendende, at jeg udtalte mig, som jeg gjorde i forbindelse med det spørgsmål, så det skal ordføreren have tillid til.

Den der med at opløse politiet kan måske være lidt svær at forstå i en situation, hvor Enhedslisten har været med til bevilge rigtig mange millioner til de gode danske politibetjente, der er ude at kontrollere, om landets love bliver overholdt, både i alle mulige brancher, hvor der er social dumping, og på landevejene osv. Så skal vi ikke bare lade den ligge der.

Kl. 13:21

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Tak til ordføreren. Jeg ser ikke flere til korte bemærkninger, så vi fortsætter i talerækken, og den næste taler er hr. Simon Emil Ammitzbøll, Liberal Alliance.

(Ordfører)

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Dansk Folkeparti har fremsat et forslag om en samlet indsats mod udlændinge, der opholder sig ulovligt i Danmark. Det lyder jo udmærket, i hvert fald på overskriften, og meget besnærende. Vi synes sådan set også, at forslaget er ret godt, så længe der står, at Folketinget pålægger regeringen i indeværende folketingssamling at fremsætte de nødvendige lovforslag og foretage de fornødne administrative ændringer, der sikrer en samlet og koordineret indsats, der kan nedbringe antallet af udlændinge, der opholder sig ulovligt i Danmark. Dertil er det sådan set ganske fint.

Så går det galt i den sidste sætning, hvor der står: »Indsatsen skal indeholde de elementer, der gennemgås i bemærkningerne«. Det er så der, man mister Liberal Alliance, og det skyldes sådan forskellige ting.

Hvis vi starter med den tværministerielle arbejdsgruppe, vil jeg sige, at det kan vi godt støtte. Det synes vi sådan set er en god idé, lad os se, hvad der kan gøres.

Vi har ikke umiddelbart en fornemmelse af, at det er straffeniiveauet, der afholder folk fra at gøre det, så det ser vi ikke umiddelbart som et af de initiativer, der skal være.

En styrket myndighedsindsats kunne sådan set også godt være spændende, og det vil vi da godt se nærmere på. Det lyder meget fint.

Så er der alt det her med at indføre mere kontrol i skatte- og sundhedssystemerne, og det er ikke lige os. Det er jo kendte synspunkter, det der med øget kontrol de der steder og øget registrering gennem indsigt osv., og der er vi ikke så meget med.

Så er der landsdækkende kampagner, og det er næsten som at være tilbage på sundhedsområdet, hvor man skal have kampagner for det ene og det andet og det tredje, i stedet for man bare laver lovgivning herinde og så overlader resten til borgerne selv. Det tror vi sådan set mere på i Liberal Alliance.

Men så går jeg tilbage til der, hvor jeg startede. Der er jo reelle problemer, og derfor synes vi faktisk, man skal tage det alvorligt, og vi vil meget gerne arbejde sammen med Dansk Folkeparti om at finde løsninger på, hvordan man gør. Jeg sagde jo faktisk også, at vi støttede to af initiativerne. Og det synes jeg sådan set er det mest væsentlige, nemlig at vi finder ud af, hvordan vi kommer videre med problemet, for selvfølgelig skal udlændinge ikke opholde sig ulovligt i Danmark.

Men jeg kan dog sige, at hvis man havde en helt anden udlændingepolitik, var der måske nogle af problemerne, der løste sig selv. Det er nærmest lidt komisk, at det ligefrem er et problem, at der opholder sig mennesker her, der arbejder og forsørger sig selv og betaler skat, men alligevel kan være her ulovligt. Altså, hvis de i øvrigt ikke begår kriminalitet og kan forsørge sig selv, synes jeg da sådan set, det er ganske fint. Så er det jo reglerne og ikke de pågældende mennesker, der er noget galt med. Vi har jo sådan en mennesket før systemet-tilgang til tingene og ikke omvendt.

Derfor vil jeg bare sige, at jeg gerne vil opfordre forslagsstillerne, som jeg synes har taget en meget relevant problemstilling op, til at arbejde videre med det i udvalget i stedet for bare at kaste det ud til afstemning og anden behandling, for så tror jeg faktisk godt man kan finde om ikke et flertal, det viser sig jo lidt svært, synes jeg, med de bemærkninger, der er faldet, men det kunne godt være, at de fire oppositionspartier kunne finde noget, vi kunne være fælles om, og som vi så kan ændre, når og hvis vælgerne vil det.

Jeg skal meddele, at Liberal Alliance stemmer blankt, altså hverken for eller imod, for vi er for formålet, men imod en del af metoderne.

Kl. 13:25

Kl. 13:27

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Der er en enkelt for en kort bemærkning. Hr. Martin Henriksen, værsgo.

Kl. 13:25

Martin Henriksen (DF):

Jeg ville egentlig ikke have taget ordet, men så sagde hr. Simon Emil Ammitzbøll, at der jo egentlig ikke var noget problem med alle dem, der arbejdede her illegalt, fordi de jo arbejdede. Så vil jeg høre, om Liberal Alliance har en eller anden idé om, at dem, der så arbejder illegalt i Danmark, skal have en opholdstilladelse, fordi det eneste krav er, at man er i arbejde. Skal det forstås sådan? Jeg håber ikke, det skal forstås sådan. Det synes jeg ville være ret vidtgående. Man kunne selvfølgelig også sige, at når der kommer udlændinge hertil og tilbyder deres arbejdskraft, bliver den danske arbejdskraft jo underbudt, og de danskere vil så være på offentlig forsørgelse, og det er jo ikke særlig godt for dansk økonomi. Det første spørgsmål må hr. Simon Emil Ammitzbøll meget gerne svare på.

Så vil jeg bare sige, at hvis oppositionspartierne kan finde sammen om en beretning eller noget i udvalget, synes jeg, det kunne være alle tiders – altså, hvor man tager delelementer med fra beslutningsforslaget, sådan at der er lidt fremdrift i det. Fremdrift er en god ting.

Kl. 13:26

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Ordføreren.

Kl. 13:26

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Lov er lov, og lov skal holdes. Det er vores udgangspunkt. Så det er ikke sådan, at jeg står og opfordrer til at sige: Nå ja, vi kan bare se igennem fingre med, at der er nogle, der bryder lovgivningen.

Det, jeg siger, er, at vi synes, at man burde have en udlændingepolitik, der gjorde, at hvis folk ellers kan forsørge sig selv, betaler skat og ikke begår kriminalitet, så skal de sådan set være velkomne i Danmark, selvfølgelig ikke sådan, at man selv kan bestemme, at man vil være her, men sådan, at man først skal ind og have et godkendt job, så at sige. Så det er jo ikke sådan, at vi forestiller os, at der skal komme en eller anden form for mærkelig illegal hær af folk, der bare skal arbejde i Danmark. Der skal være ordnede forhold. Men vi synes sådan set, at folk, der kan bidrage, skal være velkomne i Danmark, så længe de ikke begår kriminalitet.

Så er jeg enig med spørgeren i, at det er godt, hvis der kan være fremdrift i sagerne og vi kan lave en fælles beretning blandt de fire oppositionspartier.

Kl. 13:27

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Hr. Martin Henriksen for anden korte bemærkning.

Kl. 13:27

Martin Henriksen (DF):

Det er lidt på kanten af debatten her, men når hr. Simon Emil Ammitzbøll siger, at der ikke skal komme en illegal hær af arbejdskraft til Danmark, vil jeg spørge, om Liberal Alliance så mener, at der skal komme en lovlig hær af arbejdskraft til Danmark – for det må jo så være alternativet – som så skal underbyde dansk arbejdskraft. Og hvad skal de så foretage sig, når de bliver underbudt? Altså, der er mange ude i den store verden, som kan arbejde til meget lave lønninger i Danmark. Jeg er ikke sikker på, at det er så godt.

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Ordføreren.

Kl. 13:27

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Altså, jeg ved ikke, hvor hr. Martin Henriksens skræmmebillede kommer fra. Liberal Alliances udlændingepolitik er meget klar: Vi ønsker at sige til folk, at de er velkomne i Danmark, hvis de kan bidrage til det danske samfund og ikke begår kriminalitet.

Så vil jeg sige til hr. Martin Henriksen: Der er et langt større problem, der handler om, at danskere ikke ønsker at tage arbejde til ordentlige løn- og arbejdsvilkår. Der er masser af job i dag, der bliver beklædt af svenskerne, af nordmænd, af polakker, af tyskere, af tjekker, og hvad ved jeg, og som lige så godt kunne varetages af danske borgere, der desværre på grund af velfærdsstatens indretning i stedet for opholder sig på passiv forsørgelse. Og der må jeg opfordre de mennesker til at tage sig sammen og søge et arbejde og forsørge sig selv i stedet for at ligge samfundet og os andre til last.

Kl. 13:28

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Der er ikke flere til korte bemærkninger, så vi fortsætter i ordførerrækken. Den næste taler er hr. Tom Behnke, Det Konservative Folkeparti. Værsgo.

Kl. 13:28

(Ordfører)

Tom Behnke (KF):

Forslaget her er sådan set et meget kærkomment forslag til en udmærket debat, for det, forslaget lægger op til, er, at der skal være en samlet indsats mod udlændinge, der opholder sig ulovligt i Danmark, og hvis der er nogen, der opholder sig ulovligt i Danmark, kan vi vel kun være enige om, at man skal gøre en indsats for, at de ikke er her længere. Det tror jeg sådan set ikke at der er nogen der kan være tvivl om at der må være enighed om, for ellers må man ændre reglerne og sørge for, at de er her lovligt. Det har jeg heller ikke hørt nogen argumentere for.

Så hvis man er her ulovligt, uanset hvordan reglerne så end er, må det være en fælles ambition, at de ikke er her længere, og derfor er vi fra konservativ side principielt enige i beslutningsforslaget. Det ville være ønskeligt med en samlet og koordineret indsats. Det ville også være ønskeligt, at man lavede en sådan tværministeriel arbejdsgruppe, ikke mindst for at få et overblik over, hvad det egentlig er for områder, hvor der er reelle problemer.

Vi har hørt ministeren redegøre for, at det på en lang række områder, som forslagsstillerne sætter fingeren på, faktisk fungerer. Der er ikke nogen problemer. Men der var også nogle områder, som ministeren måske bevidst lod være med at sige alt for meget om. Det er så der, hvor forslagsstillerne igen sætter fingeren ned og siger, at her er det ikke godt nok; her har vi for lidt viden, der er ikke nogen, der holder øje med området, og der er ikke nogen, der fører kontrol med området. Der ville det være hensigtsmæssigt, hvis en sådan tværministeriel arbejdsgruppe kunne være med til at få sat fokus på de steder, hvor der reelt er en udfordring, og også komme med forslag til, hvordan vi kan gøre det bedre på de områder. Det vil vi gerne være med til fra konservativ side.

Men når det så er sagt, vil jeg også sige, at med hensyn til de mere konkrete ting, der står i bemærkningerne, om, hvad Dansk Folkeparti forestiller sig, er der flere af de forslag, hvortil vi fra konservativ side må sige, at det er vi så ikke lige helt med på, men fred være med det, for det er jo i virkeligheden heller ikke så meget bemærkningerne, vi skal forholde os til. Det er jo mere selve beslutningsforslagets tekst om, at der kan være enighed om, at der skal gøres noget

ved det problem, der findes – det synes jeg også at alle ordførerne har erkendt – nemlig at der er udlændinge, som opholder sig ulovligt i Danmark, og hvad gør vi så ved det?

Man kan sige, at hvis det var tre udlændinge, var det måske ikke det store problem, men det er jo ikke det, der gør sig gældende. Det er faktisk et antal, der er ganske anseligt, og derfor er det noget, vi bør gøre noget ved, også fordi vi ved, at hvis de opholder sig illegalt her i landet, er der heller ikke adgang til f.eks. sociale ydelser, og hvis de så heller ikke kan finde et arbejde, hvilket i øvrigt også ville være ulovligt, er mange af dem henvist til at leve af kriminalitet. Det er også i sig selv et problem.

Så der er nogle problemstillinger her, som der bør tages hånd om, og der er vi enige med forslagsstillerne i, at det ville være ønskeligt, at også regeringen bakkede op om det her og sagde: Lad os da få en fuldstændig kortlægning af, hvor de reelle problemer er, når det gælder illegale udlændinge i Danmark, og hvilke løsninger man kunne foreslå. Det vil vi meget gerne være med til fra konservativ side.

Så vi er sådan set positive over for intentionen i forslaget, men når vi kigger i bemærkningerne, er vi lidt mere forbeholdne – for nu at sige det mildt.

Kl. 13:31

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Der er en enkelt for en kort bemærkning. Hr. Finn Sørensen, Enhedslisten.

Kl. 13:31

Finn Sørensen (EL):

Tak til ordføreren for fremlæggelsen. Jeg vil gerne spørge ordføreren om, hvor ordføreren har opholdt sig det sidste par år, altså siden valget. Er ordføreren opmærksom på, at regeringen og Enhedslisten har iværksat en lang række initiativer, der lige netop er rettet mod det, som vi diskuterer her i dag? Hvis ordføreren har opdaget disse initiativer, men ikke synes, at de er gode, vil vi da gerne høre lidt om det. Hvis ordføreren synes, at der skal foretages yderligere, men ikke synes om de forslag, som Dansk Folkeparti har fremlagt, vil vi da også gerne høre noget om det.

Kl. 13:32

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Ordføreren.

Kl. 13:32

Tom Behnke (KF):

Jo, det har jeg lagt mærke til. Det synes jeg sådan set er fint nok. Hvis jeg her og nu skal svare, hvad min personlige tilgang til det er, vil jeg sige, at jeg synes, det er fint, hvad angår indsatsen mod illegal arbejdskraft og ulovlig cabotagekørsel, som er de to store områder, hvor jeg har hørt at man har taget initiativer. Det er sådan set o.k.

Men det er jo ikke det hele. Det er på det punkt, at beslutningsforslaget fra Dansk Folkeparti er mere rummeligt, for der står »i det hele taget«. Lad os nu få en tværministeriel arbejdsgruppe, der kan kigge på problemer i det hele taget. Det kan være problemer i den sociale sektor, hvor man snyder ved at bruge hinandens legitimitationskort; det kan være i sundhedsvæsenet, hvor man snyder; det kan være på kriminalitetsområdet; det kan være ulovlig bosættelse; der kan være mange andre områder. Jeg har ikke hørt, at regeringen er kommet med bud på det endnu.

Derfor kunne det jo være godt, at vi i den her proces – og jeg kan forstå, at Enhedslisten er med i den række af initiativer, som regeringen kommer med, og det er jo fint – fortsætter den række af tiltag og får en afdækning af, om man er nået hele vejen rundt. Det tror vi ikke man er, og vi tror på, at man godt kan komme længere for at gøre noget ved de alt for mange udlændinge, som opholder sig illegalt i Danmark.

Kl. 13:33

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Den anden korte bemærkning fra hr. Finn Sørensen.

Kl. 13:33

Finn Sørensen (EL):

Jeg er da glad for, at ordføreren synes, at det er en god indsats, der er blevet gjort. Så tak for det. Men jeg vil stadig væk efterlyse at få at vide, hvad det er, ordføreren synes der skal gøres. Dansk Folkeparti tager et godt initiativ, de kommer med et forslag til at diskutere nogle konkrete løsninger på en problemstilling. De konkrete løsninger bryder ordføreren sig ikke om. Ordføreren synes, at regeringen og Enhedslisten gør det godt, men ikke godt nok. Så vil vi da gerne høre, hvad der er af konkrete forslag, så vi kan komme videre med løsningerne.

Kl. 13:34

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Ordføreren.

Kl. 13:34

Tom Behnke (KF):

Jeg tror, at man indimellem skal lytte til, hvad jeg svarer på spørgsmål et, så man ikke i sin iver efter at stille spørgsmål to helt glemmer at høre, hvad svaret var, for jeg har allerede svaret delvis på det.

Det, som er pointen, er, at forudsætningen for, at løsningsforslag finder grobund, er, at der er en fælles forståelse af, hvad udfordringen er. Hvis vi er enige om, hvad udfordringen er, er det meget nemmere at finde nogle løsninger. Det var i virkeligheden det, der var hovedoverskriften på mit indlæg i min ordførertale, nemlig at vi skal have en afklaring af problemets omfang på forskellige sektorområder og derefter finde ud af, hvad der kan være af løsninger. Der støtter vi intentionen i beslutningsforslaget om at lave en tværministeriel arbejdsgruppe, som kan finde ud af at få afdækket det her område. Det vil også gøre det nemmere for både regeringen og Enhedslisten at tage nye initiativer i den række af initiativer, som Enhedslisten har sat på skinner. Det vil være måden at komme fremad på.

Jeg skal ikke stå her i dag og på hver eneste sektorområde gøre mig klog på problemets præcise omfang og størrelse eller svare på spørgsmålet om, hvad man gør ved det. Det, vi som ordførere kan gøre på det her område, altså udlændingeområdet, er at sige, at vi har behov for at få afdækket, hvor der er nogle reelle problemer, og hvordan vi finder nogle reelle løsninger på de problemer.

Kl. 13:35

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Tak til ordføreren. Der er ikke flere indtegnet for korte bemærkninger. Jeg giver ordet til ordføreren for forslagsstillerne, hr. Martin Henriksen, Dansk Folkeparti, værsgo.

Kl. 13:35

(Ordfører for forslagsstillerne)

Martin Henriksen (DF):

Tak for det. Vi mener i Dansk Folkeparti, at Danmark skal være et trygt og velordnet samfund at leve i. Men vi bliver nødt til at konstatere, at i de senere år er vores danske velfærdsmodel i stigende grad kommet under pres af et voksende antal udlændinge, der opholder sig og arbejder ulovligt i Danmark. Der kan f.eks. være tale om afviste asylansøgere, der er blevet pålagt at rejse ud af Danmark, men som på ulovlig vis har fået hjælp til at blive her, og som derfor lever under jorden og uden myndighedernes viden. Det kan også være udlændinge, som er kommet hertil uden arbejds- og opholdstilladelse, og som derfor er henvist til at udføre sort, underbetalt arbejde.

Der findes ikke noget præcist tal for, hvor mange udlændinge der opholder sig her ulovligt. Er man her som udlænding uden lovligt ophold, er man i sagens natur ikke registreret hos myndighederne, hvorfor antallet af illegale udlændinge naturligvis altid vil basere sig på et skøn. At Politiforbundets fagblad, DANSK POLITI, fremgik det dog i marts, altså marts sidste år, at kilder i politiet vurderer, at der opholder sig mellem 20.000 og 50.000 udlændinge illegalt i Danmark.

Selv hvis politiets vurdering af antallet er højt sat, er udviklingen efter Dansk Folkepartis opfattelse dybt foruroligende. Udlændinge, der opholder sig her uden lovligt grundlag, medfører massive problemer for Danmark, misbrug af vores sociale ydelser, fordi de med f.eks. falske id-kort, f.eks. falske id-kort fra EU, får adgang til vores velfærdssamfund. Vi taler om social dumping og generelt øget kriminalitet i vores samfund. Udviklingen er set med Dansk Folkepartis øjne undergravende for retssamfundet.

Derudover kan man med rette argumentere for, at det også udgør en sikkerhedsrisiko for Danmark, at det tilsyneladende er let at komme ind i landet via f.eks. falske identitetspapirer. For hvis det er nemt at snyde sig ind i Danmark på f.eks. falske papirer for en påstået EU-borger, der ønsker at arbejde sort i Danmark, må det jo også være let for en militant ekstremist at etablere sig ulovligt i Danmark med henblik på at planlægge og udføre en terrorhandling.

I Dansk Folkeparti mener vi, at der er behov for en styrket, permanent og langsigtet indsats mod illegal indvandring, herunder mod bl.a. illegal arbejdskraft og social dumping. Formålet med dette beslutningsforslag er derfor at iværksætte en målrettet og koordineret indsats, som i højere grad end i dag kan sikre, at udlændinge, som ikke har lov til at være her, opdages, pågribes og sendes ud af landet.

Beslutningsforslaget er blevet kritiseret for at have for mange initiativer, men ikke desto mindre er det ikke en udtømmende liste over, hvilke initiativer Dansk Folkeparti ønsker gennemført. Vi ønsker f.eks. at indføre permanent grænsekontrol, bl.a. med henblik på at forhindre udlændinge uden lovligt ophold, herunder udviste kriminelle udlændinge, i at komme ind i Danmark, men vi anerkender selvfølgelig, at der ikke er flertal for dette i Folketinget på nuværende tidspunkt, hvorfor beslutningsforslaget primært omhandler initiativer, som jeg mener at Folketingets partier bredt burde kunne samles om at bakke op om.

Der er altså efter vores opfattelse behov for et langt større arbejde for at kunne iværksætte en bedre strategi mod de alvorlige og omfattende problemer, der er med illegale udlændinge i Danmark, hvorfor det ud over de mere konkrete initiativer i forslaget også foreslås at nedsætte en tværministeriel arbejdsgruppe, som får til opgave at fremlægge en række forslag, som alt andet lige gerne skulle føre til en opprioriteret indsats på området.

Jeg er selvfølgelig skuffet over, at der ikke er opbakning til forslaget, men jeg vil selvfølgelig gerne kvittere for, at i hvert fald en del partier kan se, at der er et problem, og godt vil arbejde videre med problemstillingen. Jeg håber, at det her bliver første skridt til, at man på sigt gør mere for at bekæmpe illegal indvandring, herunder gennem en indsats mod ulovlig arbejdskraft og mod dem, der uretmæssigt får adgang til vores velfærdssamfund og sundhedsvæsen, og jeg håber, at regeringen vil komme med nogle initiativer af sig selv til yderligere at bekæmpe illegal indvandring til Danmark. Det skal være ordene.

Kl. 13:39

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Der er foreløbig to, der har indtegnet sig til korte bemærkninger. Den første er hr. Finn Sørensen, Enhedslisten.

Kl. 13:40

Finn Sørensen (EL):

Tak. Tak til ordføreren. Jeg erkender, at det, jeg spørger om, ikke sådan direkte fremgår af forslaget, men det er jo ligesom for at få afprøvet ordførerens holdning til det her spørgsmål om misbrug af udenlandsk arbejdskraft, som jo spiller en meget væsentlig rolle. Det lægger ordføreren og ordførerens parti meget vægt på gerne at ville bekæmpe. Kan ordføreren så forklare mig, hvorfor man for et års tid siden, må det vel være, sammen med Venstre fremsatte et forslag, der ville betyde en begrænsning af konfliktretten, sådan at danske fagforeninger ikke ville have mulighed for at dæmme op for østeuropæiske overenskomster og østeuropæiske lønninger? Kan ordføreren forklare mig det, og hvordan hænger det sammen med, at man gerne vil gøre en øget indsats imod misbrug af udenlandsk arbejdskraft?

Kl. 13:40

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Ordføreren.

Kl. 13:40

Martin Henriksen (DF):

Jeg tror, at flere repræsentanter for Dansk Folkeparti, herunder Dansk Folkepartis formand, har redegjort for, at Dansk Folkeparti ikke ønsker, at det skal være nemmere for østeuropæiske firmaer og østeuropæere, som kommer herop og underbyder dansk arbejdskraft, at gøre det. Så det kan hr. Finn Sørensen godt tage for gode varer.

Kl. 13:41

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Hr. Finn Sørensen for anden korte bemærkning.

Kl. 13:41

Finn Sørensen (EL):

Jamen jeg vil så gerne have, at ordføreren helt klart siger, at Dansk Folkeparti ikke længere står bag det forslag, man fremsatte sammen med Venstre. Det lyder, som om det er det, der siges, men af hensyn til de videre debatter, vi snart skal have her i salen, ville det være godt at få det bekræftet. Jeg vil så glæde mig over, at man har lyttet til kritikken. Det, jeg lige spurgte om, kan der svares kort på, nemlig ja eller nej.

Så har jeg et andet spørgsmål, og det handler om, at ordføreren jo tidligere på dagen under et af sine spørgsmål sagde, at EU's regler, altså om de åbne grænser inden for EU, er en meget vigtig årsag – jeg kan ikke lige huske det ordret, men sådan har jeg opfattet det – til det problem, vi diskuterer her i dag. Der fik ordføreren jo klar besked fra Venstres ordfører: De åbne grænser er kommet for at blive. Så er mit spørgsmål: Hvad vil ordføreren så konkret gøre for at løse det problem med, at vi jo faktisk har mistet beslutningsretten i forhold til ind- og udrejse af landet? Hvad vil ordføreren konkret gøre ved det, eller sagt på en anden måde: Er der egentlig anden løsning på det end at melde sig ud af foreningen, også kaldet EU?

Kl. 13:42

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Ordføreren.

Kl. 13:42

Martin Henriksen (DF):

Med hensyn til østeuropæisk arbejdskraft har Dansk Folkeparti ikke et ønske om at gøre det nemmere for østeuropæisk arbejdskraft at komme til Danmark, tværtimod. I sin tid advarede Dansk Folkeparti sammen med de partier, der så sidder i regeringen i dag, jo faktisk den daværende borgerlige regering mod at åbne op for østeuropæisk arbejdskraft, fordi vi mente, at det ville gå galt, og der fik vi jo så ret, desværre, kan man jo sige.

I forhold til de åbne grænser er det jo velkendt, at de partier, der sidder i regering nu – SF er så kommet lidt efter det på det område, det kan man så beklage – går ind for den frie bevægelighed fuldt og helt, de går ind for de åbne grænser i EU fuldt og helt. Venstre og Konservative gør det også, og jeg beklager, at det forholder sig sådan. Hvis Dansk Folkeparti en dag får mulighed for at få indflydelse igen, vil vi bl.a. arbejde for at indføre en permanent grænsekontrol, som vi jo var ved at indføre, men som desværre aldrig nåede at blive helt indført, inden der kom et folketingsvalg og en ny regering, som så afskaffede det.

Der kunne vi jo faktisk allerede i den periode, som bare var en indfasningsperiode, se, at man fangede nogle, som ikke havde opholdsgrundlag i Danmark, og der var også nogle andre fornuftige fangster, som man gjorde i den forbindelse. Så det er jo en måde at gøre det på, og jeg synes da bestemt, at Enhedslisten og andre partier i Folketinget skulle overveje det.

Permanent grænsekontrol kunne løse en del af problemerne med illegal arbejdskraft og illegal indvandring. Det er jeg fuldstændig overbevist om. Det siger sig selv. Når man en gang imellem har mulighed for kontrollere – det er også meget rart derhjemme – hvem der går ind og ud af ens hoveddør, er det tilsvarende også meget rart at kunne kontrollere det i forhold til ens nation.

Kl. 13:44

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Den næste for en kort bemærkning er fru Johanne Schmidt-Nielsen, Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 13:44

Johanne Schmidt-Nielsen (EL):

Tak. Jeg kunne godt tænke mig at spørge: Hvorfor har Dansk Folkeparti ingenting foretaget sig for at bekæmpe social dumping, altså udnyttelsen af bl.a. østeuropæisk arbejdskraft, på det danske arbejdsmarked? Det går ud over de mennesker, som arbejder under kummerlige forhold, og det betyder også, at danske løn- og arbejdsvilkår bliver presset i bund. Hvorfor har Dansk Folkeparti ingenting foretaget sig i de 10 år, hvor VKO havde magten?

I Enhedslisten har vi nu fået sat det her på dagsordenen, og sammen med regeringen er der blevet afsat endda ret mange millioner kroner til at styrke politiets, SKATs og Arbejdstilsynets arbejde med at kontrollere virksomheder, der snyder – snyder de danske skatteborgere og snyder de mennesker, der arbejder for dem. Den indsats kunne jo være kommet i gang for 10 år siden, hvis Dansk Folkeparti havde interesseret sig bare en smule for det her meget store problem, mens Dansk Folkeparti havde magt.

Jeg kunne godt tænke mig at spørge hr. Martin Henriksen: Er hykleri det rette ord i den her sammenhæng? Er hykleri det rette ord, når et parti, der i 10 år ingenting har foretaget sig, pludselig råber op og kritiserer en regering, som faktisk har fået sat en masse gode initiativer i gang?

Hvorfor foretog Dansk Folkeparti sig ingenting, og er hykleri et passende ord?

Kl. 13:45

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Ordføreren.

Kl. 13:45

Martin Henriksen (DF):

Jeg tror, at politikere skal passe på med at anklage andre politikere for at være hykleriske. Det tror jeg folk er ret trætte af at høre på, og derfor skal jeg nok lade være med, selv om det er lidt åbenlyst, at anklage fru Johanne Schmidt-Nielsen for det samme.

Jeg anerkender sådan set, at Enhedslisten sammen med regeringen har afsat nogle midler til at bekæmpe social dumping, og vi

stemte faktisk også for det fra Dansk Folkepartis side – det vigtigste for os er ikke, hvem der foreslår det, men hvad der er indholdet i det, der bliver foreslået – men man må også bare være ærlig og sige, at det jo langtfra er nok, langtfra nok. I de år, hvor Dansk Folkeparti havde indflydelse, gjorde vi jo bl.a. det, at vi stemte imod, at man skulle lukke op for østeuropæisk arbejdskraft. Vi sagde, at det ville gå galt.

Derudover er der også det at sige til det, at der jo blev afsat bevilinger, også da Dansk Folkeparti havde indflydelse, til razziaer i restaurationsbranchen og på arbejdspladser, hvor man går ud og tjekker, om folk, der arbejder der, rent faktisk har lovligt ophold i Danmark. Så det er jo ikke sådan, at begrebet razziaer på arbejdspladser i restaurationsbranchen i forhold til f.eks. ulovlig arbejdskraft er noget, som lige er blevet opfundet efter folketingsvalget, men det går jeg ud fra at fru Johanne Schmidt-Nielsen er klar over.

Kl. 13:47

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Fru Johanne Schmidt-Nielsen for anden korte bemærkning.

Kl. 13:47

Johanne Schmidt-Nielsen (EL):

Fru Pia Kjærsgaard og hr. Kristian Thulesen Dahl har igennem 10 år siddet i Finansministeriet med en række finansministre fra Venstre, med en VK-regering og haft mulighed for at rejse krav, har haft mulighed for at sige: I Dansk Folkeparti synes vi, det er vigtigt, at der bliver afsat flere midler til, at vi kan komme det her til livs. Det har man valgt ikke at gøre. Jeg synes, det er så pinligt. I virkeligheden synes jeg, det er pinligt, at Dansk Folkeparti bliver ved med at tage den her sag op, for hver eneste gang de gør det, hver eneste gang de lufter denne nyfundne interesse for at bekæmpe social dumping – altså virksomheder, der snyder danske skatteborgere, virksomheder, som underbetaler udenlandsk arbejdskraft, hvorved det både går ud over de mennesker, der kommer hertil, og danske løn- og arbejdsvilkår – sætter de fokus på, at de var fløjtende ligeglade, vil jeg sige til hr. Martin Henriksen, dengang de selv havde magten.

Jeg vil så gerne have at vide, hvorfor Dansk Folkeparti ikke tog de initiativer for 10 år siden, som vi nu i Enhedslisten har taget og fået igennem med succes? Har ordføreren tænkt på, hvor langt vi kunne være kommet, hvis Dansk Folkeparti havde interesseret sig for det her, dengang de selv havde magt? Jeg vil spørge hr. Martin Henriksen: Hvorfor tog Dansk Folkeparti ikke selv de her initiativer?

Det kan ikke være, fordi Dansk Folkeparti ikke havde fantasi til at finde på de her gode initiativer, for Enhedslisten har mange gange fremsat beslutningsforslag her i Folketingssalen om, hvad man kunne gøre for at bekæmpe social dumping, men Dansk Folkeparti tog det ikke til sig, dengang det var dem, der sad og forhandlede finanslov. Hvorfor?

Kl. 13:48

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Ordføreren.

Kl. 13:48

Martin Henriksen (DF):

Jeg tror, der er en vis sandsynlighed for, at mit svar ikke rigtig trænger ind hos fru Johanne Schmidt-Nielsen. Hvis nu alle partier i Folketinget havde stemt, som Dansk Folkeparti stemte, dengang man lukkede op for østeuropæisk arbejdskraft, var problemerne her ikke i dag. De var her i hvert fald i meget mindre omfang. Dansk Folkeparti advarede de øvrige partier i Folketinget mod at lukke op for østeuropæisk arbejdskraft, for, som vi sagde, det ville gå galt. Der var så et flertal i Folketinget, der insisterede på, at vi alligevel skulle have østeuropæisk arbejdskraft til Danmark, og det er gået galt.

Jeg bliver bare nødt til endnu en gang at understrege, at det her med, at der er razziaer ude på arbejdspladser og i restaurationsbranchen for at fange dem ind, som ikke må være i Danmark, altså ikke er noget nyt. Man satte sig ikke ned på valgdagen ved det seneste folketingsvalg og opfandt noget nyt. Sådan forholder det sig jo ikke; det har været der før. Jeg anerkender sådan set, at man har fremlagt nogle forslag og vedtaget dem – og Dansk Folkeparti har også stemt for – hvor der bliver sat flere midler af på det her område. Fru Johanne Schmidt-Nielsen burde måske anerkende den modsatte vej, at der selvfølgelig også var razziaer, dengang Dansk Folkeparti havde indflydelse, men det vil fru Johanne Schmidt-Nielsen så ikke, og det synes jeg siger noget.

Jeg siger så bare, og det er også det, vores beslutningsforslag er udtryk for, at det slet ikke er nok. Når f.eks. politikilder vurderer, at der befinder sig mellem 20.000 og 50.000 udlændinge illegalt i Danmark, er den indsats, som er der på nuværende tidspunkt, pr. definition ikke nok. Derfor skal der gøres mere, og Enhedslisten kunne jo overveje at stemme for Dansk Folkepartis beslutningsforslag. Men det kan jeg forstå at man ikke vil, og det må man jo så forklare og forsvare.

Kl. 13:50

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Tak til ordføreren.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Udvalget for Udlændinge- og Integrationspolitik. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det sidste punkt på dagsordenen er:

5) Forespørgsel nr. F 33:

Forespørgsel til justitsministeren:

Vil ministeren redegøre for regeringens vurdering af ytringsfrihedens tilstand i Danmark og give en redegørelse for, hvordan regeringen fremadrettet vil værne om ytringsfriheden og den personlige frihed for borgere i Danmark?

Af Simon Emil Ammitzbøll (LA), Anders Samuelson (LA) og Mette Bock (LA).

(Anmeldelse 19.02.2013. Fremme 21.02.2013).

Kl. 13:50

Forhandling

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Inden vi går i gang med det sidste punkt på dagsordenen, vil jeg godt repetere, at vi faktisk har nogle taleregler herinde, og at jeg ikke vil være så store i den sidste sag, som jeg var i den foregående sag. Der blev linjen lagt af en af talerne, og det fik alle andre så også goodwill på. Jeg synes, vi skal holde os til talereglerne – her en fredag eftermiddag.

Jeg skal gøre opmærksom på, at afstemning om eventuelle forslag til vedtagelse udsættes til tirsdag den 9. april 2013.

Jeg giver ordet til ordføreren for forespørgerne, hr. Simon Emil Ammitzbøll, for de 3 minutters begrundelse. Værsgo.

Kl. 13:51

Begrundelse

(Ordfører for forespørgerne)

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Ytringsfriheden er en af de mest fundamentale værdier, vi overhovedet kan have i et demokratisk samfund. Vi har været bekymrede for, om ytringsfriheden har været sat under et større pres i de senere år, end man har set tidligere. Jeg tror faktisk, at man skal være ret stædig for ikke at se den udvikling, der har været. Jeg kunne nævne angrebet på Kurt Westergaard. Jeg kunne nævne terrorplanerne mod JP/Politikens Hus. Jeg kunne nævne truslerne mod redaktør Flemming Rose, og jeg kunne sådan set nævne flere eksempler, hvis det var det, jeg ønskede.

Derfor er det selvfølgelig vigtigt, at vi i Danmark står vagt om ytringsfriheden. Det er også vigtigt, at det med ytringsfrihed ikke bare bliver noget i festtaler på grundlovsdag og ved andre festlige lejligheder.

Det er jo ikke lang tid siden, at der var en konference om ytringsfrihed i Landstingssalen på Christiansborg, hvor de fleste af Folketingets partier var repræsenteret. Alle de syv partier, der var repræsenteret ved den konference, holdt meget principielle og meget feststemte taler, der slog fast, at ytringsfriheden var en fundamental værdi.

Nu er det jo altid nemt for os politikere at tale om tingene, men spørgsmålet er, om vi også vil gøre noget ved det. Det er derfor, at jeg har bedt ministeren om at komme med regeringens vurdering af, hvordan ytringsfrihedens tilstand er, og give en redegørelse for, hvordan regeringen fremadrettet vil værne om ytringsfriheden og dermed den personlige frihed for borgerne.

Kl. 13:53

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Tak til ordføreren. Jeg giver derefter ordet til justitsministeren for besvarelsen. Værsgo.

Kl. 13:53

Besvarelse

Justitsministeren (Morten Bødskov):

Tak for det, formand. Forespørgerne har med dagens forespørgsel bedt mig om at redegøre for regeringens vurdering af ytringsfrihedens tilstand i Danmark og for, hvordan regeringen fremadrettet vil værne om ytringsfriheden og den personlige frihed for borgere i Danmark. Ytringsfriheden er jo en hjørnesten i ethvert demokratisk samfund, og derfor er det også godt, at vi med jævne mellemrum får mulighed for at drøfte emnet her i Tinget.

Retten til frit at kunne give udtryk for sine holdninger og tanker har stor betydning for den enkeltes livsudfoldelse. Det er i mødet med andres frie ytringer, at vi udvikler vores holdninger, som igen påvirker andres holdninger. Ytringsfriheden har på den måde ikke kun betydning for det enkelte menneske; den frie meningsudveksling skaber også grundlaget for en dybere og jo også mere nuanceret indsigt i væsentlige samfundsforhold. Ytringsfriheden er derfor en nødvendig og selvfølgelig forudsætning for ethvert demokratisk samfund.

Det er f.eks. svært at forestille sig et demokratisk valg uden fri adgang til at kritisere magthaverne og også til at komme med nye ideer og synspunkter. Retten til frit at kunne tilkendegive sin mening om f.eks. politiske, religiøse, moralske eller kulturelle forhold skal derfor have en fremtrædende og helt central plads i vores lovgivning og også i den offentlige debat.

Vi skal huske ikke at tage ytringsfriheden for givet. Der findes nemlig fortsat steder i verden, hvor ordet ikke er frit, så vi skal glæde os over vores frihed, og vi skal værne om vores frihed. Det er også derfor, at ytringsfriheden som en fundamental frihedsrettighed er beskyttet både i den danske grundlov og i flere internationale konventioner.

Men det er ikke alle, der bakker op om den vidtrækkende ytringsfrihed, vi har her i Danmark. I den forbindelse vil jeg godt sige, at regeringen tager klart afstand fra adfærd, der udgør en trussel mod de fundamentale demokratiske principper, som vores samfund bygger på. Det indebærer bl.a., at alle skal kunne færdes trygt og sikkert og uden frygt for at blive udsat for overgreb på grund af etnicitet eller tro. Man skal hverken kunne blive overfaldet på grund af sine ytringer, eller fordi man går med kalot. Endvidere skal ekstremisme og antidemokratiske grupperinger bekæmpes, og regeringen har netop styrket indsatsen på dette område, hvilket jeg skal komme tilbage til her lidt senere.

Forespørgerne har som nævnt bedt mig om at redegøre for ytringsfrihedens tilstand i Danmark, og jeg tror også, at forespørgerne er enig med os i, at man jo kan filosofere længe over, hvordan man måler ytringsfrihedens tilstand, og at man næppe skal regne med at finde en endegyldig målestok. Men når det er sagt, vil jeg samtidig godt sige, at mit klare indtryk er, at ytringsfriheden generelt har det godt i Danmark. Det er en fast forankret del af den danske kultur, at man frit kan udtrykke sig om sine tanker og holdninger, og at enhver kan tage del i den offentlige debat.

Vi har en fri presse, der hverken er underlagt censur eller på andre måder hindres i at offentliggøre ytringer. Pressen har en helt central rolle som offentlighedens informations- og kontrolorgan og nyder selvfølgelig også derfor en særlig vidtgående beskyttelse mod indgreb i ytringsfriheden. Det er i den grad et sundhedstegn, at vi i Danmark har en presse med fri adgang til at se kritisk på regeringen, politiske grupper og private virksomheder, ja, faktisk på hvem som helst. Sådan skal det være i et demokratisk samfund som vores.

Kl. 13:57

På samme måde har borgerne uhindret adgang til at udtrykke sig, f.eks. gennem læserbreve eller på internettet, om alt lige fra politiske eller etiske spørgsmål til, hvem der skal smides af fodboldlandsholdet.

Danskerne gør i meget vidt omfang brug af retten til ytringsfrihed, og det er jo med til at skabe både et rigt kulturelt liv og et rigt samfundsliv i Danmark. Vi siger vores uforbeholdne mening, og det er mit indtryk, at der er en stor bevidsthed om, at vi alle sammen har et ansvar for at værne om ytringsfriheden, og at vi bedst beskytter ytringsfriheden på netop den måde, at vi gør brug af den.

Det er naturligvis en helt central opgave for den til enhver tid siddende regering at sikre, at rammerne for fri meningsudveksling fortsat vil være til stede. Vi må som sagt aldrig tage ytringsfriheden for givet, og det er jo som nævnt desværre ikke alle, der bakker op om den vidtrækkende ytringsfrihed, som vi har her i Danmark.

Det bringer mig videre til spørgsmålet om, hvordan regeringen fremadrettet vil værne om ytringsfriheden og den personlige frihed for borgerne. Ytringsfriheden er som nævnt beskyttet både af vores grundlov og af flere internationale konventioner. Samtidig har ytringsfriheden en fremtrædende og central plads i den offentlige debat. Den vidtrækkende ytringsfrihed, som vi har i Danmark, er ikke kommet af sig selv. Retten til frit at kunne sige sin mening er populært sagt blevet en del af danskernes dna, fordi vi i årtier har opbygget et fælles demokratisk værdigrundlag for vores samfund. Det er bl.a. principper om åbenhed og dialog, der har været med til at skabe et samfund, hvor borgerne ikke er bange for at gøre brug af deres grundlovssikrede ret til at ytre sig. Regeringen vil fastholde og styrke det fælles demokratiske værdigrundlag, som vores samfund bygger på, og som ytringsfriheden udspringer af.

Der findes som nævnt folk, der ikke har forstået spillereglerne, og som bl.a. forsøger at sætte vores vidtrækkende ytringsfrihed under pres – også med ekstreme metoder. Signalet skal være klart: Det skal og vil ikke lykkes. Vi er mange, som står vagt om vores grundlæggende rettigheder, det er fundamentet, vi står på, og det er stærkt, fordi vi simpelt hen ikke vil finde os i det.

Regeringen sætter derfor også hårdt ind mod samfundsnedbrydende adfærd. Vi fører en konsekvent politik over for det lille mindretal, der søger at udfordre vores demokrati og de grundlæggende værdier, som det bygger på. Regeringen har bl.a. styrket indsatsen mod ekstremisme og antidemokratiske grupperinger. Bekæmpelse af ekstremisme kræver både en effektiv forebyggende indsats og sandelig også en effektiv retshåndhævende indsats.

Jeg kan bl.a. nævne, at Social- og Integrationsministeriet har iværksat en kortlægning af grupperinger, der modarbejder det danske demokrati. Kortlægningen har bl.a. fokus på grupper, som i deres bestræbelser på at undergrave det danske demokrati arbejder på at tiltrække unge danskere. Formålet med kortlægningen er bl.a. at konkretisere og tilpasse indsatsen over for ekstremistiske grupper og vurdere, om der er brug for nye indsatser på området.

Lad mig samtidig nævne, at det jo er en helt central opgave for vores efterretningstjeneste, altså Politiets Efterretningstjeneste, i dialog og samarbejde med de enkelte politikredse at bekæmpe voldelig ekstremisme, og jeg kan forsikre, at PET derfor til stadighed har fokus rettet mod netværk og personer, der bekender sig til voldelig ekstremisme her i Danmark. Lad mig også benytte lejligheden til at slå fast, at regeringen har fuld fokus på at fastholde vores robuste og effektive beredskab mod voldelig ekstremisme.

Så lad mig runde af med at sige, at det danske samfund hviler på en fælles accept af helt grundlæggende demokratiske værdier som ligeværd og ytringsfrihed. Det er også det stærke fundament, som regeringen står på og bygger videre på. Ingen vil få held til at ryste os. Vi vil tværtimod stå vagt om ytringsfriheden og tage livtag med de kræfter, der forsøger at kvæle den fri meningsudveksling. Tak.

Kl. 14:01

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Tak til ministeren. Vi fortsætter med forhandlingen og den første ordfører, og det er ordføreren for forespørgerne, hr. Simon Emil Ammitzbøll, værsgo.

Kl. 14:01

Forhandling

(Ordfører for forespørgerne)

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Tak. Her går det godt, kan man konstatere, når man hører justitsministerens tale, og det er jo rart at høre, at justitsministeren er af den opfattelse. Men det går jo ikke bare godt. Jeg har allerede nævnt både Flemming Rose, Kurt Westergaard og terrorplanerne mod JP/Politikens Hus. Der er nogle, der prøver at sætte ytringsfriheden under pres – altså ikke de pågældende, men dem, der har prøvet at angribe dem og dræbe dem.

Det skal ikke være nogen hemmelighed, at det faktisk var angrebet på Lars Hedegaard, der gjorde, at jeg rejste den her debat, selv om vi selvfølgelig ikke ved, hvad der var baggrunden for det angreb, på nuværende tidspunkt.

I Danmark har vi sådan set haft en lang tradition for, at ordet er frit, og for, at den åndelige frihed er central. »Frihed for Loke såvel som for Thor« er et udtryk, der nærmest blev gjort ikonisk af Grundtvig. Og Danmark har gennem årene også kæmpet på den rigtige side, når vi har skullet kæmpe for ytringsfriheden. Allerede dengang FN lavede de oprindelige vedtagelser, der gjorde, at man i 1971 fik skærpet racismeparagraffen i Danmark, stemte Danmark jo

faktisk imod i FN-systemet sammen med andre demokratiske lande, imod Sovjetunionen, andre kommunistiske diktaturer og en række lande med et mere eller mindre problematisk forhold til ting som demokrati og menneskerettigheder. Alligevel blev det senere, i 1971, delvis implementeret i dansk lovgivning.

Jeg spørger også: Hvad kan man fremadrettet gøre for at værne om ytringsfriheden? Jeg synes faktisk, at man kan starte med at tage den alvorligt. Det er sådan set vigtigt, at vi ikke bare taler om, at vi har gjort det godt, at her kører det, at her går det godt, men at vi også taler om, hvad man kan gøre videre.

Det skal ikke være nogen hemmelighed, at vi i Liberal Alliance – det har vi også tidligere fremsat forslag om i Folketinget – synes, at man godt kunne gå videre. Vi synes godt, at man kunne afskaffe blasfemiparagraffen. Vi synes godt, at man kunne om ikke afskaffe racismeparagraffen så i hvert fald ændre den. Vi synes godt, at man kunne bløde op på injurielovgivningen. Og vi synes, at man skal passe på med at tro, at bare fordi man har en stram lovgivning i forhold til hadefulde tale og lignende, så sikrer man sig mod fremtidige problemer, mod voldelige handlinger. Altså, både Weimartidens Tyskland og det kommunistiske Jugoslavien havde sådan set ret skrappe bestemmelser i den her retning, men det hjalp dem jo ikke, da det kom til stykket, mod at ende i folkemord og forbrydelser mod menneskeheden.

Det er sådan, at vi synes, at man bør tage de her initiativer. Vi synes faktisk også, at man burde gå videre endnu, for som justitsministeren nævner det, findes der jo også folk, som kommer her til landet, og som ønsker at undergrave vores demokrati. Derfor synes vi fra Liberal Alliances side, at man burde gå ind og se på, at man f.eks. skulle undlade at give statsborgerskab til folk, som undergraver demokratiet. Vi synes, at man skal have et åbent samfund, have et frit samfund, og at folk skal være velkomne, men er der nogen grund til at gøre folk til statsborgere, hvis de vil undergrave det danske demokrati? Det er i hvert fald en diskussion, som det kunne være værd at rejse.

Vi ved godt, at Straffelovrådet er i gang med at se på både racismeparagraffen, blasfemiparagraffen og andre ting, og i Danmark venter vi på, at der kommer noget røg op, så vi kan se på det på et eller andet tidspunkt, selv om både Europarådet og FN jo faktisk har været inde at lave anbefalinger i forhold til blasfemidelen, altså om, at man burde tage initiativer for at afskaffe blasfemiparagraffen. Men det ved de selvfølgelig ikke så meget om ude i verden, som man gør i et ekspertudvalg i Danmark, og der er der en særlig proces, som vi jo så må afvente, før vi kan komme til den egentlige diskussion.

Jeg forstår egentlig ikke, at der er nogle, der er bange for, at ordet er frit. Jeg synes egentlig, at man skulle lytte – og det kunne måske også være en appel til venstrefløjens i dansk politik – til forfatteren George Orwell, som sagde, at friheden er retten til at fortælle folk det, som de *ikke* ønsker at høre. Og det er jo i virkeligheden sådan en lovgivning, som vi kunne ønske os i Liberal Alliance.

Nu skal vi ikke i dag lægge os fast på, hvilke initiativer vi skal tage. Det kan partierne have forskellige holdninger til, og så kan vi prøve at finde nogle løsninger derudfra. Men det er vigtigt, at vi får sendt et klart signal herfra om, at vi står vagt om ytringsfriheden, og at vi har tænkt os at gøre det løbende og løbende være opmærksom på, hvilke initiativer der kan tages.

Derfor skal jeg på vegne af Jan E. Jørgensen, Martin Henriksen, mig selv og Tom Behnke, altså Venstre, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti, fremsætte følgende forslag til vedtagelse:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget konstaterer, at ytringsfriheden er en fundamental værdi i et demokratisk samfund som det danske.

Desværre har der været eksempler på, at ikke alle respekterer ytringsfriheden. Det var tilfældet med mordforsøget på tegneren Kurt Westergaard, terrorplanerne imod JP/Politikens Hus og truslerne imod redaktør Flemming Rose.

Folketinget opfordrer regeringen til at stå vagt om og tage initiativ til en yderligere styrkelse af ytringsfriheden.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 48).

Kl. 14:07

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Tak for det. Det fremsatte forslag til vedtagelse indgår i de videre forhandlinger.

Den næste taler er ordfører Jan E. Jørgensen fra Venstre.

Kl. 14:07

(Ordfører)

Jan E. Jørgensen (V):

Tak. Demokrati handler ikke kun om, at flertallet bestemmer. Et demokrati, der ikke beskytter mindretallet og det enkelte menneske, er ikke et demokrati, men et flertalsdiktatur, og derfor er menneskerettigheder helt centrale i et folkestyre. Men ikke alle menneskerettigheder er lige vigtige, nogle er mere vigtige end andre. Frihedsrettighederne er de vigtigste, og af frihedsrettighederne står ytringsfriheden som den allervigtigste. For hvad er værdien af forsamlingsfrihed og foreningsfrihed uden friheden til at ytre sig?

Historisk har kampen for ytringsfrihed været en kamp mod statsmagten. Det var magthaverne, der følte behov for at værne sig mod ubehagelige ytringer fra folket. Jeg fik først for nylig set den fantastiske danske film »En kongelig affære«, der jo blandt meget andet handler om trykkefrihed – den trykkefrihed, som Struensee fik indført i Danmark og Norge ved en forordning i september 1770. At det ikke var helt uproblematisk med al den frihed, kommer jo også frem i filmen, hvor det pludselig var Struensee selv, der fik behov for at beskytte sin magtposition og derfor allerede efter godt et år, nemlig i oktober 1771, indskrænkede ytringsfriheden igen.

I dag har vi ytringsfrihed i Danmark – ikke absolut ytringsfrihed, for det er en umulig tanke. Når ytringer har samme virkning som ulovlige handlinger, må ytringsfriheden træde til side. Derfor er det ulovligt at lyve om, at andre f.eks. har begået noget strafbart; derfor er det ulovligt at krænke privatlivets fred; derfor er det ulovligt at sige til sikkerhedspersonalet i lufthavnen, at en anden passager har en bombe med i kufferten; og derfor er det ulovligt at videregive stats-hemmeligheder til andre.

Men i dag kommer truslen mod ytringsfriheden ikke fra statsmagten. I Danmark ser vi dagligt eksempler på, at ytringsfriheden bliver brugt tåbeligt, ufølsomt og krænkende. Vi oplever demonstrationer fra islamistiske grupperinger, som kalder vores demokrati de grimme ting, og vi ser nazister, der marcherer på gaden med deres afskyelige hagekorsfaner og kampråb, uden at statsmagten griber ind.

I dag er det ikke angsten for 20 dagbøder, der hæmmer den frie debat, i dag er det angsten for at blive skudt eller angrebet med en økse, der hæmmer den frie debat. Angrebene kommer fra medborgere, som ikke mener, at man skal have lov til at ytre sig frit, og når statsmagten ikke vil forhindre ytringerne, ja, så begår disse borgere selvtægt.

Tegneren Kurt Westergaard blev angrebet med en økse af en islamistisk fanatiker, og i dag lever han med politibeskyttelse. Hvad havde han gjort? Han havde tegnet profeten Muhammed med en bombe i turbanen. Personligt kan det undre mig, at nogle har behov for at såre andres religiøse følelser, og derfor hylder jeg sådan set ikke hans tegning, ligesom jeg bestemt heller ikke hylder fru Pernille Vigsø Bagge, der på sin facebookside har skrevet følgende: Ny pave,

kors i r.... . Altså med fire prikker ligesom i et gækkebrev. Hvad mon hun hedder?

Men forskellen på tegneren fra Jyllands-Posten og politikeren fra SF er, at folkesocialisten jo ikke behøver at være bange for at blive slået ihjel af vrede katolikker, for katolikkerne har lært at acceptere ytringsfrihed som et grundvilkår. Den accept mangler desværre stadig hos enkelte andre.

Når der lige nu, mens vi sidder her, bliver stillet nogle store sten op nede på Slotspladsen, er det ikke for at pynte, men for at beskytte parlamentet mod angreb, som vi så det i Norge, hvor en fanatisk terrorist angreb parlamentet og en række unge socialdemokrater på en ø, hvor de holdt sommerlejr. Det gjorde han, alene fordi han var ueinig i deres holdninger.

Liberal Alliance spørger så i dag til, hvordan regeringen vil værne om ytringsfriheden og den personlige frihed for borgere i Danmark. Det vil vi godt takke Liberal Alliance for, og vi er glade for, at vi er nået frem til et fælles forslag til vedtagelse. Det vigtigste middel, sådan som jeg ser det, er, at vi står sammen og forsvare ytringsfriheden for alle mennesker, også for dem, hvis holdninger vi ikke deler eller måske endda direkte er imod. Vi skal beskytte ytringsfriheden som det ufravigelige princip, den er, og de, der truer andres ret til at ytre sig, truer hele det demokratiske fundament, og derfor må vi aldrig lade os true til tavshed. Det er udelukkende op til domstolene at afgøre, hvor grænsen går for, hvad vi lovligt kan ytre, og sådan skal det blive ved med at være.

Kl. 14:12

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Tak til ordføreren. Der er ikke nogen korte bemærkninger. Den næste ordfører har fået forfald, så vi fortsætter til hr. Martin Henriksen, Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 14:12

(Ordfører)

Martin Henriksen (DF):

Tak for det. Der er jo ikke nogen grund til at lægge skjul på, at en del af baggrunden for, at der er blevet indkaldt til den her forespørgselsdebat, er angrebet på Lars Hedegaard, og selv om man jo ikke på nuværende tidspunkt – jeg gør i hvert fald ikke – kender baggrunden for angrebet, kan man jo gøre sig sine overvejelser om motivet til det. Under alle omstændigheder kan vi i hvert fald konstatere, at der inden for de seneste år er sket en række overfald på personer, der har benyttet sig af deres ytringsfrihed, og jeg mener godt, at man kan tillade sig at konstatere, at ytringsfriheden er under pres. Jeg mener faktisk, at det ville være lidt underligt, hvis nogen kunne finde på at påstå det modsatte.

I Dansk Folkeparti mener vi, at der er behov for konkrete forslag til, hvordan man kan imødegå det stigende pres på ytringsfriheden. Der er mange forskellige årsager til, at ytringsfriheden er under pres. Man kunne f.eks. nævne den såkaldte racismeparagraf, og man kunne også nævne indvandring fra lande, hvor der ikke er den store forståelse for grundlæggende frihedsrettigheder, som årsager til de udfordringer, vi står over for.

I Dansk Folkeparti mener vi, at terrorloven bør skærpes, ligesom vi mener, at det skal blive nemmere at udvise udenlandske statsborgere, der begår kriminalitet. Vi vil gerne arbejde hen imod, at man giver statsborgerskab på prøve, og i Dansk Folkeparti vil vi meget gerne opfordre regeringen til, at der gives økonomisk støtte til personer, som ikke er i stand til at varetage et arbejde som følge af at have benyttet sig af deres ytringsfrihed.

Vi vil desuden forsøge at få med i næste års finanslov, at der ydes økonomisk støtte til foreninger, som kæmper for ytringsfriheden. Der er behov for, at vi ikke kun bruger ord. Nu handler ytringsfrihed selvfølgelig om ord, ord er vigtige, men en gang imellem er det også vigtigt, at man, efter man har benyttet sig af sin ytringsfrihed og

brugt en masse ord, går fra ord til handling, og vi håber, at regeringen vil gøre mere end det, som regeringen har lagt op til i deres eget forslag til vedtagelse, hvor der jo ikke er nogen initiativer, hvor der ikke er noget, der sådan rækker fremad. Jeg mener, at det mest håndfaste er, at man opfordrer regeringen til at fastholde fokus på sin nuværende indsats, og jeg synes godt, at man kan tillade sig at konstatere, at indsatsen altså ikke er tilstrækkelig.

Så vi mener i Dansk Folkeparti, at der er behov for konkrete initiativer, som kan sikre en styrkelse af ytringsfriheden, og det er derfor, at vi er med til det forslag til vedtagelse, som er fremsat i dag af bl.a. os selv, men også af Venstre, Konservative og Liberal Alliance. Selv om vi gerne gik videre fra Dansk Folkepartis side, vil jeg kvittere for, at de førnævnte partier ønsker at pålægge regeringen at arbejde for initiativer, som kan sikre en yderligere styrkelse af ytringsfriheden. Vi håber, at det forslag til vedtagelse kan få opbakning i Folketinget, for det vil være et rigtig godt signal at sende, at Folketinget ønsker, at man skal tage initiativer, som styrker ytringsfriheden i Danmark.

Kl. 14:15

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Tak til ordføreren. Der er ingen korte bemærkninger. Næste taler er hr. Jeppe Mikkelsen, Radikale Venstre. Værsgo.

Kl. 14:15

(Ordfører)

Jeppe Mikkelsen (RV):

Tusind tak. Heldigvis står jeg her på talerstolen i dag med en god mavefølelse, for jeg tror faktisk, at vi alle i denne sal er enige om, at ytringsfriheden er og bliver et bærende element i ethvert demokrati. Vi er heldige i Danmark, og det tror jeg man skal være klar over som dansker, for ytringsfriheden er ikke bare nogen naturlov. Den lever kun, hvis vi som dansk samfund bliver ved med at dyrke den. Derfor tak til forespørgerne, og tak, fordi vi, når der har været anslag imod ytringsfriheden, så kategorisk fælles har taget afstand fra handlingerne. Takken skal sådan set ikke bare gå til politikere her i Folketinget, men også til de debattører, som ellers agerer i det offentlige rum, og frem for alt til den danske befolkning.

For når forespørgerne spørger til ytringsfrihedens tilstand, vil jeg sige, at den jo kun bunder i, om den er rodfæstet i den danske befolkning og i vores kultur. Og det er min glædelige og helt klare overbevisning, at det er den – gudskelov. Men vi skal hele tiden udvikle vores demokrati og herunder også vores ytringsfrihed. Jeg tror personligt, det er vigtigt, vi forsøger at inddrage alle grupper i samfundet i vores demokrati, så de forstår, gør brug af og respekterer vores frihedsrettigheder, herunder ytringsfriheden.

I et demokrati må der også være plads til dem, som ikke nødvendigvis støtter demokrati og ytringsfrihed. At udelukke folk på baggrund af deres holdninger vil jo være udemokratisk i sig selv, men de må respektere, at det bredeste flertal af dem alle står fast på, at det er spillereglerne her i landet. Krænker de andres frihedsrettigheder og ve og vel, må vi naturligvis skride ind med de midler, som står i vores magt. Jeg synes dog, vi alle skal gøre, hvad vi kan for at undgå antidemokratiske tendenser. Jeg tror, vi kan gøre mere, end vi gør i dag, både når det kommer til f.eks. at inddrage unge mere i demokratiet, og når det kommer til at inddrage folk, der måske er en smule socialt udsatte.

Afslutningsvis kan jeg meddele, at jeg på vegne af Socialdemokraterne, Radikale Venstre, SF og Enhedslisten vil fremsætte følgende:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget konstaterer, at ytringsfriheden som en fundamental frihedsrettighed er en nødvendig og selvfølgelig forudsætning for et-

hvert demokrati. Retten til frit at kunne give udtryk for sine holdninger og tanker har samtidig stor betydning for den enkeltes livsudfoldelse.

Kl. 14:20

Folketinget tager på det kraftigste afstand fra ethvert tilfælde, hvor enkeltpersoner eller grupper gennem vold eller på andre måder forsøger at lægge pres på ytringsfriheden.

Folketinget understreger, at ytringsfriheden skal beskyttes ved at fastholde og styrke det fælles demokratiske værdigrundlag, som vores samfund bygger på, samtidig med at der sættes effektivt ind over for dem, der bekæmper vores grundlæggende værdier som demokrati, ytringsfrihed og ligeværd.

Folketinget noterer sig med tilfredshed, at regeringen har styrket indsatsen mod ekstremisme og antidemokratiske grupperinger for derved bl.a. at styrke det danske samfunds sammenhold om ytringsfriheden som et bærende fundament for vores demokrati.

Folketinget opfordrer regeringen til at fastholde fokus på, at ytringsfrihed er en fundamental frihedsrettighed, der skal gælde for alle.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 49).

Kl. 14:18

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Må vi lige få gentaget, hvor mange partier det er på vegne af?

Kl. 14:18

Jepp Mikkelsen (RV):

Det er på vegne af Socialdemokraterne, Radikale Venstre, SF og Enhedslisten.

Kl. 14:19

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Tak for det. Ordføreren skal blive stående, der er foreløbig tre indtegnede til korte bemærkninger. Og den her tekst indgår selvfølgelig i den videre behandling.

Den første for en kort bemærkning er hr. Martin Henriksen, værsgo.

Kl. 14:19

Martin Henriksen (DF):

Tak for det.

Hr. Jepp Mikkelsen sagde nogenlunde ordret, og det synes jeg lød meget klogt, at ytringsfriheden kun eksisterer, fordi den er rodfæstet i befolkningen. Det syntes jeg var klogt sagt. Hvordan forholder hr. Jepp Mikkelsen sig så til, at den førte udlændingepolitik importerer mennesker fra kulturer, som ikke ønsker ytringsfrihed?

Kl. 14:19

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Ordføreren.

Kl. 14:19

Jepp Mikkelsen (RV):

Jeg ved ikke, om der sådan nødvendigvis er evidens for, at vi udelukkende importerer folk fra kulturer, som ikke ønsker ytringsfrihed. Det er meget muligt, at de kommer fra de stater, men man skal også huske på, at mange af de udlændinge, der kommer hertil, især dem, der kommer som flygtninge, jo kommer, fordi de faktisk har været på flugt fra folk, som har forsøgt at forfølge dem, ofte fordi de har brugt deres ytringsfrihed på en måde, som diktatoren så ikke har kunnet lide.

Kl. 14:20

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Hr. Martin Henriksen for den anden korte bemærkning.

Martin Henriksen (DF):

Jo, jo, men jeg tillader mig faktisk at konkludere, at mange af de angreb, vi har set på ytringsfriheden, er kommet fra muslimske miljøer i Danmark. Det er jo rigtigt, og det har noget at gøre med tidligere tiders indvandring. Nu er man så ved at gentage tidligere tiders fejltagelser med den udlændingepolitik, som den nuværende regering, hvor Det Radikale Venstre jo sidder, fører.

Når man kan se, at tidligere tiders indvandring har givet nogle problemer i forhold til frihedsrettigheder og frihedsværdier i Danmark, giver det så ikke anledning til, at man kigger på, hvilken indflydelse den indvandring har på befolkningssammensætningen i Danmark? For som hr. Jepp Mikkelsen jo så rigtigt sagde, er forudsætningen for opbakningen til ytringsfriheden, at den er rodfæstet i befolkningen. Så må man jo også kigge på, hvordan befolkningssammensætningen bliver, når man har den udlændingepolitik, som man har.

Jeg forventer ikke, at jeg omvender hr. Jepp Mikkelsen her i dag, men jeg synes dog, at når nu man fra Det Radikale Venstres side lægger så stor vægt på ytringsfrihed, må man også tænke det ind i forhold til andre dele af sin politik.

Kl. 14:21

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Ordføreren.

Kl. 14:21

Jepp Mikkelsen (RV):

Jeg forventer heller ikke, at jeg omvender hr. Martin Henriksen og Dansk Folkeparti her i dag. Det ville trække nogle overskrifter, tror jeg.

Jeg er fuldstændig enig i, at vi kan gøre mere for at integrere bedre og sørge for, at folk føler sig hjemme i vores demokrati, så de også benytter sig af deres demokratiske rettigheder og deres ytringsfrihed og øvrige frihedsrettigheder, og at de sådan set også i højere grad respekterer det i forhold til andre.

Men jeg anerkender altså ikke, at det kun kommer fra muslimske ekstremistiske miljøer. Jeg synes sådan set også, man har set eksempler på, i hvert fald i Norden, at der har været anslag på ytringsfriheden fra øvrige ekstreme miljøer. Jeg tror sådan set, at vi skal lade være med at have et ensidigt fokus på den ene eller den anden retning, men generelt set tage afstand fra ekstremisme her i det danske Folketing.

Kl. 14:21

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Den næste for en kort bemærkning er hr. Simon Emil Ammitzbøll, værsgo.

Kl. 14:21

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Jeg vil såmænd bare spørge ordføreren, om han mener, det er en god idé, at man tildeler statsborgerskab til herboende udlændinge, som modarbejder demokratiet.

Kl. 14:22

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Ordføreren.

Kl. 14:22

Jepp Mikkelsen (RV):

Åh, nu kommer retsordføreren jo en smule på dybt vand, i og med at han ikke sidder og har med indfødsretssager osv. at gøre. Vi bakker op om de beslutninger, som er truffet, og som Folketinget bredt har

stemt for. Jeg er ikke så opdateret på de forskellige debatter om lige præcis det her spørgsmål, og det beklager jeg.

Kl. 14:25

Kl. 14:22

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Hr. Simon Emil Ammitzbøll for den anden korte bemærkning.

Kl. 14:22

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Jeg respekterer, at det for den radikale retsordfører er et kompliceret spørgsmål, om antidemokrater skal have dansk statsborgerskab. Jeg vil sige, at det mener vi ikke i Liberal Alliance, og hvad Det Radikale Venstre mener, tror jeg også ville svæve i tågerne, hvis vi havde spurgt en integrationsordfører, men nok om det.

Ser hr. Jeppe Mikkelsen et perspektiv i, at man kunne gå ind og se på en afskaffelse af blasfemiparagraffen og en opblødning af racismeparagraffen? Altså, der findes nogle ret bemærkelsesværdige byretsdomme, hvor der var nogle, der prøvede at sige eller skrive det samme, som Lars Hedegaard havde sagt, og så var der en, der fik en bøde, fordi han var etnisk dansk. Og der var en, som blev frikendt for at sige stort set det samme, fordi hun var af iransk herkomst. Det er dog bemærkelsesværdigt, og hvad er det dog også for en lovgivning, der er, hvor man får bøder for at sige noget, som nogle ikke kan lide?

Kl. 14:23

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Ordføreren.

Kl. 14:23

Jeppe Mikkelsen (RV):

Jeg synes sådan set, det er nogle relevante diskussioner at tage. Jeg tror ikke, at en ophævelse af racismeparagraffen nødvendigvis ville føre noget godt med sig i forhold til at få større eller mere gensidig forståelse for hinanden i det danske samfund.

I forhold til blasfemiparagraffen kan man sige, at den jo ikke er blevet brugt siden 1930'erne, så jeg synes, det er mere værd at tage en diskussion om den. Det har selvfølgelig også gjort indtryk, at f.eks. Institut for Menneskerettigheder sådan set har været ude at anbefale, at man afskaffede den, fordi de mente, at racismeparagraffen i sig selv var nok.

Men lad os se på det. I øjeblikket er der jo sat et arbejde i gang med at undersøge det. Det nævnte hr. Simon Emil Ammitzbøll selv i sin ordførertale, nemlig at vi faktisk i øjeblikket sidder og kigger på det her område, og lad os tage debatten derefter. Det er jeg åben over for.

Kl. 14:24

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Hr. Jan E. Jørgensen for en kort bemærkning.

Kl. 14:24

Jan E. Jørgensen (V):

Jeg lyttede grundigt til talen. Jeg synes, at det var en god tale, og jeg er glad for, at vi ser nogenlunde ens på vigtigheden af ytringsfrihed. Men jeg synes ikke, at jeg kunne høre, om man havde tænkt sig at prøve, om man kunne gøre noget anderledes og noget bedre, for noget tyder jo på, at det, vi gør i dag, ikke er godt nok. Så når man taler om at fastholde fokus, synes jeg ærlig talt, at det virker lidt slapt.

Altså, jeg påstår ikke, at vi her og nu kan sætte os ned og finde ud af, hvad vi kan tage af yderligere initiativer, men det, som vi foreslår, er, at vi skal blive enige om, at Folketinget opfordrer regeringen til at tage initiativ til en yderligere styrkelse af ytringsfriheden. Vi må vel være enige om, at den sikring, der er i dag, ikke er tilstrækkelig, for ellers havde de angreb jo ikke fundet sted.

Den fg. formand (Karen J. Klint):
Ordføreren.

Kl. 14:25

Jeppe Mikkelsen (RV):

Tak for rosen. Jeg synes også, det er svært at pege entydigt på, hvad man kan gøre for at imødegå angreb på vores fundamentale frihedsrettigheder. Jeg tror, at det er en bred indsats, der skal til, og der synes jeg sådan set, at regeringen på mange fronter gør meget. Det er bl.a. det arbejde, der foregår på integrationsfronten, i forhold til at inkludere flere socialt udsatte.

Jeg synes også, det er relevant, at man f.eks. kigger på, hvordan vi inddrager flere unge i vores demokrati for at rodfæste det næsten fra barnsben af. Der kan man jo sige, at der er kommet en stribe anbefalinger fra Valgretskommissionen, som jeg synes at vi som politikere sagtens kan tage ved lære af. Der er faktisk nogle ting, som man selv som politiker kan gøre.

Jeg har f.eks. en intention om at afholde et alternativ grundlovsarrangement, som er en af anbefalingerne – det kan jeg så annoncere her fra talerstolen, så tak for lejligheden til det – for det er en måde, hvorpå man kan inddrage nogle andre grupper, som måske ikke kan lide det traditionelle koncept, eller som måske ikke kommer til det traditionelle møde, som vi har i Danmark i dag.

Kl. 14:26

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Hr. Jan E. Jørgensen for den anden korte bemærkning.

Kl. 14:26

Jan E. Jørgensen (V):

Jeg synes, det er fint, at hr. Jeppe Mikkelsen holder et alternativt grundlovsdagsarrangement, og hvis jeg ikke selv skulle tale på grundlovsdagen, kunne jeg da godt finde på at komme og lytte. Men med al respekt for hr. Jeppe Mikkelsen er det måske nok lidt mere, der skal til.

Altså det, der bliver foreslået i forslaget til vedtagelse, er, at Folketinget opfordrer regeringen til at tage initiativ til en yderligere styrkelse af ytringsfriheden. Det initiativ kunne jo bestå i, at man nedsatte et udvalg, som om et halvt år barslede med nogle ideer. Hvorfor kan vi ikke få regeringen med på en i virkeligheden uforpligtende melding om, at vi sætter os ned og ser på, om der er ting, vi kan gøre yderligere, i stedet for bare stædigt at fastholde, at der ikke er noget at komme efter, at regeringen gør, hvad der skal gøres, og har fokus på det her, og at der derfor ikke er nogen grund til at foretage sig yderligere?

Kl. 14:27

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Ordføreren.

Kl. 14:27

Jeppe Mikkelsen (RV):

Hr. Jan E. Jørgensen skal være velkommen til mit arrangement. Det var bare et eksempel på, hvad man selv kan gøre som politiker. Det er klart, at det ikke noget, der løser hele konflikten.

Jeg synes sådan set ikke, at jeg står og siger, at jeg er afvisende over for alt. Jeg sagde sådan set, ligesom hr. Jan E. Jørgensen var inde på, at det er svært lige præcis at diagnosticere, hvad der kan hjælpe på det her punkt.

Jeg tror egentlig ikke, hvis vi læser forslagene til vedtagelse efter hinanden, at vi er så langt fra hinanden i spørgsmålet om vedtagelsesens tekster. Jeg tror måske, at en uden for disse mure egentlig vil synes, at de minder rimelig meget om hinanden. Så vi kunne måske

godt have nærmet os hinanden noget mere. Jeg har måske haft behov for at vide, hvad de konkrete initiativer skulle være, inden jeg skulle stemme for dem.

Kl. 14:28

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Der er ikke flere med korte bemærkninger til hr. Jeppe Mikkelsen, så vi fortsætter i talerrækken, og det er fru Sanne Rubinke, SF. Værsgo.

Kl. 14:28

(Ordfører)

Sanne Rubinke (SF):

Tak. Jeg står her, fordi vores retsordfører, fru Karina Lorentzen Dehnhardt, beklageligvis ikke kan være til stede i dag.

Det er jo ikke første gang, der diskuteres ytringsfrihed i Folketinget, heldigvis. I SF mener vi, det er en af de væsentligste debatter, vi kan have med hinanden i et demokratisk samfund. Når man ser ud over verden, kan man jo ikke lade være med at tænke, at det er fantastisk, at vi i Danmark er så privilegerede, at vi kan ytre os frit, og hvor nedslående og tragisk det er, at man nogle steder i verden kan blive slået ihjel for sine tanker og sin tale.

Vi har i Danmark en journaliststand og en presse, der arbejder frit. Vi har lærere, der ligesom alle os andre kan demonstrere og protestere frit. Vi er masser af borgere, der ytrer os i blogindlæg og på Facebook. Det gør vi alle sammen frit og meget ihærdigt endda. Man kan kritisere hinanden, og man kan kritisere magthaverne. Vi synes, der er meget højt til loftet, når det handler om at gøre brug af sin stemme i debatten, præcis som der skal være.

Der, hvor vi har en udfordring, er, når nogen ikke vil respektere andres ret til ytringsfrihed, som når der skydes efter Lars Hedegaard eller laves økseangreb mod Kurt Westergaard. Det må vi naturligvis på det kraftigste og skarpeste fordømme. Det er kriminelle, lave og uacceptable handlinger og skal naturligvis behandles som sådanne. Vores indtryk er også, at politi og PET arbejder hårdt og seriøst med den del, og at befolkningens opbakning helt er på ofrenes side, hvilket vel er et af de stærkeste signaler, man kan sende i et demokratisk samfund: at vi sætter foden ned, og at vi tager afstand ved at ytre os, også når vi er uenige med dem, det faktisk går ud over – så uenige, som f.eks. jeg er med både Kurt Westergaard og Lars Hedegaard.

Det er også meget vigtigt for os, at man, som ministeren sagde, ikke tager ytringsfriheden for givet. Ytringsfriheden er noget, der skal passes på og holdes levende ligesom alle andre frihedsrettigheder. Regeringen arbejder seriøst med at imødegå ekstremisme, som jo desværre findes. Vi er i gang med at kortlægge ekstremismen, men vi sørger naturligvis også for, at der samtidig er en konsekvens, når samfundets spilleregler overtrædes, ligesom vi gør, hvad vi kan for at forebygge, at unge mennesker søger ind i de ekstreme kredse.

Vi kan aldrig tale nok om ytringsfriheden, og vi mener, at vi skal have de værn på plads, som er mulige og effektive. Vi skal aldrig acceptere angreb på ytringsfriheden, og det er heller ikke mit indtryk, at nogen gør det. Tværtimod oplever vi her på stedet, at man hele vejen fra højre til venstre er samlet om netop ikke at acceptere angreb på ytringsfriheden.

Kl. 14:31

Formanden:

Der er ikke nogen korte bemærkninger, så vi siger tak til SF's ordfører. Så er det fru Pernille Skipper, som kommer løbende der, som Enhedslistens ordfører.

Kl. 14:31

(Ordfører)

Pernille Skipper (EL):

Tak for det. Først vil jeg sige tak for, at man har indkaldt til den her forespørgselsdebat i dag. Jeg synes, det er helt grundlæggende vigtig-

tigt, at ytringsfrihed og øvrige grundlæggende frihedsrettigheder er noget, som vi diskuterer jævnlige i Folketinget. Kun på den måde kan vi sikre, at vi fastholder vores frihedsrettigheder, og at vi også udvikler dem og beskytter dem mod både direkte og indirekte angreb.

Jeg er sådan set helt enig med forespørgerne i, at der er områder, hvor vores ytringsfrihed er under pres, og det er rigtig vigtigt, at vi tager hånd om de problemer, vi oplever. En af de ting, som optager Enhedslisten, er f.eks. sagen om Roj TV, altså en kurdisk tv-station, der sender fra Danmark. Vi skal huske på, når vi taler om ytringsfrihed, at det ikke kun handler om retten til at sige, hvad man mener. Det handler også om retten til at modtage informationer og danne sig sine egne holdninger, altså det, at man har en fri presse, som er fri for censur, og som kan levere information på grundlag af mange forskellige synspunkter, så man er fri til at danne sig sin egen mening.

Vi synes i den forbindelse, at det er bekymrende, at regeringen har fremsat et forslag, der skal ændre reglerne for Radio- og tv-nævnet og dermed gøre det nemmere at lukke tv-stationer. Det synes vi er særlig bekymrende, fordi det sker på baggrund af en enkeltsag, som ikke er færdigbehandlet ved domstolene endnu. Hvis dommen fra byretten over Roj TV bliver stadfæstet, vil det være strafbart at dække konflikter for ensidigt. Smag lige på det – altså at der kan være en nyhedsdækning, der er for ensidig til, at den er acceptabel i det danske samfund. Det er problematisk, for så blander vi os i, hvilken nyhedsstrøm borgerne kan modtage.

På samme måde er det bekymrende, at statsministeren, da hun sad til møde med premierministeren for det land i verden, der har fængslet flest journalister, nemlig den tyrkiske premierminister, Erdogan, øjensynligt ikke påpegede, at Tyrkiet har nogle alvorlige problemer i forhold til ytringsfriheden, men tværtimod forsikrede, at vi i Danmark er ved at vedtage et lovforslag, der kan gøre det muligt at lukke en tv-station.

Jeg kan nævne flere konkrete eksempler fra den seneste tid. Der har været en sag i forbindelse med COP15, hvor politi og anklagemyndighed forsøgte sig med en påstand om, at hvis man havde ytret sig på Facebook eller i andre fora, var man mere tilbøjelig til at ville lave ballade, når man udnyttede sin grundlovssikrede ret til forsamlingsfrihed. Det var ikke kønt.

Det var heller ikke kønt, da den kinesiske præsident var på besøg i København; der var flere tilfælde, hvor borgere, der ønskede at kritisere Kinas behandling af tibetanerne, fik frataget deres tibetanske flag og blev flyttet fra steder, hvor de stod og flagede, og en hel demonstration blev pludselig på mystisk vis gemt bag ved politibiler, da præsidenten skulle forbi.

Hvis vi som Folketing skal sikre de bedst mulige vilkår for ytringsfriheden, skal vi ikke kun sørge for, at der ikke sker direkte overgreb fra statens side; vi skal også tage hånd om sådan nogle sager her og rette til, sådan at der er fri mulighed for at komme med sin holdning. Men vi skal også sikre, at der er de bedst mulige rammer for, at man føler, at man tør ytre sig. Det betyder selvfølgelig, at mennesker, der truer eller udøver vold på grund af andre menneskers ytringer, skal findes. Og de skal retsforfølges. Det betyder, at vi bør tage det alvorligt, når vi f.eks. ser undersøgelser, der viser, at 40 pct. af de offentligt ansatte frygter negative konsekvenser, hvis de ytrer sig negativt om deres arbejdsplads.

Den opgave, vi har i Folketinget, er på den ene side at sørge for, at der ikke sker overgreb og angreb på ytringsfriheden, og at den lovgivning, vi vedtager, ikke er unødigt indskrænkende, og på den anden side at sørge for, at der positivt findes de bedst mulige rammer for, at alle i befolkningen tør og kan ytre sig om deres holdninger og modtage den information, de har behov for, for at kunne danne sig deres egen mening.

Formanden:

Tak til Enhedslistens ordfører. Så er det hr. Tom Behnke som konservativ ordfører.

Kl. 14:36

(Ordfører)

Tom Behnke (KF):

Jeg vil starte et helt andet sted end de øvrige ordførere. Jeg vil starte med at sige, at jeg godt nok synes, det er træls, at vi skal have sådan en forespørgselsdebat i Folketinget. Det er ud fra, at det jo egentlig er tankevækkende, at det overhovedet er nødvendigt at have sådan en forespørgselsdebat. Det er ikke mange år siden, at det var helt utænkeligt, at man overhovedet behøvede at diskutere det her. Der var det en selvfølge, der var ytringsfrihed netop noget, man sådan talte om på grundlovsdag og i skåltaler, og som man betragtede som en selvfølgelighed. Det er det ikke længere, og det er derfor, jeg synes, det er lidt træls, at det er nødvendigt at have den her forespørgselsdebat, men det er godt, at vi gør det, når nu det er nødvendigt. Men det er et problem, at det er nødvendigt, og det er det desværre blevet.

Vi har ytringsfrihed her i landet. Den er grundlovsfæstet og -sikret, men det er ikke længere en selvfølgelighed, og det er ikke noget, der bliver ved med at være der, hvis ikke vi kæmper for det. Jeg kan huske, at der for mange år siden, da jeg debuterede i politik, var en, der sagde til mig: I samme øjeblik man holder op med at kæmpe for friheden, så mister man friheden. Dengang tænkte jeg: Det er da nogle flotte ord, men hvad ligger der egentlig i dem? Det er jeg, som årene er gået, blevet bevidst om, altså at der er nogle ting, som man fra barnsben har taget som en given ting her i landet, men som ikke længere er det – og det er bl.a. ytringsfriheden.

Selvfølgelig er der også begrænsninger for ytringsfriheden, det behøver jeg ikke at komme ind på. Hr. Jan E. Jørgensen fra Venstre remsede nogle selvfølgeligheder op, med hensyn til at der er nogle begrænsninger for, hvad man kan ytre. Men det er jo ikke det, vi diskuterer i dag.

Det, vi diskuterer, er ytringsfriheden generelt, og det er der altså nogle udfordringer. Vi ser angreb på personer, som har ytret sig, angreb fra personer, der er uenige. Men i stedet for at benytte sig af netop ytringsfriheden til at argumentere mod det er der nogle, som er så primitive, at de griber til vold, og at de nogle gange endda ønsker at slå andre ihjel for det, som de har ytret sig om.

Derfor er ytringsfrihed ikke længere en selvfølgelighed. Ytringsfrihed er noget, som mange tænker over. I sin gøren og laden er man pludselig blevet bevidst om, at det da godt kunne være, at man skulle være lidt mere forsigtig. Og det synes jeg er enormt problematisk. Det bør være muligt, at man ytrer sig, og hvis nogle er uenige, så kan de jo ytre sig. Det er jo den rettighed, de har. Så må man tage debatten og diskussionen og lade det være ved det, for det er simpelt hen for primitivt at gribe til vold og terror, fordi man er uenig med nogle andre.

Vi har set angrebene, overfaldene på bl.a. Kurt Westergaard. Vi har også set truslen mod JP/Politikens Hus, som er en meget, meget konkret trussel. Jeg tror også – vi kan jo ikke vide det endnu – at det angreb, vi så på formanden for Trykkefrihedsselskabet, Lars Hede-gaard, er i den samme kategori: at nogle er så utilfredse med andres ytringer, at de griber til vold. Det er jo, fordi vi desværre i dag er nået dertil, at ikke alle, der bor og lever i det her land, respekterer ytringsfriheden som en frihedsrettighed, men ser ytringer og ytringsfrihed som et problem og føler sig kaldet til med vold og magt at bekæmpe ytringsfriheden. Og det er i virkeligheden det, som er udfordringen, og det bør man se i øjnene: at ikke alle, der bor i det her land, er enige i det, der står i vores grundlov.

Derfor støtter vi forslaget til vedtagelse, som er fremsat af Venstre, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance og os selv, De Konservative. Det er et forslag til vedtagelse, der pålægger regeringen rent faktisk at gøre noget, for det kommer ikke af sig selv. Hvis man læner sig tilbage og siger, at det går nok, for vi har ytringsfrihed, og det står i grundloven, og så lukker bogen, så er vi tilbage ved det, jeg startede med at sige: Den dag man holder op med at kæmpe for friheden, har man mistet sin frihed. Derfor støtter vi det udmærkede forslag til vedtagelse fra oppositionen og kan dermed ikke støtte forslaget til vedtagelse fra regeringspartierne, selv om det lyder besnærende, men der er jo ikke et eneste konkret initiativ til, hvad man så vil gøre fremadrettet. Det er mere sådan en statusopdatering, og det er jo ikke det, vi skal bruge forslag til vedtagelse til.

Kl. 14:41

Formanden:

Tak til den konservative ordfører. Justitsministeren.

Kl. 14:41

Justitsministeren (Morten Bødskov):

Tak for det, formand. Jeg vil give et par kommentarer til debatten. Jeg går ud fra, at en af ordførerne for forespørgerne kommer op efterfølgende, men jeg vil starte med at sige, at jeg sådan set synes, at det har været en udmærket debat. Jeg synes, at det er godt, som jeg sagde indledningsvis, at vi af og til får muligheden her i Folketinget for at tage debatter af meget grundlæggende karakter, og det er jo det, vi har i dag.

Det er godt, at der er en fuldkommen klar tilkendegivelse af ytringsfrihedens betydning som en fundamental frihedsret, at det er en både nødvendig og også en selvfølgelig forudsætning for ethvert demokrati, at vi skal stå vagt om at sikre, at alle har retten til frit at kunne give udtryk for sine holdninger og sine tanker, fordi det har enorm betydning både for vores demokrati og også for den enkeltes muligheder for frihed og livsudfoldelse; og, som det også har været fremme, at vi på det kraftigste skal tage afstand fra hvert eneste tilfælde, hvor der er personer eller grupperinger, som ved vold eller på andre måder forsøger at lægge pres på ytringsfriheden.

Så vi skal gøre alt, hvad vi kan, for at ytringsfriheden beskyttes og for at sikre, at den fastholdes som det centrale fundament, den er for vores demokratiske værdigrundlag, og som vores samfund skal bygge på, nemlig i målet om at udvikle et samfund, der sikrer demokrati, ytringsfrihed og ligeværd.

Der har regeringen jo allerede taget en række initiativer, som jeg var inde på i min tale i starten, nemlig bl.a. at der er en styrket indsats mod ekstremisme og antidemokratiske grupperinger, og det handler jo grundlæggende om, at vi ønsker at sikre sammenholdet om ytringsfriheden og ikke mindst sammenholdet om ytringsfriheden som det bærende fundament for vores demokrati.

Derfor synes jeg, at det har været en god debat, for vi skal huske på, at det jo ikke er alle, der bakker op om den vidtrækkende ytringsfrihed, vi har her i Danmark, og derfor er det, hver eneste gang man får mulighed for det, værd at understrege, at vi som sagt skal tage fuldkommen afstand fra de trusler, som er, og som vi har set, mod vores fundamentale, demokratiske principper, de principper, som vores samfund bygger på. Så skal vi i fællesskab udbygge, styrke vores demokrati, vores ytringsfrihed og vores ligeværd i det danske samfund. Det er det, der sikrer sammenhold, og det er det, der jo grundlæggende er det bedste værn mod folk, som vil udfordre selv samme.

Kl. 14:44

Formanden:

Der er foreløbig to, der har bedt om korte bemærkninger. Hr. Martin Henriksen først.

Kl. 14:44

Kl. 14:47

Martin Henriksen (DF):

Tak for det. Jeg kunne godt tænke mig at spørge, om ikke justitsministeren var indstillet på at tage nogle initiativer, som går på, at man styrker ytringsfriheden, og jeg kunne godt tænke mig at nævne nogle af de tiltag, som jeg også nævnte i min ordførertale. Jeg skal nok lade være med at nævne dem alle sammen, men jeg vil høre, om ikke der var nogle af dem, som regeringen og justitsministeren kunne bakke op om.

I min ordførertale opfordrede jeg regeringen til f.eks. at give økonomisk støtte til personer, som ikke kan udføre deres arbejde, fordi de har benyttet sig af deres ytringsfrihed og derfor føler sig truet, og det var måske noget, som regeringen ville arbejde videre med. Så har vi jo også fra Dansk Folkepartis side både før og i dag været ude med, at man kunne overveje at få med i næste års finanslov, at der ydes økonomisk støtte til foreninger, som kæmper for ytringsfriheden. Var det noget, som regeringen kunne bakke op om?

Kl. 14:45

Formanden:

Ministeren.

Kl. 14:45

Justitsministeren (Morten Bødskov):

Det står Dansk Folkeparti fuldkommen frit for at fremsætte forslag, når vi kommer frem til finanslovforhandlingerne – det vil jeg lade Dansk Folkeparti om.

At støtte foreninger, som fremmer ytringsfriheden og sikrer sammenholdet i det danske samfund, sker jo i dag. Den danske foreningskultur er nedarvet som en del af vores demokrati, som en del af vores kultur. Man kan besøge enhver kommune, og så kan man se, hvor meget der bliver støttet, hvor meget der bliver bakket op, og hvor meget der af den årsag bliver udviklet til netop at sikre, at vi ikke alene har et frit og frodigt foreningsliv, men også et foreningsliv, som bidrager til debatten i lokalsamfund, i offentligheden i øvrigt, og det er med til at styrke sammenholdet i det danske samfund. Så det findes jo allerede i dag og er jo en fuldkommen nedarvet del af vores kultur.

Kl. 14:46

Formanden:

Hr. Martin Henriksen.

Kl. 14:46

Martin Henriksen (DF):

Jeg taler selvfølgelig ikke om ordninger, som allerede eksisterer i dag. Det ved justitsministeren sikkert også godt. Jeg taler om, at man går skridtet videre og på finansloven opretter en pulje til foreninger, som kæmper for ytringsfriheden på forskellig vis. Man kan så politisk blive enige om nogle kriterier osv. Det er sket før, så det kan man jo gøre igen.

Ministeren svarede ikke på det andet spørgsmål, jeg havde, om, hvorvidt regeringen var interesseret i, at man finder en ordning, så der ydes økonomisk støtte til personer, som ikke kan varetage et arbejde, fordi de f.eks. er blevet truet på deres ytringsfrihed. Jeg vil gerne have, at ministeren bliver lidt konkret omkring det, om det er noget, man kan støtte fra regeringens side, også i forhold til det her med en pulje på finansloven.

Jeg er selvfølgelig glad for, at justitsministeren siger, at Dansk Folkeparti kan fremsætte et forslag – tak for det – men vi ved jo også godt, at det nok er meget fornuftigt, at regeringen også bakker det op, hvis man ønsker at få det vedtaget. Gør regeringen det, og hvis ikke regeringen gør det, har den så nogle andre initiativer, som har det sigte at styrke ytringsfriheden?

Formanden:

Ministeren.

Kl. 14:47

Justitsministeren (Morten Bødskov):

Det har regeringen, og det er derfor, at jeg brugte lidt tid på rent faktisk også at gøre noget ud af det. Regeringen mener, det er vigtigt, at vi værner om den vidtrækkende ytringsfrihed, vi har i Danmark. Derfor har vi iværksat en kortlægning, som jeg sagde, af personer, grupperinger og forhold i samfundet i øvrigt, som modarbejder det danske demokrati. Vi har jo skrevet direkte i regeringsgrundlaget, at der ønskes, at vi sætter ind mod, hvad man kan sige er samfundsnedbrydende adfærd. Der er derfor allerede iværksat en hel række initiativer, og det synes jeg jo Dansk Folkeparti skulle vælge at bakke op om.

Regeringens holdning er den, at ytringsfriheden er fundamental. Det bedste våben mod et angreb på den er mulighederne for at fastholde den som et grundlæggende princip, styrke den som et grundlæggende princip og sikre, at vi har fri meningsudveksling. Det lærer vi alle sammen af. Det styrker det danske samfund.

Kl. 14:48

Formanden:

Hr. Simon Emil Ammitzbøll for en kort bemærkning.

Kl. 14:48

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Tak. Hvis ytringsfriheden er så fundamental for regeringen, hvorfor er det så, at man ikke vil være med til at udvide ytringsfriheden for nogle af de mennesker, som måske har nogle holdninger, som hverken justitsministeren eller jeg selv deler, men som dog alligevel har disse holdninger?

Kl. 14:48

Formanden:

Ministeren.

Kl. 14:48

Justitsministeren (Morten Bødskov):

Jeg tror på den frie meningsudveksling, og jeg respekterer den lovgivning, vi har, og ligger den frie meningsudveksling inden for rammerne af den lovgivning, som vi har, så er det helt fint med mig.

Kl. 14:49

Formanden:

Hr. Simon Emil Ammitzbøll.

Kl. 14:49

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Jeg vil sige, at det tror jeg var dagens mest interessante sætningskonstruktion. Jeg skal undlade at komme med sammenligninger med mindre demokratiske politikere. Men det er et fuldstændigt ikkesvar at sige: Jeg går ind for en fri meningsudveksling, hvis den ligger inden for rammerne af den lovgivning, vi har. Altså, jeg spurgte, om man skulle udvide rammerne for nogle af de mennesker, som justitsministeren og jeg er uenige med.

Det er jo fint nok, at vi har et samfund, hvor man kan udtrykke Liberal Alliances politik og for den sags skyld også Socialdemokraternes politik, og selv Enhedslistens politik kan man faktisk udtrykke inden for grænserne af det lovlige. Men der findes jo mennesker, der har nogle helt andre synspunkter, og som øjensynlig ikke kan udtrykke deres holdninger inden for rammerne. De kan i hvert fald risikere at blive dømt, og det synes jeg da er forkert, og det er så det, jeg spørger om justitsministeren ikke også synes er forkert.

Formanden:
Ministeren.

Kl. 14:49 derfor synes jeg, at med de ord, der står i regeringspartierne forslag til vedtagelse, burde det ikke ligge langt fra eksempelvis et parti som Venstre at støtte det.

Kl. 14:53

Kl. 14:49

Justitsministeren (Morten Bødskov):

Hvis hr. Simon Emil Ammitzbøll hentyder til, at vi skal fjerne racismeparagraffen og injurieparagraffen og andet, så må jeg sige, at så er både jeg og regeringen uenige i det. Der skal selvfølgelig være grænser, og der er jo grænser i vores lovgivning, herunder i de to paragraffer, som jeg har nævnt her. Der er grænser for, hvilke ytringer der kan tolereres, og jeg tror, at det er vigtigt, at de er der. Omvendt er det heller ikke min oplevelse, at de er med til at svække eller på nogen måde har svækket målet om at udvikle Danmark som et vel-fungerende stærkt demokrati.

Kl. 14:50

Formanden:

Hr. Jan E. Jørgensen for en kort bemærkning.

Kl. 14:50

Jan E. Jørgensen (V):

Jeg synes egentlig, at det er lidt ærgerligt, at man ikke kan lave et fælles forslag til vedtagelse som afslutning på dagens forespørgselsdebat, for det lyder jo, som om vi er ganske enige – og andet havde da også overrasket mig – om, at ytringsfriheden er vigtig, og at den skal vi kæmpe for at bevare. Når vi ser, at der er kræfter i Danmark og andre lande, som vil bekæmpe ytringsfriheden, må der da være behov for yderligere tiltag, der kan forsvare ytringsfriheden, og det eneste, der står i det her forslag til vedtagelse, er sådan set, at regeringen bedes tage et initiativ. Der står ikke hvilket initiativ, der står ikke, hvad initiativet skal gå ud på. Der står bare, at man skal tage det initiativ til en yderligere styrkelse af ytringsfriheden.

Det, man så skriver i det forslag til vedtagelse, som er kommet fra regeringspartierne og Enhedslisten, er, at alt er godt, og at vi fortsat har fokus, og i den dur. Hvorfor kan vi ikke blive enige om, at vi tager et initiativ, eller at regeringen tager et initiativ til noget mere. Det kan bare være at nedsætte et udvalg og se, om de kan komme med nogle ideer. Det er sådan set ikke så meget, der bliver bedt om.

Kl. 14:51

Formanden:

Ministeren.

Kl. 14:51

Justitsministeren (Morten Bødskov):

Jeg synes jo, man må sige, at debatten i dag har vist, at der er bred enighed, og det synes jeg er godt. Jeg ser sådan set ikke nogen uenighed overhovedet, og det synes jeg faktisk er endnu bedre, når jeg ser på de to forslag til vedtagelse, der er.

Som jeg sagde i min tale, har regeringen taget initiativer. Regeringen præciserer og skriver direkte i regeringsgrundlaget, at der skal sættes hårdt ind over for eksempelvis samfundsnedbrydende adfærd. Der er taget initiativer, for så vidt angår ekstremisme og indsatsen mod antidemokratiske grupperinger.

Man kan gå ind på social- og integrationsministerens hjemmeside, og så kan man se på skærmen, havde jeg nær sagt, hvad det er for mange initiativer, der er sat i værk, herunder spørgsmålet om kortlægning af grupperinger, der modarbejder det danske demokrati, og altså en kortlægning, der har fokus på grupper, som i deres bestræbelser på at undergrave det danske demokrati også arbejder på at tiltrække unge danskere. Hvorfor? Fordi vi skal værne om vores ytringsfrihed, og vi skal forhindre, at grupperinger, som modarbejder vores demokrati, får rodfast. Det synes jeg da er meget konkret, og

Formanden:

Tak til justitsministeren – nå nej, hr. Jan E. Jørgensen har en enkelt bemærkning til.

Kl. 14:53

Jan E. Jørgensen (V):

Ja, jeg skal ikke have krænkede min ytringsfrihed her i salen!

Jeg er med på, at regeringen gør noget og har sat initiativer i værk, og det støtter Venstre. Det synes vi er fornuftigt. Men det, vi spørger om, er, om regeringen vil tage initiativ til en yderligere styrkelse af ytringsfriheden. Altså, er det sådan et princip, at når der kommer et forslag til vedtagelse fra et oppositionsparti, skal regeringen bare være imod sådan nærmest af princip?

Kl. 14:53

Formanden:

Ministeren.

Kl. 14:53

Justitsministeren (Morten Bødskov):

Overhovedet ikke. Jeg tror, der kan findes masser af eksempler på – også fra indeværende samling – at man har fundet sammen i brede flertal om vedtagelser i Folketinget.

Jeg siger bare i al beskedenhed, at de initiativer, som der efterlyses, og som jeg forstår at Venstre er enige i, er i gang. De er så at sige ved at blive rullet ud. Så derfor forstår jeg sådan set ikke, at man ikke kan tilslutte sig regeringspartierne forslag til vedtagelse, for det bygger jo på det helt klare fundament, at vores ytringsfrihed er en fundamental frihedsrettighed; den er en selvfølgelig og nødvendig forudsætning for ethvert demokrati. Vi skal sikre, at der bliver sat ind imod og taget afstand fra ethvert tilfælde, hvor både enkeltpersoner og grupperinger modarbejder vores demokrati og de værdier, som det bygger på, om ytringsfrihed, om ligeværd og andet. Og så skal vi arbejde for at styrke indsatsen netop for at værne om demokratets fortsatte udvikling.

Det synes jeg man fra Venstres side skulle bruge weekenden på, altså indtil på tirsdag, hvor jeg går ud fra at forslaget til vedtagelse skal til afstemning, og så synes jeg da, at man skal trykke på de grønne knapper.

Kl. 14:55

Formanden:

Så siger jeg tak til justitsministeren. Så er det hr. Simon Emil Ammitzbøll som ordfører for forespørgerne for at afrunde debatten.

Kl. 14:55

(Ordfører for forespørgerne)

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Tak. Jeg vil gerne have lov at takke for debatten. Der har været meget diskussion om sjovt nok ytringsfriheden, når det nu er det emne, der er taget op. Man kan undre sig over nogle af tingene og glæde sig over andre. Jeg er selvfølgelig glad for, at de borgerlige partier kan stå sammen om et forslag til vedtagelse.

Egentlig undrer det mig lidt, at vi ikke kunne stå lidt mere sammen med Enhedslisten i den her sag, for jeg synes faktisk, at det virker, som om Enhedslisten har en reel og oprigtig interesse i at gøre nogle ting for at forbedre forholdene for ytringsfriheden, hvorimod jeg synes, at det virker, som om regeringen er lidt sløv på området. Vi synes egentlig, at det er lidt synd for Enhedslisten, at de skal stå på det her ministerielle forslag til vedtagelse i stedet for på et forslag

til en folketingsvedtagelse, så vi kunne have lavet et flertal uden om regeringen. Men nok om det.

Kl. 14:59

Vi skal jo ikke gå ind i de enkelte dele af, hvad man kunne gøre. Der har partierne forskellige holdninger. Men det, der er det vigtige, er, at vi er opmærksomme på det. Jeg synes i virkeligheden, at hr. Tom Behnke måske havde den væsentligste pointe, nemlig at det for få år siden var noget, man tog som en selvfølge, mens det i dag er en anden kamp, fordi vi ser konkrete eksempler på, at mennesker er under pres i forhold til det med ytringsfriheden.

Så er der hele diskussionen om racismeparagraffen, som vi har haft en række gange. Jeg vil bare sige, at Liberal Alliance har foreslået, at man laver en moderering af racismeparagraffen, for så behøver vi ikke at diskutere vores principielle uenighed om for og imod. Vi kunne jo sådan set gå ind i det konkrete arbejde, og det gør vi jo også, når Straffelovrådet en eller anden gang bliver færdige med at tænke over tingene. Men det kan jo nogle gange være en proces, som appellerer til tålmodigheden hos politikere, der gerne være med til at ændre samfundet.

Kl. 15:00

Så synes jeg egentlig også, at det er lidt sjovt, vi har haft den her forespørgsel i den samme uge, som vi havde førstebehandlingen af et lovforslag, som vel for første gang i nyere tid markant indskrænker ytringsfriheden i Danmark. Det er sådan lidt morsomt, at vi skulle stå og diskutere med kulturministeren, om man skulle det. Jeg har netop spurgt til, hvilke initiativer man vil tage for at sikre ytringsfriheden, og der synes jeg måske, at man kom lidt let hen over det og ikke også tænkte på, at man skulle lade være med at tage nye initiativer, der indskrænker ytringsfriheden. Men nok om det.

Med hensyn til hvad man kan dømmes for, har jeg været inde og se på Rigsadvokatens liste over domme, der er faldet efter racismeparagraffen, og man må sige, at man om nogle af dem kan tænke, at det da godt kan være, at den mand, der har sagt det, har nogle lidt alternative holdninger, som vi ikke deler, men at det ligefrem skal være strafbart, kan nogle gange overraske, når man ser på de konkrete eksempler. Jeg har sådan set ikke lyst til at sprede eksemplerne, for jeg synes ikke, at man skal fremme de pågældende synspunkter, men enhver kan gå ind og tjekke dem.

Man kan også bare gå ind på Facebook. Prøv at tjekke et almindeligt news feed på Facebook, så kan man hurtigt se, at man sikkert nemt kan få en lang række lignende domme, hvis det var det, man havde lyst til, for ytringerne står nærmest i kø, hvis man vil forsøge at afprøve de grænser, som lovgivningsmagten har sat for ytringsfriheden. Det vil sige, at der også kommer et lidt tilfældighedens skær over, hvilke mennesker der lige bliver dømt, og hvilke mennesker der ikke bliver dømt.

Dybest set mener jeg også, at der er et socialpolitisk argument for at øge grænserne for ytringsfriheden, fordi dem, der måske ikke er så kvikke til at formulere sig og ikke er så skarpe i retorikken, kommer lige der ud, hvor det ender med en dom, mens dem, der måske er lidt bedre til at kringle sig udenom i deres formuleringer, slipper for at få en dom. Så det vil faktisk sige, at de kvikke i mindre grad bliver dømt end de mindre kvikke. Det er der faktisk en social ting i, som jeg også synes at man skulle have forståelse for. Jeg kan ikke forstå, at venstrefløjens, som altid kaster sig op som de svages forsvarere, ikke i større grad har følelse og fornemmelse for det.

Men endnu en gang tak for debatten. Jeg tror, at vi fortsat får en kamp om ytringsfriheden. Jeg vil i hvert fald love det på Liberal Alliances vegne, og jeg kan jo se, at jeg også kan love det på Venstres, Dansk Folkepartis og Det Konservative Folkepartis vegne, fordi vi jo alle er enige om, at der fortløbende skal tages nye initiativer for at sikre ytringsfriheden. Jeg fornemmede det sådan set også på Enhedslisten, så det kan være, at vi er heldige en gang imellem at få dem med. Men om ikke andet må vi vente, til der kommer et andet flertal, så kan det være, at Enhedslisten vil være med på noget.

Formanden:

Tak til ordføreren.

Der er ikke flere, der har bedt om ordet, så forhandlingen er sluttet, og afstemningen om de fremsatte forslag til vedtagelse vil som nævnt først finde sted på tirsdag, den 9. april 2013.

Meddelelser fra formanden

Formanden:

Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Folketingets næste møde afholdes på tirsdag, den 9. april 2013, kl. 13.00.

Jeg henviser til den dagsorden, der fremgår af Folketingets hjemmeside. Jeg skal i øvrigt også henvise til ugeplanen, der ligeledes fremgår af Folketingets hjemmeside.

Mødet er hævet. (Kl. 15:00).
